BOT
พระสยาม MAGAZINE
ฉบับที่ 3 เดือนกรกฎาคม - กันยายน 2565

BACK TO NORMAL

ก้าวต่อไปของเศรษฐกิจไทย ภายใต้การฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง

เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕

ทรงพระเจริญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า คณะผู้บริหาร และพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย

เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๙๐ พรรษา
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

ทรงพระเจริญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า คณะผู้บริหาร และพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย

Editor's Welcome

เจ้าของ :
ธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ :
ดร.เศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ

ที่ปรึกษา :
จันทวรรณ สุจริตกุล

บรรณาธิการ :
ดร.ชญาวดี ชัยอนันต์

กองบรรณาธิการ :
อุบลรัตน์ จันทรังษ์
นฤมล เวสารัชกิจ
พิมพ์วรีย์ กิตติสารกุล
จุฑามาศ ศิรประชา
ณัฐนี รชตะนันทน์
ษกาณ เตชชาติวนิช
นฤพนธ์ รักษ์พงษ์
นภัส พริ้งศุลกะ

ในปัจจุบันที่สถานการณ์โควิด 19 บรรเทาลงแล้ว เราได้เห็นหลายธุรกิจกลับมาคึกคักอีกครั้ง รายได้และความเชื่อมั่นของแรงงานเริ่มค่อย ๆ ขยับขึ้น นักท่องเที่ยวต่างชาติที่ไม่ได้เห็นมานาน ก็เริ่มกลับเข้ามาตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ มากขึ้น ภาพเหล่านี้จึงเป็นสัญญาณที่สะท้อนว่า เศรษฐกิจไทยกำลังทยอยฟื้นตัวกลับสู่ภาวะปกติ

ขณะที่เศรษฐกิจกำลังค่อย ๆ ฟื้นตัว ปัญหาเรื่องภูมิรัฐศาสตร์ที่ทวีความเข้มข้นขึ้นก็ส่งผลให้ราคาพลังงานโลกเร่งขึ้นและผันผวนสูง ซึ่งเป็นต้นเหตุสำคัญที่ทำให้อัตราเงินเฟ้อทั่วโลกพุ่งขึ้นแรงในช่วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะในหลายประเทศที่เศรษฐกิจฟื้นตัวไปก่อนหน้าไทยนาน ๆ เช่น สหรัฐฯ เพราะมีทั้งเงินเฟ้อจากราคาพลังงานและเศรษฐกิจที่โตอย่างร้อนแรง แบงก์ชาติเองก็ได้รับคำถามมาว่า เมื่อสถานการณ์แตกต่างไปจากเดิมเช่นนี้แล้ว ถึงเวลาหรือยังที่แบงก์ชาติจะต้องปรับแนวนโยบายและมาตรการให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนไป

ที่ผ่านมา แบงก์ชาติมีแนวทางการปรับนโยบายและมาตรการต่าง ๆ จากโหมด "วิกฤต" ให้กลับมาเป็นโหมด "ปกติ" มากขึ้น โดยค่อย ๆ ถอนคันเร่งการกระตุ้นเพื่อให้การฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยที่เพิ่งจะเริ่มต้นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่สะดุด ตามที่ผู้ว่าการเศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ เรียกว่า "smooth takeoff" เพราะถ้านโยบายยังอยู่ในโหมดเดิม ก็จะสร้างผลข้างเคียงให้กับเศรษฐกิจในระยะข้างหน้าได้

การขึ้นดอกเบี้ยนโยบายครั้งแรกในรอบสามปีจาก 0.5% เป็น 0.75% โดยคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) เมื่อเดือนสิงหาคม 2565 ที่ผ่านมา ได้ผ่านการพิจารณามาอย่างรอบคอบเพื่อให้เกิดสมดุลระหว่างการช่วยชะลอปัญหาเงินเฟ้อที่จะทำให้ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนและธุรกิจเพิ่มขึ้น กับภาระดอกเบี้ยที่ลูกหนี้และผู้ต้องการกู้ยืมจะสามารถรับได้ โดยเฉพาะกับกลุ่มที่รายได้ยังไม่กลับมาเต็มที่ ดังนั้น เพื่อดูแลกลุ่มเปราะบางเหล่านี้ แบงก์ชาติจึงยังคงมาตรการทางการเงินที่ดูแลตามกลุ่มเป้าหมายไว้ เช่น ประชาชนรายย่อย และ SMEs โดยผลักดันการให้ความช่วยเหลือให้เต็มที่ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังประสานนโยบายการเงินกับนโยบายการคลังเพื่อดูแลผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่อง

สำหรับบางคน "ความปกติ" อาจเป็นเรื่องน่าเบื่อ แต่จากความผิดปกติในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา การ "กลับมาเป็นปกติ" ของทั้งนโยบายและกิจกรรมต่าง ๆ ดูจะเป็นเรื่องที่เศรษฐกิจไทยต้องการมากที่สุด ในวันที่พายุโควิด 19 กำลังค่อย ๆ หายไปนี้ เราขอเป็นกำลังใจให้คนไทยทุกคนในทุกภาคส่วนปรับตัวและกลับมาเติบโตได้อีกครั้ง อย่าลืมว่าท้องฟ้าหลังพายุฝนสดใสเสมอ แล้วพบกันใหม่ในโอกาสต่อไปค่ะ

ดร.ชญาวดี ชัยอนันต์
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายบริหารการสื่อสารองค์กร

สื่อสารกับ ธปท.
ธนาคารแห่งประเทศไทย - Bank of Thailand
Bank of Thailand
Bank of Thailand
@bankofthailand
bankofthailand.official
Bank of Thailand

CONTENTS

BOT พระสยาม MAGAZINE ISSUE 3/2565

04 HIGHLIGHT
Back to Normal
ก้าวต่อไปนโยบายการเงินไทย
ภายใต้การฟื้นตัวของเศรษฐกิจ

10 EXECUTIVE'S TALK
นโยบายการเงินแบบปกติ ในโลกที่ยังไม่ปกติ
Policy Normalization
ในสายตาเมธี สุภาพงษ์

16 THOUGHT LEADER
พรชัย รัจระเวช ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
ในยามที่นโยบายการเงินเป็น "พระเอก"
นโยบายการคลังจะเป็น "เพื่อนพระเอก"

22 INSPIRATION
"เพราะความรู้ทางการเงินคือทักษะในการจัดการชีวิต"
เบื้องหลังการออกแบบหลักสูตรสำหรับนักเรียนยุคใหม่
ตามแบบโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

26 THE KNOWLEDGE
- เรื่องวุ่นวายของนายเงินเฟ้อ
- Policy Normalization การดำเนินมาตรการทางการเงิน ภายใต้การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง
- การเปลี่ยนแปลงภาคการท่องเที่ยวไทย กับก้าวต่อไปหลังเปิดประเทศ
- ภัยทางการเงิน กับดักร้ายที่ต้องช่วยกันหยุดยั้ง
- การทำงานแบบไหนตอบโจทย์ ตรงใจ ในยุค Next Normal

46 เศรษฐกิจติดดิน
เปิดภาพอนาคตเศรษฐกิจภาคใต้
ท่ามกลางกระแสโลกใหม่

50 FINANCIAL WISDOM
จัดการหนี้บ้านอย่างไร ในช่วงดอกเบี้ยขาขึ้น

52 GLOBAL TREND
ของฝากจากงาน World Economic Forum

56 VOCABSTORY
อัตราดอกเบี้ยนโยบาย
อาวุธสำคัญของธนาคารกลาง

58 PAYMENT SYSTEMS
ระบบการชำระเงินระหว่างประเทศ
ทางเลือกใหม่ในช่วงเปิดประเทศ

BACK TO NORMAL

ก้าวต่อไปนโยบายการเงินไทย ภายใต้การฟื้นตัวของเศรษฐกิจ

ในช่วงวิกฤตโควิด 19 เศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบรุนแรงเป็นวงกว้าง และฟื้นตัวช้ากว่าประเทศอื่นในภูมิภาค หัวใจสำคัญของการดำเนินนโยบายการเงินและมาตรการทางการเงินจึงเน้นไปที่การบรรเทาผลกระทบและดูแลให้เศรษฐกิจไทยทยอยฟื้นตัวได้ ในขณะที่ระบบสถาบันการเงินยังทำงานได้อย่างปกติที่สุด แบงก์ชาติจึงได้ออกมาตรการทางการเงินเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ รวมทั้งผ่อนเกณฑ์การกำกับดูแลเพื่อลดภาระให้สถาบันการเงินสามารถช่วยเหลือลูกหนี้ได้มากขึ้น ที่สำคัญ คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ได้ลดดอกเบี้ยนโยบายลงไปในระดับต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 0.5% ต่อปี เพื่อดูแลให้ภาวะการเงินโดยรวมผ่อนคลาย และต้นทุนทางการเงินไม่สูงจนเกินไป

ล่าสุด เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2565 กนง. มีมติให้ปรับขึ้นดอกเบี้ยนโยบาย 0.25% ต่อปี จาก 0.5% เป็น 0.75% ต่อปี ถือเป็นการขึ้นดอกเบี้ยนโยบายครั้งแรกหลังคงดอกเบี้ยไว้กว่า 2 ปี BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับนี้ จึงขอพาไปหาคำตอบของคำถามสำคัญว่า ทำไม กนง. จึงได้เริ่มปรับขึ้นดอกเบี้ย และแนวทางการปรับนโยบายจะเป็นอย่างไร

3 เหตุผลหลักในการปรับขึ้นดอกเบี้ยนโยบายของ กนง.

เหตุผลแรก เศรษฐกิจไทยเริ่มฟื้นตัวชัดเจนขึ้นและมีแนวโน้มฟื้นตัวได้ต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยสนับสนุนหลักมาจากการใช้จ่ายของภาคเอกชนและการกลับมาของนักท่องเที่ยวต่างชาติ หลังภาครัฐผ่อนคลายมาตรการต่าง ๆ ส่วนตลาดแรงงานทยอยปรับดีขึ้น จำนวนผู้ว่างงานและเสมือนว่างงาน[1] มีแนวโน้มปรับลดลง ขณะที่รายได้เกษตรกรและแรงงานนอกภาคเกษตรกลับมาเพิ่มขึ้น

มองไปข้างหน้า คาดว่าแนวโน้มการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดย กนง. คาดว่า เศรษฐกิจไทยในปีนี้และปีหน้าจะโต 3.3% และ 4.2% ตามลำดับ[2] สูงกว่าปี 2564 ที่โตเพียง 1.5% ซึ่งปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวต่อไปได้ คือ การฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวที่คิดเป็นสัดส่วนถึง 12% ของจีดีพี และ 20% ของการจ้างงานรวม หากไม่มีการกลายพันธุ์ของไวรัสสายพันธุ์ใหม่หรือมีการกลับมาใช้มาตรการจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศอีก คาดว่านักท่องเที่ยวต่างชาติจะกลับมาท่องเที่ยวในไทยเพิ่มขึ้น จากความต้องการเดินทางที่ถูกจำกัดมานานในช่วงโควิด 19

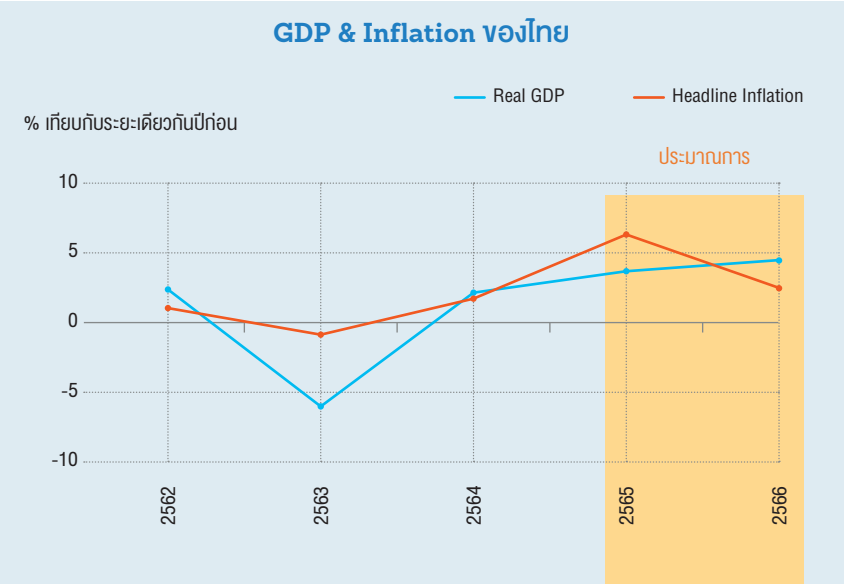
บริบทเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไปมากเทียบกับช่วงวิกฤตโควิด 19 ทำให้การดำเนินนโยบายการเงินต้องปรับให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจการเงิน และสมดุลความเสี่ยงใหม่ที่ให้น้ำหนักกับเงินเฟ้อมากขึ้น

เหตุผลที่สอง ความเสี่ยงด้านเงินเฟ้อมีมากขึ้น ในช่วงที่ผ่านมาเงินเฟ้อทั่วไปปรับสูงขึ้นต่อเนื่อง แต่มาจากปัจจัยด้านอุปทานตามราคาน้ำมันที่สูงขึ้นจากสงครามรัสเซีย-ยูเครนที่ยืดเยื้อเป็นหลัก โดยเห็นการส่งผ่านต้นทุนในประเทศเพิ่มมากขึ้นและกระจายไปยังสินค้าหลายหมวด รวมถึงสินค้าในกลุ่มเงินเฟ้อพื้นฐาน (เงินเฟ้อที่ไม่รวมพลังงานและอาหารสด) เช่น ราคาอาหารสำเร็จรูป ราคาของใช้ส่วนตัว ล่าสุดเงินเฟ้อทั่วไปในเดือนกรกฎาคม 2565 อยู่ที่ 7.61% แม้จะปรับลดลงจากเดือนก่อนหน้า แต่ยังอยู่ในระดับสูง โดย กนง. คาดว่า เงินเฟ้อทั่วไปปี 2565 จะอยู่ที่ 6.2% สูงกว่ากรอบเป้าหมายเงินเฟ้อที่ 1-3% ก่อนจะปรับลดลงเข้าสู่กรอบเป้าหมายในปี 2566 ที่ 2.5%[3] ระยะต่อไป ยังมีความเสี่ยงที่เงินเฟ้ออาจสูงขึ้นอีก ซึ่งอาจเป็นผลจากต้นทุนสินค้าและบริการหลายประเภทที่อาจปรับเพิ่มขึ้นพร้อมกัน และผลของการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ

[1] ผู้เสมือนว่างงาน คือ ผู้มีงานทำแต่ไม่ถึง 4 ชั่วโมงต่อวัน
[2] ข้อมูลจากรายงานนโยบายการเงินฉบับเดือนมิถุนายน 2565
[3] ข้อมูลจากรายงานนโยบายการเงินฉบับเดือนมิถุนายน 2565

การท่องเที่ยวระหว่างประเทศเริ่มกลับมาคึกคัก ซึ่งเป็นหนึ่งในสัญญาณว่า เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัว

ที่มา : สคช. กระทรวงพาณิชย์และประมาณการโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ฉบับเดือนมิถุนายน 2565

ที่อาจทำให้การส่งผ่านต้นทุนในประเทศไปยังราคาสินค้าและบริการมากและเร็วกว่าคาด รวมทั้งแรงกดดันจากความต้องการซื้อสินค้าและบริการ (อุปสงค์) ที่น่าจะเร่งขึ้นตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทย ทั้งหมดนี้ อาจส่งผลให้เงินเฟ้อพื้นฐานและเงินเฟ้อคาดการณ์ปรับสูงขึ้นได้

แม้ที่ผ่านมาเงินเฟ้อจะสูงขึ้นจากปัจจัยด้านอุปทาน ซึ่งการใช้นโยบายดอกเบี้ยไม่สามารถจัดการได้โดยตรง แต่การขึ้นดอกเบี้ยจะช่วยสร้างความมั่นใจกับประชาชนว่าภาวะเงินเฟ้อจะทยอยปรับลดลงได้ในระยะข้างหน้า ในทางกลับกัน หากปล่อยให้เงินเฟ้อสูงขึ้นและสูงนานต่อเนื่อง จะยิ่งกระทบกำลังซื้อของประชาชน โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย อีกทั้งคนจะมองว่าเงินเฟ้อจะสูงต่อไปเรื่อย ๆ และเริ่มปรับราคาสินค้าและขอขึ้นค่าแรงตาม กลายเป็นการสตาร์ตเครื่องยนต์ด้านเงินเฟ้อ ทำให้เงินเฟ้อยิ่งเพิ่มขึ้นเร็วและปรับลดลงได้ยาก จนเป็นวงจรเงินเฟ้อสูง-ค่าแรงแพงไม่รู้จบ (wage-price spiral)

เหตุผลที่สาม ระบบการเงินโดยรวมยังคงมีเสถียรภาพ ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์มีเงินกองทุนสภาพคล่อง และเงินสำรองสูงเพียงพอที่จะรองรับความเสี่ยงในระยะข้างหน้า ขณะที่ความสามารถในการชำระหนี้ของภาคธุรกิจและภาคครัวเรือนปรับดีขึ้นตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ แต่ยังมีกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะกลุ่มครัวเรือนรายได้น้อย และผู้ประกอบการ SMEs ในสาขาธุรกิจที่ฟื้นตัวช้า ซึ่งต้องอาศัยมาตรการทางการเงินเฉพาะจุดเพื่อช่วยเหลือกลุ่มนี้อย่างต่อเนื่อง

การขึ้นดอกเบี้ยแม้จะเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายของครัวเรือนที่มีหนี้ แต่เมื่อเปรียบเทียบผลที่ได้ต่อเศรษฐกิจโดยรวมแล้วยังเหมาะสมที่จะทำ เนื่องจากแบงก์ชาติประเมินว่าผลของ

ดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นต่อค่าใช้จ่ายของครัวเรือนจะน้อยกว่าผลของเงินเฟ้อที่จะลดทอนกำลังซื้อของประชาชนถึง 7 เท่า นอกจากนี้ ลูกหนี้รายย่อยกว่า 60% ได้รับดอกเบี้ยเงินกู้แบบคงที่ (fixed rate) อยู่แล้ว จึงไม่ได้รับผลกระทบจากการขึ้นดอกเบี้ย

เมื่อชั่งน้ำหนักปัจจัยต่าง ๆ ทั้งจากเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มฟื้นตัวขัดเจน ระบบการเงินยังเข้มแข็ง ขณะที่ความเสี่ยงด้านเงินเฟ้อสูงขึ้น กนง. จึงเห็นว่าการคงดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ระดับผ่อนคลายมากเป็นพิเศษ เพื่อรองรับผลกระทบจากวิกฤตโควิด 19 มีความจำเป็นลดลง และสามารถทยอยปรับกลับสู่ระดับปกติได้

แนวทางการปรับนโยบายกลับสู่ภาวะปกติของไทย

ด้วยบริบทของเศรษฐกิจไทยที่กำลังฟื้นตัว เป้าหมายสำคัญของการดำเนินนโยบายการเงินในช่วงนี้คือ ทำให้เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวได้ต่อเนื่อง ไม่สะดุด หรือที่เรียกว่ามี smooth takeoff และเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายนี้ สิ่งสำคัญที่ต้องทำให้เกิดคือดูแลเงินเฟ้อไม่ให้กระทบกำลังซื้อของประชาชน จนสร้างผลเสียต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ และดูแลให้ระบบสถาบันการเงินยังเข้มแข็ง สามารถทำหน้าที่จัดสรรเงินทุนให้แก่ภาคธุรกิจและภาคครัวเรือน รวมทั้งส่งผ่านการช่วยเหลือไปยังลูกหนี้กลุ่มเปราะบางเพื่อสนับสนุนการฟื้นตัวในระยะต่อไปได้

สำหรับคำถามที่ว่า แล้วการปรับนโยบายการเงินเข้าสู่ระดับปกติควรดำเนินการอย่างไร เพื่อช่วยให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ คำตอบสั้น ๆ คือ ต้องปรับมาตรการทางการเงินแบบวงกว้างให้เข้าสู่ภาวะปกติควบคู่ไปกับการปรับนโยบายอย่างค่อยเป็นค่อยไป และให้สอดคล้องกับบริบทเศรษฐกิจการเงินในระยะข้างหน้า

นอกจากจะปรับนโยบายการเงินให้กลับสู่ระดับปกติแล้ว ต้องปรับมาตรการทางการเงินแบบวงกว้าง (broad-based) ให้เข้าสู่ภาวะปกติด้วย ด้านดอกเบี้ยนโยบาย การขึ้นดอกเบี้ยเพื่อดูแลเงินเฟ้อตั้งแต่เนิ่น ๆ ถือว่าเหมาะสม เพราะการส่งผ่านนโยบายการเงินต้องใช้เวลา หากช้าเกินไป อาจทำให้เครื่องยนต์เงินเฟ้อติด และต้องเร่งขึ้นดอกเบี้ยเร็วและแรงในภายหลัง ซึ่งจะเป็นผลเสียต่อเศรษฐกิจและประชาชนมากขึ้น ส่วนมาตรการทางการเงินที่ส่งผลเป็นวงกว้าง ควรปรับมาตรการให้กลับสู่ระดับปกติตามเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวแล้ว เพราะหากคงมาตรการแบบวงกว้างไว้นานเกินไป จะส่งผลข้างเคียงต่อระบบการเงินในระยะยาว เช่น บิดเบือนกลไกการทำงานและลดทอนประสิทธิภาพของระบบสถาบันการเงิน (อ่านรายละเอียดการปรับมาตรการทางการเงินในคอลัมน์ The Knowledge เรื่อง Policy Normalization การดำเนินมาตรการทางการเงินภายใต้การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง)

การปรับขึ้นดอกเบี้ยนโยบายของไทยเพื่อค่อย ๆ กลับสู่ระดับปกติ เปรียบเหมือนการเริ่มถอนคันเร่ง แต่ยังไม่ได้เหยียบเบรก

การปรับนโยบายควรทำแบบค่อยเป็นค่อยไป และสอดคล้องกับบริบทเศรษฐกิจการเงินในระยะข้างหน้า (gradual and measured) ปัจจุบันเศรษฐกิจไทยอยู่ในช่วงแรกของการฟื้นตัว และยังมีความแตกต่างกันในแต่ละภาคเศรษฐกิจ การเร่งขึ้นดอกเบี้ยในขนาดที่มาก อาจไม่เหมาะสม เนื่องจากจะทำให้ต้นทุนทางการเงินสูงขึ้นเร็วเกินไป จนประชาชนและภาคธุรกิจปรับตัวไม่ทัน การฟื้นตัวของเศรษฐกิจจะสะดุดได้ นอกจากนี้ การปรับทิศทางนโยบายในระยะต่อไปยังต้องมีความยืดหยุ่น พร้อมปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์เศรษฐกิจ เงินเฟ้อ และเสถียรภาพระบบการเงินในประเทศเป็นสำคัญ เพื่อช่วยให้เศรษฐกิจไทยเติบโตได้อย่างมีเสถียรภาพในระยะยาว

โดยสรุป การปรับนโยบายในระยะต่อไปจะยังเน้นการมองภาพเศรษฐกิจการเงินที่เชื่อมโยงอย่างรอบด้าน และมีความยืดหยุ่นตามบริบทเศรษฐกิจการเงินของประเทศ เพื่อให้การทยอยปรับนโยบายเข้าสู่ภาวะปกติบรรลุผลตามที่ต้องการ คือ เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ต่อเนื่อง ไม่สะดุด และมีผลข้างเคียงน้อยที่สุด

ผู้คนเริ่มกลับมาใช้ชีวิตปกติ โดยจะเห็นการรวมตัวกันในที่สาธารณะมากขึ้น ภายหลังการแพร่ระบาดของโควิด 19

ไขข้อสงสัย : การขึ้นดอกเบี้ยนโยบายของไทย ช้าเกินไปหรือไม่

การขึ้นดอกเบี้ยของไทยไม่ช้าไป หากพิจารณาทั้งบริบทการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจและเงินเฟ้อ

ด้านการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวช้ากว่าประเทศอื่น เพราะไทยพึ่งพาการท่องเที่ยวสูงถึง 12% ของจีดีพี และปัจจุบันยังฟื้นตัวไม่ถึงระดับก่อนการระบาดของโควิด 19 แต่ไทยได้ปรับขึ้นดอกเบี้ยนโยบายแล้ว ต่างจากหลายประเทศ เช่น สหรัฐฯ อังกฤษ มาเลเซีย เกาหลีใต้ ที่ขึ้นดอกเบี้ยนโยบายครั้งแรกหลังเศรษฐกิจกลับมาขยายตัวจนถึงหรือสูงกว่าระดับก่อนการระบาดของโควิด 19 แล้ว โดยรวมจึงถือว่าไทยเริ่มปรับขึ้นดอกเบี้ยค่อนข้างเร็วกว่าประเทศอื่น

ด้านเงินเฟ้อ เงินเฟ้อของไทยที่ปรับสูงขึ้นมาจากปัจจัยด้านอุปทาน หรือการส่งผ่านต้นทุนเป็นหลัก โดยยังไม่เห็นแรงกดดันด้านอุปสงค์ เพราะเศรษฐกิจไทยอยู่ในช่วงแรกของการฟื้นตัว ซึ่งต่างจากบริบทเศรษฐกิจของต่างประเทศ เช่น เศรษฐกิจสหรัฐฯ ที่ฟื้นตัวกลับมาดีกว่าช่วงก่อนโควิด 19 ตั้งแต่ครึ่งแรกของปี 2564 และเงินเฟ้อสูงขึ้นมากจากอุปสงค์ในประเทศที่ขยายตัวดี ทำให้ต้องเร่งขึ้นดอกเบี้ยเพื่อดูแลให้เศรษฐกิจไม่ร้อนแรง นอกจากนี้ เงินเฟ้อคาดการณ์ในระยะปานกลางของไทยไม่ได้ปรับสูงขึ้นมาก และยังยึดเหนี่ยวในกรอบเป้าหมายที่ 1-3% ดังนั้น การขึ้นดอกเบี้ยของไทยแบบค่อยเป็นค่อยไป จึงเหมาะสมกับบริบทของประเทศ

EXECUTIVE'S
TALK

นโยบายการเงินแบบปกติ ในโลกที่ยังไม่ปกติ POLICY NORMALIZATION ในสายตาเมธี สุภาพงษ์

ในการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินครั้งที่ 4 ประจำปี 2565 คณะกรรมการนโยบายการเงินมีมติ 6 : 1 ให้ขึ้นดอกเบี้ยนโยบาย 0.25% (ปรับจาก 0.5% เป็น 0.75%) นับเป็นการขึ้นดอกเบี้ยนโยบายครั้งแรกในรอบสามปี และเป็นการขึ้นดอกเบี้ยครั้งแรกหลังจากที่โลกและสังคมไทยเผชิญวิกฤตโควิด 19

ท่ามกลางสถานการณ์เงินเฟ้อที่เริ่มสูงมาตั้งแต่ต้นปี การปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยครั้งนี้ไม่ใช่เรื่องเหนือความคาดหมายนัก กระนั้นหลายคนก็ยังคงกังวลว่า การขึ้นดอกเบี้ยอาจทำให้ภาระหนี้หนักขึ้นเมื่อรายได้ที่หดหายไปในช่วงโควิด 19 ยังไม่กลับมาฟื้นตัวดีเท่าระดับเดิม การปรับดอกเบี้ยมีวิธีคิดที่อยู่เบื้องหลังอย่างไร อะไรคือประโยชน์ของนโยบาย และกลุ่มผู้มีรายได้น้อยจะได้รับผลกระทบมากแค่ไหน

เมธี สุภาพงษ์ รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และรองประธานคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) คือ หนึ่งในคนที่ตอบคำถามนี้ได้ดีที่สุด ทั้งในฐานะผู้มีส่วนในการกำหนดดอกเบี้ยนโยบายโดยตรง และในฐานะคนที่สั่งสมความรู้ด้านเศรษฐกิจการเงินโลกและไทยมาอย่างยาวนาน

และนี่คือบทสนทนาระหว่าง BOT พระสยาม MAGAZINE กับคุณเมธี ในประเด็นเศรษฐกิจที่สังคมสนใจมากที่สุดในช่วงที่ผ่านมา

Q: การขึ้นดอกเบี้ยนโยบายรอบล่าสุด แม้ไม่ผิดไปจากที่คาดการณ์ของสังคมส่วนใหญ่มากนัก เพราะหลายธนาคารกลางทั่วโลกขึ้นดอกเบี้ยกันไปแล้ว และบางแห่งขึ้นกันสูงมากด้วย เช่น ธนาคารกลางสหรัฐฯ ก็ขึ้นไปก่อนหน้าแล้ว 1.5% อะไรคือเหตุผลที่ทำให้นโยบายการเงินไทยต่างจากที่อื่นในโลก

"ประเทศไทยอยู่ในภาวะที่ดอกเบี้ยต่ำที่สุดในประวัติศาสตร์มาสักระยะหนึ่งแล้ว โดยเป็นนโยบายที่ ธปท. ใช้รับมือกับวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 แต่ในปัจจุบันเศรษฐกิจไทยเริ่มมีสัญญาณฟื้นตัวชัดเจนไปจนถึงปีหน้า ประกอบกับเงินเฟ้อที่ปรับสูงขึ้นอย่างรวดเร็วตั้งแต่ต้นปี 2565 ทำให้ กนง. ประเมินว่า ถึงเวลาแล้วที่ต้องปรับดอกเบี้ยนโยบายสู่ภาวะปกติ หรือที่เรียกว่า policy normalization

"แต่เหตุผลที่เราไม่ขึ้นดอกเบี้ยนโยบายสูงเหมือนธนาคารกลางอื่น เพราะบริบทของเศรษฐกิจไทยต่างออกไป เศรษฐกิจประเทศอื่นฟื้นตัวกลับไปช่วงก่อนโควิด 19 กันหมดแล้ว นโยบายการเงินของเขาเลยมีเพื่อหยุดความร้อนแรงของเศรษฐกิจ ส่วนเศรษฐกิจไทยแม้จะฟื้นตัวแล้ว แต่ก็ช้ากว่าที่อื่น ซึ่งมีการคาดการณ์ว่า เศรษฐกิจไทยจะกลับไปอยู่ในช่วงก่อนโควิด 19 ในปลายปีนี้หรือต้นปีหน้า ดังนั้น โจทย์เศรษฐกิจของเราคือทำอย่างไรการฟื้นตัวจะไม่สะดุด การค่อย ๆ ปรับอัตราดอกเบี้ยจะทำให้ภาคธุรกิจและประชาชนมีเวลาปรับตัว หากใช้คำของผู้ว่าการเศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ คือ โจทย์เศรษฐกิจของประเทศอื่นคือ soft landing แต่ของประเทศเราเป็น smooth takeoff"

Q: แต่การขึ้นดอกเบี้ยก็ทำให้คนจำนวนมากเดือดร้อน โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อยที่ยังไม่ฟื้นตัวจากวิกฤต

"ประเด็นนี้เป็นเรื่องที่ ธปท. ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และ กนง. ก็ถกเรื่องนี้กันเยอะมาก แต่ต้องอธิบายเพิ่มเติมดังนี้

"ประการแรก เงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้นเป็นปัญหาต่อประชาชนมากเช่นกัน โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อยเพราะราคาสินค้าและบริการที่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อค่าใช้จ่ายครัวเรือนโดยตรง ดังนั้น การแก้ปัญหาเงินเฟ้อกลุ่มคนรายได้น้อยจะได้ประโยชน์ด้วย ซึ่ง ธปท. ก็ชั่งน้ำหนักตรงนี้และเห็นว่าประโยชน์ที่จะได้รับจากการควบคุมเงินเฟ้อนั้นมากกว่า

ภาระดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้น ต้องเรียนย้ำว่าการปรับอัตราดอกเบี้ยรอบนี้เป็นการปรับจากภาวะที่ต่ำที่สุด และการขึ้น 0.25% นั้นเป็นการขึ้นที่ 'ไม่มาก' ซึ่งเป็นอัตราที่ ธปท. เชื่อว่า สามารถสร้างสมดุลระหว่างการช่วยชะลอเงินเฟ้อและภาระที่ภาคธุรกิจและประชาชนต้องรับได้

"ประการที่สอง การปรับขึ้นดอกเบี้ยไม่ใช่นโยบายเดียวที่ ธปท. ทำ เราเห็นความจำเป็นในการออกมาตรการเพื่อช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางที่ยังไม่ฟื้นตัวดีจากวิกฤตโดยเฉพาะในภาคการท่องเที่ยวและภาคบริการ ซึ่งมาตรการเหล่านี้ก็ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงการระบาดของโควิด 19 เช่น การลดอัตราผ่อนชำระหนี้บัตรเครดิต การปรับโครงสร้างหนี้ การให้ความช่วยเหลือกับภาคธุรกิจและประชาชนรายย่อย"

Q: หลังจากประชุม กนง. จะมีการแถลงผลการประชุมเสมอ แต่ประชาชนจะทราบเฉพาะข้อสรุป ในฐานะที่เป็นหนึ่งในคณะกรรมการ กนง. จะอธิบายเพิ่มเติมถึงเรื่องที่ประชุมได้อย่างไรบ้าง

"การประชุม กนง. หลัก ๆ คือติดตามสถานการณ์เศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง เพื่อวิเคราะห์และประเมิน จากการประชุมรอบที่ผ่านมา กนง. เห็นตรงกันว่า สถานการณ์เศรษฐกิจไทยดีขึ้นอย่างชัดเจน เช่น ภาคการท่องเที่ยวเดิมคาดว่าจะมีนักท่องเที่ยว 6.5 ล้านคน แต่ตอนนี้ประมาณ 8 ล้านคน ก็ดีกว่าที่คาดไว้ แม้ตัวเลขจะยังห่างไกลจาก 40 ล้านคนช่วงก่อนโควิด 19 แต่ก็ทำให้เรามั่นใจได้ว่าเศรษฐกิจน่าจะฟื้นตัวได้ต่อเนื่อง ประมาณการล่าสุดแสดงให้เห็นว่าปี 2566 เศรษฐกิจจะกลับมาโต 4% นิด ๆ ก็เป็นตัวเลขที่ดูดีทีเดียว

"เรื่องที่คุยและใช้เวลาถกกันเยอะมากคือ การฟื้นตัวที่ยังไม่เท่าเทียม ยังมีอีกหลายภาคเศรษฐกิจที่ยังไม่กลับมา ซึ่งส่งผลให้แรงงานจำนวนไม่น้อยยังค่อนข้างลำบาก หัวข้อที่คุยกันเรื่องนี้คือ ความจำเป็นของมาตรการช่วยเหลือและการผ่อนปรนภาระหนี้ต่าง ๆ

"อีกเรื่องที่คุยกันค่อนข้างลึกก็คือเงินเฟ้อ ซึ่งพิจารณากันทั้งเงินเฟ้อทั่วไป (headline inflation) และเงินเฟ้อพื้นฐาน (core inflation) เรามีข้อมูลวิชาการที่ดีพอที่จะทำความเข้าใจว่า สาเหตุเงินเฟ้อแต่ละตัวมาจากไหน แนวโน้มเป็นอย่างไร และดูได้ด้วยว่าการส่งผ่านต้นทุนจากผู้ผลิตไปผู้บริโภคเป็นอย่างไร ซึ่งเหตุผลหนึ่งในการตัดสินใจขึ้นอัตราดอกเบี้ยรอบนี้ เพราะเริ่มเห็นแล้วว่าผู้ผลิตสินค้าซึ่งเดิมมีกำไรส่วนเพิ่มอยู่บ้าง และใช้กำไรตรงนี้ดูดซับต้นทุนที่สูงขึ้นเริ่มมาถึงขีดจำกัดแล้ว เราจึงเริ่มเห็นการขึ้นราคาสินค้าอุปโภคและบริโภคมากขึ้นในสินค้าหลายประเภท

> "ภาครัฐมีความเข้าใจตรงกันแล้วว่า การขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย 0.25% ไม่ได้กระทบเศรษฐกิจมาก เป็นเพียงการถอนคันเร่งออกจากเศรษฐกิจ ไม่ได้เป็นการแตะเบรก แต่จะช่วยแก้ปัญหาเงินเฟ้อที่กระทบประชาชนด้วยเช่นกัน"

"คนที่เรียนเศรษฐศาสตร์มักจะคุ้นเคยกับปัญหาที่เรียกว่า 'เงินเฟ้อติดลมบน (wage-price spiral)' ซึ่งเป็นปัญหาที่แก้ยากมาก เพราะถ้าปล่อยให้เงินเฟ้อสูงขึ้นไปนาน ๆ ทั้งนักธุรกิจและผู้บริโภคก็จะเปลี่ยนการคาดการณ์ในอนาคต เช่น เดิมคิดว่าเงินเฟ้อประมาณ 2-3% แต่ถ้าเห็นเงินเฟ้อ 7% ต่อเนื่องกันไปก็อาจปรับพฤติกรรม แรงงานจะขอขึ้นค่าแรง ผู้ผลิตสินค้าก็จะขึ้นราคาสินค้า เงินก็ยิ่งเฟ้อ เกิดเป็นวัฏจักรไม่มีที่สิ้นสุด ในเชิงจิตวิทยาถ้าเงินเฟ้อติดลมบนแล้วเอาลงยากมาก คล้ายกับที่เกิดขึ้นในประเทศละตินอเมริกา"

Q: อาวุธที่ทรงพลังที่สุดในการสู้กับเงินเฟ้อคือ "การสื่อสาร" กล่าวคือ ธปท. ต้องทำให้สาธารณชนเชื่อให้ได้ว่ากำลังเอาจริงกับปัญหาเงินเฟ้อ และการปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายก็คือการส่งสัญญาณให้ภาคเศรษฐกิจรับรู้ อย่างไรก็ตาม หลังจากที่ กนง. มีมติออกมา ก็มีข่าวทันทีว่า รัฐบาลอยากให้ธนาคารพาณิชย์ตรึงดอกเบี้ยไว้เพื่อช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง นักวิเคราะห์บางคนจึงตั้งคำถามว่า ทิศทางของนโยบายควรเป็นอย่างไร

"ภาครัฐแต่ละส่วนมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ ซึ่งต่างคนก็ทำหน้าที่ของตัวเอง ในกรณีนี้ การทำความเข้าใจสถานการณ์ร่วมกันจะเป็นประโยชน์มาก ถึงตรงนี้ ภาครัฐมีความเข้าใจตรงกันแล้วว่า การขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย 0.25% ไม่ได้กระทบเศรษฐกิจมาก เป็นเพียงการถอนคันเร่งออกจากเศรษฐกิจ ไม่ได้เป็นการแตะเบรก แต่จะช่วยแก้ปัญหาเงินเฟ้อที่กระทบประชาชนด้วยเช่นกัน ในอนาคต ธปท. พยายามที่จะสื่อสารให้ชัดเจนมากขึ้น ถึงสถานการณ์

ทางเศรษฐกิจและแนวโน้มนโยบาย เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจมากขึ้นและสามารถปรับตัวได้อย่างสอดคล้องกัน”

Q: กระบวนการกำหนดนโยบายการเงินของไทยใช้เครื่องมือใหม่ ๆ ในการวิเคราะห์สถานการณ์บ้างไหม

“การทำนโยบายในปัจจุบันใช้ข้อมูลใหม่ ๆ เป็นฐานในการตัดสินใจเพิ่มมากขึ้น นอกจากข้อมูลเศรษฐกิจที่ใช้เป็นประจำอยู่แล้ว ตอนนี้ ธปท. ใช้เครื่องชี้เศรษฐกิจใหม่ ๆ หลายตัวในการช่วยวิเคราะห์และทำความเข้าใจเศรษฐกิจด้วย เช่น Google mobility index ซึ่งสามารถดูแบบรายวันได้เลยว่า คนเคลื่อนที่อย่างไร เกิดอะไรขึ้นช่วงล็อกดาวน์ คนเดินทางไปจังหวัดไหน ภาคไหน และกลับมาใหม่หรือเปล่าหลังจากคลายล็อกดาวน์แล้ว หรือข้อมูลธุรกรรมการเงินก็ช่วยทำให้เราเข้าใจและเห็นอะไรใหม่ ๆ ที่ไม่เคยเห็นมาก่อน

“ในอนาคต การนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจเชิงนโยบายจะกลายเป็นแนวโน้มใหม่ และ ธปท. ก็เตรียมตัวด้านนี้ไว้พอสมควรแล้ว เรามีสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๋งภากรณ์ ที่มีเครือข่ายนักวิชาการที่ทำงานร่วมกันกว่า 100 คนทั่วประเทศ และยังทำงานร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศอีกจำนวนมาก ทั้งกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ธนาคารกลางประเทศต่าง ๆ และสถาบันวิจัยชั้นนำ ดังนั้น หากเกิดอะไรขึ้นที่ประเทศไหน หรือมีวิทยาการใหม่ ๆ เราจะสามารถติดตามได้หมด

Q: ธปท. ตีโจทย์สถานการณ์เศรษฐกิจโลกอย่างไร เพราะเศรษฐกิจไทยถือว่ามีขนาดเล็กและค่อนข้างเปิด ความเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในเศรษฐกิจการเงินโลก ย่อมส่งผลกระทบกับเศรษฐกิจการเงินไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

“เศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจโลกผ่านประเทศคู่ค้าและการลงทุนจากต่างประเทศเป็นหลัก ซึ่งต้องพิจารณาเป็นรายประเทศไป ในช่วงที่ผ่านมา เศรษฐกิจสหรัฐฯ ฟื้นตัวค่อนข้างเร็วและอัตราเงินเฟ้อสูง เดิมทีธนาคารกลางสหรัฐฯ (Fed) คิดว่า เงินเฟ้อมีสาเหตุมาจากด้านอุปทานและมาจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ โดยมองว่าเป็นเรื่องชั่วคราว ซึ่งทั่วโลกก็มองแบบนั้น แต่กลับกลายเป็นว่าเงินเฟ้อสหรัฐฯ รุนแรงและยาวนานกว่าที่คิด ดังนั้น Fed จึงต้องเร่งขึ้นดอกเบี้ยเพื่อหยุดเงินเฟ้อ ซึ่งก็ทำให้หลายคนจับตามองว่าจะเกิดการหดตัวของเศรษฐกิจไหม อันนี้เป็นความเสี่ยงที่ ธปท. กำลังจับตาอยู่

“ยุโรปเผชิญปัญหาคล้ายสหรัฐฯ คือ เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัว แต่ปัญหาเงินเฟ้อรุนแรงกว่าเดิมมาก เพราะสงครามรัสเซียกับยูเครนทำให้ราคาน้ำมันและก๊าซธรรมชาติซึ่งเป็นแหล่งพลังงานหลักสูงขึ้นมาก แต่ปัญหานี้ก็เหมือนจะทุเลาลงไป เพราะอุปทานของพลังงานที่กังวลว่าจะหายไปเยอะ ก็ไม่ได้เยอะเท่าที่คาด ด้วยเหตุผล 2 ประการ ประการแรกคือเศรษฐกิจหลายประเทศเริ่มชะลอตัวลง ความต้องการใช้พลังงานจึงลดลง ประการที่สองคือ หลายประเทศไม่ได้ตัดขาดการซื้อน้ำมันจากรัสเซียเหมือนที่เคยคาดการณ์กันไว้ ดังนั้น ราคาพลังงานจึงเริ่มปรับลงมาบ้างแล้ว

“อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่ต้องจับตาในระยะใกล้คือปริมาณการใช้พลังงานในฤดูหนาว ซึ่งน่าจะทำให้ราคาพลังงานกลับมาสูงขึ้น แต่หากผ่านตรงนี้ไปได้ราคาพลังงานก็น่าจะลดลง ปัญหาเงินเฟ้อในภาพรวมก็น่าจะทุเลาลงด้วย

“ส่วนสถานการณ์ในประเทศจีนกระทบเศรษฐกิจไทยโดยตรงผ่านนโยบาย Zero-COVID เพราะตราบเท่าที่จีนยังปิดประเทศ นักท่องเที่ยวก็กลับมาไม่ได้ ก่อนโควิด 19 ประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวจีนเข้ามา 10-12 ล้านคน รายได้ตรงนี้จึงหายไปเยอะมาก แต่ยังโชคดีว่าการส่งออกของไทย

ไปจีนไม่ได้กระทบมาก ซึ่งตอนนี้ต้องถือว่าเป็นข่าวดี แต่สิ่งที่ต้องจับตาดูอย่างใกล้ชิดคือ วิกฤตอสังหาริมทรัพย์ในจีนซึ่งอาจลุกลามบานปลายไปสู่วิกฤตอื่นได้

"กลุ่มเศรษฐกิจสุดท้ายที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจไทยมาก คือ อาเซียน ซึ่งอยู่ในระยะที่มีการฟื้นตัวจากโควิด 19 เช่นเดียวกับไทย ตอนนี้การส่งออก-นำเข้าที่เป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจหลักก็ดำเนินไปด้วยดี ยังไม่มีประเด็นอะไรที่ต้องกังวลมากนัก อย่างไรก็ดี ช่วงนี้ประเทศในอาเซียนมีความเสี่ยงสำคัญจากสถานการณ์ด้านภูมิรัฐศาสตร์ โดยเฉพาะความตึงเครียดกรณีไต้หวันและสถานการณ์ในพม่า ซึ่งจำเป็นต้องจับตาดูอย่างใกล้ชิด"

Q: นักวิเคราะห์หลายคนมองว่า สถานการณ์ในโลกตอนนี้ไม่ใช่เรื่องชั่วคราว แต่เป็นการเปลี่ยนระเบียบเศรษฐกิจการเมืองครั้งใหญ่ คุณเมธีมองเรื่องนี้อย่างไร และปรากฏการณ์นี้จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจการเงินไทยอย่างไร

"การแยกค่ายแยกขั้วระหว่างสหรัฐฯ กับจีนไม่ใช่แค่เรื่องความแตกต่างของอุดมการณ์ทางการเมือง แต่มีมิติของเศรษฐกิจและการเงินอยู่มาก หลายคนบอกว่าเมื่อจีนผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจโลกผ่านองค์การการค้าโลก (WTO) ในปี 2543 จีนไม่ได้ส่งออกแค่สินค้าราคาถูกเท่านั้น แต่ส่งออกเงินเฟ้อต่ำไปทั่วโลกด้วย ถ้าเศรษฐกิจค่ายจีนกับสหรัฐฯ แยกจากกัน ก็อาจจะกระทบเงินเฟ้อโลกด้วย ยิ่งถ้าการแบ่งค่ายรุนแรงมากขึ้น หลักคิดในการบริหารห่วงโซ่อุปทานของการชำระเงินระหว่างประเทศจะเน้นป้องกันความเสี่ยงด้านการเมือง และให้ความสำคัญกับการพึ่งพาประเทศอื่นน้อยลง ซึ่งในทางเศรษฐศาสตร์แล้วถือว่า 'ประสิทธิภาพ' น้อยลง สินค้าและบริการก็อาจแพงขึ้นได้

"ความขัดแย้งกรณีไต้หวันเป็นอีกหนึ่งกรณีที่จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหาศาล แม้เศรษฐกิจไต้หวันจะมีขนาดเล็กเมื่อเทียบกับจีน แต่ความสำคัญของไต้หวันคือการเป็นผู้ผลิตชิปรายใหญ่ของโลก ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่จีนยังมีน้อย ดังนั้น ถ้าไต้หวันไปรวมกับจีน เศรษฐกิจจีนจะแข็งแกร่งขึ้นมาก ในขณะที่สหรัฐฯ ก็คงยอมให้เรื่องนี้เกิดขึ้นไม่ได้ หากต้องการรักษาความเป็นมหาอำนาจด้านเศรษฐกิจอันดับหนึ่งไว้

"นี่เป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น ยังมีอีกหลายเหตุปัจจัยที่ความเปลี่ยนแปลงในภูมิรัฐศาสตร์ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจการเงิน ซึ่งต้องใช้เวลาศึกษาดูว่า ประเด็นเหล่านี้จะเปลี่ยนแปลงและคลี่คลายอย่างไร"

"ความเสี่ยงในระยะสั้นของเศรษฐกิจไทยคือ แรงกระตุ้นจากภาครัฐที่อาจมีข้อจำกัด เนื่องจากตลอดสองปีที่ผ่านมา รัฐบาลกระตุ้นเศรษฐกิจเยอะมาก หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นจากกว่า 40% มาเป็น 60% ทำให้มีการเพิ่มเพดานหนี้จาก 60% เป็น 70% ของจีดีพี และมีการออกพระราชกำหนดสองฉบับของรัฐบาลเพื่อปรับวินัยการเงินการคลังของรัฐบาลจาก 30% เป็น 35%"

Q: ถ้าหันมาโฟกัสที่เศรษฐกิจไทย แนวโน้มเศรษฐกิจไทยในครึ่งปีหลังเป็นอย่างไร อะไรคือโอกาสและความเสี่ยงที่รออยู่

"ภาคการท่องเที่ยวเป็นโอกาสที่สำคัญของเศรษฐกิจไทย เพราะเรายังเป็นประเทศที่นักท่องเที่ยวทั่วโลกให้ความสนใจอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อไม่ได้เที่ยวมาหลายปี จะเห็นว่าแม้นักท่องเที่ยวจีนและรัสเซียซึ่งเคยเป็นกลุ่มหลักจะยังไม่กลับมา เนื่องจากสถานการณ์ในประเทศของพวกเขา แต่นักท่องเที่ยวจากชาติอื่น เช่น อาเซียนและอินเดีย ก็กลับเข้ามากันค่อนข้างมาก ซึ่งหากภาคท่องเที่ยวฟื้น ภาคบริการอื่น ๆ ก็จะฟื้นตามด้วย

"ความเสี่ยงในระยะสั้นของเศรษฐกิจไทยคือ แรงกระตุ้นจากภาครัฐที่อาจมีข้อจำกัด เนื่องจากตลอดสองปีที่ผ่านมา รัฐบาลกระตุ้นเศรษฐกิจเยอะมาก หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นจากกว่า 40% มาเป็น 60% ทำให้มีการเพิ่มเพดานหนี้จาก 60% เป็น 70% ของจีดีพี และมีการออกพระราชกำหนดสองฉบับของรัฐบาล เพื่อปรับวินัยการเงินการคลังของรัฐบาลจาก 30% เป็น 35%

"ในช่วงที่ผ่านมา ภาครัฐใช้เงินไปเยอะมากกับการเยียวยาและกระตุ้นการใช้จ่ายในช่วงโควิด 19 ดังนั้น จึงยากที่เราจะเห็นการอัดฉีดเงินจำนวนมหาศาลเข้าสู่ระบบเหมือนช่วงที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการปรับนโยบายเพื่อเข้าสู่ภาวะปกติเช่นกัน เพื่อรักษาวินัยทางการคลังในระยะยาว

"อย่างไรก็ตาม หากมองภาพใหญ่และระยะยาวมากขึ้น ต้องย้ำว่า เศรษฐกิจไทยอยู่ในความเสี่ยงมาตลอด ไม่ว่าจะเป็นการเข้าสู่สังคมสูงวัย การลงทุนในประเทศต่ำ ปัญหาผลิตภาพต่ำ ปัญหาหนี้ครัวเรือน ฯลฯ ซึ่งมีการพูดกันไปมากแล้ว ปัญหาเหล่านี้จะเป็นแรงฉุดสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจไทยยกระดับต่อไปได้ยาก"

Q: นักเศรษฐศาสตร์มักจะพูดว่า การทำนโยบายเศรษฐกิจช่วงที่โควิด 19 ระบาด ต้องฉีกตำราเศรษฐศาสตร์ทิ้ง ตอนนี้เรากลับมาใช้ตำราได้หรือยัง หรือว่าต้องหาวิธีการใหม่ไปเรื่อย ๆ

"ตอนเกิดวิกฤต เป็นธรรมดาที่เราจำเป็นต้องก้าวข้ามอะไรบางอย่าง เช่น ทฤษฎีหรือกระบวนการปกติที่ใช้อยู่ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วทันการณ์ เพราะยิ่งช้าเท่าไหร่ ความเสียหายยิ่งรุนแรงและแก้ไขได้ยากขึ้น ช่วงสองปีที่ผ่านมา ธปท. เองก็ทำงานด้วยวิธีคิดนี้ เช่น การออกพระราชกำหนด ซึ่งเป็นเครื่องมือพิเศษ ที่เน้นความเร็วในการช่วยเหลือธุรกิจและประชาชน หรือในต่างประเทศ เราเห็นการทำนโยบาย Quantitative Easing (QE) ที่ตำราสมัยเรียนสอนไว้เลยว่าธนาคารกลางไม่ควรทำนโยบายแบบนี้ หรือการดำเนินนโยบายดอกเบี้ยติดลบก็ไม่มีตำราเศรษฐศาสตร์ที่ไหนเคยสอนไว้ เพราะในทางทฤษฎีมันไม่มีสมมติฐานที่ว่าคนเอาเงินไปฝากธนาคารแล้วต้องจ่ายดอกเบี้ยให้ธนาคาร แต่เมื่อสถานการณ์เข้าสู่ปกติ หากตำราและทฤษฎีสามารถนำกลับมาใช้ได้ ก็ไม่มีเหตุผลอะไรที่เราจะไม่ใช้"

Q: มีหนังสือหรือเอกสารแนะนำให้อ่านเพื่อทำความเข้าใจเศรษฐกิจการเงินโลกและไทยในช่วงนี้ไหม

"หากลองสังเกตจะเห็นว่า หนังสือและเอกสารวิชาการต่าง ๆ ก็เริ่มมีการแบ่งค่ายมากขึ้น แม้จะเป็นชุดข้อมูลเดียวกัน แต่ค่ายตะวันตกกับค่ายตะวันออกตีความไม่เหมือนกันเลย เช่น ปัญหาอสังหาริมทรัพย์ในจีน ทางตะวันตกมีแนวโน้มจะบอกว่า รัฐบาลจีนเอาไม่อยู่แน่ ๆ ต้องยอมปล่อยให้ฟองสบู่แตก แต่หากอ่านของทางจีนก็ฟันธงว่า เศรษฐกิจจีนยังโอเค ฟื้นได้แน่นอน ดังนั้น การอ่านหนังสือของนักเขียนคนใดคนหนึ่งหรือสื่อใดสื่อหนึ่งนั้นอาจทำให้มองมุมเดียว ถ้าจะแนะนำคงต้องบอกว่าอ่านให้หลากหลาย อ่านแล้วใช้วิจารณญาณดู"

Q: มีความเห็นต่อคำกล่าวของประธานธนาคารกลางสหรัฐฯ ในที่ประชุม Jackson Hole อย่างไร

"การประชุม Jackson Hole ในช่วงปลายเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา ประธานธนาคารกลางสหรัฐฯ ได้มีความเห็นว่าการจัดการกับปัญหาเงินเฟ้อและการทำให้อัตราเงินเฟ้อลดลงสู่เป้าหมายร้อยละ 2 ต่อปี เป็นเรื่องที่ Fed ให้น้ำหนักมากที่สุด แม้ว่าอาจทำให้เศรษฐกิจเข้าสู่ภาวะถดถอยหรือสร้างปัญหาในตลาดแรงงาน ความเห็นนี้มีลักษณะที่ Hawkish กว่าที่ตลาดการเงินคาด โดยตลาดคาดว่าเมื่อ Fed เห็นว่าเศรษฐกิจหรือตลาดแรงงานมีปัญหา ก็จะลดอัตราการขึ้นดอกเบี้ยนโยบายลง และจะหยุดการขึ้นดอกเบี้ยในปีหน้า และอาจจะเริ่มลดดอกเบี้ยฯ ในการประชุมครั้งถัด ๆ ไป

"คำกล่าวของประธาน Fed ทำให้ราคาสินทรัพย์ในตลาดต่าง ๆ ลดลงอย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกัน ก็ทำให้ค่าเงินดอลลาร์สหรัฐแข็งขึ้นต่อเนื่อง มีผลให้ค่าเงินสกุลต่าง ๆ รวมถึงค่าเงินบาทได้อ่อนลงทันที ซึ่งทำให้โลกรอคอยผลการประชุม FOMC ในวันที่ 20-21 กันยายนนี้* อย่างใจจดใจจ่อว่าจะเป็นอย่างไร ตามที่ตลาดคาดการณ์หรือไม่"

**เรียบเรียงบทสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2565*

Fiscal Policy Office
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

พรชัย ฐีระเวช ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ในยามที่นโยบายการเงินเป็น “พระเอก” นโยบายการคลังจะเป็น “เพื่อนพระเอก”

“บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ” “เราไม่ทิ้งกัน” “คนละครึ่ง” “เราเที่ยวด้วยกัน” เหล่านี้คือชื่อของมาตรการช่วยเหลือประชาชนในยุคโควิด 19 ที่ไม่เพียงแต่ติดหูคนไทยเท่านั้น หากแต่ได้รับการยอมรับอย่างสูงว่าเป็น “นวัตกรรมเชิงนโยบาย” ที่ช่วยเหลือประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ไม่เกินจริงนักหากจะกล่าวว่า นโยบายการคลังเป็น “พระเอก” ในยามที่เศรษฐกิจไทยและคนไทยต้องเผชิญความยากลำบากที่สุดในรอบหลายทศวรรษ อย่างไรก็ตาม สถานการณ์เศรษฐกิจไทยและเงื่อนไขเศรษฐกิจโลกในปัจจุบันกำลังทำให้นโยบายการคลังเปลี่ยนไปอีกครั้ง

ในวันที่เศรษฐกิจไทยกำลังฟื้นตัวและนโยบายเศรษฐกิจไทยกำลังกลับเข้าสู่ภาวะปกติ (policy normalization) BOT พระสยาม MAGAZINE ชวน **ดร.พรชัย ฐีระเวช** ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง หน่วยงาน “มันสมอง” ที่ทำหน้าที่คิดและเป็นที่ปรึกษาด้านนโยบายการคลังให้กับรัฐบาล สนทนาถึงวิธีคิดในการทำนโยบายการคลังในช่วงที่ผ่านมาและความท้าทายในอนาคต

อะไรคือวิธีคิดในการทำนโยบายที่เป็น “พระเอก” ในช่วงวิกฤตโควิด 19 และทำไมพระเอกต้องเปลี่ยนมาเป็น “เพื่อนพระเอก” นับจากบรรทัดนี้ไปคือคำตอบ

Q: ถ้าต้องอธิบายสถานการณ์เศรษฐกิจไทยในปัจจุบันแบบเข้าใจง่าย ๆ ให้ลูกและเพื่อนของเขา จะบอกว่าอย่างไร

“อย่างแรกคงต้องบอกตัวเลขอ้างอิงก่อน กระทรวงการคลังประเมินว่า เศรษฐกิจไทยในปี 2565 จะขยายตัวราว 3-3.5% ซึ่งก็สอดคล้องกับการคาดการณ์ของหน่วยงานอื่น ๆ แต่ถ้าถามว่า ‘ดีไหม’ คงต้องเล่าให้เห็นบริบททั้งหมด

“ในภาพใหญ่เศรษฐกิจไทยกำลังอยู่ในช่วงฟื้นตัว เพราะในปี 2563 เศรษฐกิจไทยหดตัวไป 6.2% ในขณะที่ปี 2564 ก็ขยายตัวแค่ 1.5% เท่านั้น ถ้ามองในรายละเอียดก็จะเห็นว่าคนเริ่มกลับมาจับจ่ายใช้สอยกันมากขึ้น การบริโภคโดยรวมเลยเพิ่มขึ้น ส่วนภาคการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวเนื่องก็เริ่มกลับมาแล้ว ภาคการส่งออกก็ยังไปได้ดี และที่สำคัญปีนี้ก็ถือว่าเป็นปีที่ภาคเกษตรรายได้ค่อนข้างดี

“แต่ถ้ามองออกไปข้างนอก เรายังมีความเสี่ยงอยู่ โลกทุกวันนี้เป็นโลกไร้พรมแดนที่การค้าขายและการลงทุนเชื่อมโยงกันหมด เศรษฐกิจโลกกำลังเผชิญกับความท้าทายหลายด้าน ทั้งเงินเฟ้อ ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครน ที่ทำให้น้ำมันและอาหารแพงขึ้น นโยบาย Zero-COVID ของจีนที่ทำให้นักท่องเที่ยวจีนยังไม่กลับมา รวมไปถึงความตึงเครียดทางด้านภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างจีน-สหรัฐฯ ที่ทำให้การค้าและการลงทุนในระดับโลกเปลี่ยนไป ดังนั้นโดยสรุปคงบอกว่า เศรษฐกิจไทยดีขึ้นจากช่วง 2 ปีที่ผ่านมาอย่างชัดเจน แต่ยังประมาทไม่ได้”

Q: ความเสี่ยงต่าง ๆ ที่คุณพูดถึงข้างต้นเป็นความเสี่ยงที่เราควบคุมไม่ได้เลย แล้วจะรับมือสถานการณ์เหล่านี้อย่างไร

“เราควบคุมไม่ได้แต่พอบริหารจัดการได้ เช่น เมื่อราคาพลังงานในตลาดโลกสูง รัฐบาลก็มีการพยุงราคาน้ำมันดีเซลเพื่อบรรเทาผลกระทบไม่ให้รุนแรงเกินไป ผู้ผลิตยังสามารถบริหารต้นทุนการผลิตและมีเวลาปรับตัวได้ อย่างไรก็ตาม การแก้ปัญหาเศรษฐกิจและความเดือดร้อนของประชาชนทุกฝ่ายต้องช่วยกันทำ จะเห็นว่าขณะที่รัฐบาลพยุงราคาพลังงาน ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ก็ดูแลปัญหาเงินเฟ้อ ซึ่งล่าสุดก็มีการปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบาย

ให้เหมาะสมกับสถานการณ์เศรษฐกิจ นอกจากนี้ ธปท. ก็ยังดูแลความเสี่ยงด้านนโยบายการเงินอื่น ๆ เพื่อให้กระทบกับประชาชนน้อยที่สุด

"ผมอยากจะเน้นด้วยว่า หัวใจสำคัญของการบริหารจัดการนโยบายคือ การมองให้ขัดว่านโยบายมีเป้าหมายอะไร มุ่งแก้ปัญหาไหน มีกลไกในการส่งผ่านนโยบายอย่างไร เกี่ยวโยงกับนโยบายอื่นอย่างไร และใครควรต้องรับผิดชอบ เมื่อเข้าใจทั้งหมดแล้ว หน่วยงานนโยบายก็จะสามารถทำงานร่วมกัน และสื่อสารไปยังประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องได้ ในโลกที่มีความซับซ้อนและความไม่แน่นอนสูง ต้องทำให้ครบทั้งหมดจึงจะบริหารนโยบายและความเสี่ยงได้"

Q: ในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด 19 ภาครัฐใช้นโยบายการคลังเพื่อเยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจชุดใหญ่ ทั้งเราไม่ทิ้งกันคนละครึ่ง เราเที่ยวด้วยกัน ก็ได้รับเสียงชื่นชมว่าเป็นนวัตกรรมเชิงนโยบาย ทั้งในแง่ของกลไกเชิงนโยบายและประสิทธิผล คณะทำงานมีวิธีคิดในการทำนโยบายเหล่านี้อย่างไร

"ปัญหาที่คนทั้งโลกเผชิญร่วมกันคือ การหยุดกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อควบคุมโรคระบาด ประชาชนจำนวนมากไม่สามารถประกอบธุรกิจได้ ไม่ว่าจะเป็นร้านอาหาร ภาคการท่องเที่ยวซึ่งกระทบหนักมาก ดังนั้นโจทย์ใหญ่ที่สุดของรัฐบาลคือการเข้าไปดูแลชดเชยรายได้ที่เสียไป อย่างน้อยก็ให้สามารถมีรายได้ที่จะพอยังชีพได้

"คำถามต่อมาคือ แล้วเราจะออกแบบการชดเชยรายได้อย่างไร ส่วนนี้ต้องวิเคราะห์โครงสร้างเศรษฐกิจไทย ซึ่งเราดูแล้วพบว่า รัฐบาลสามารถออกแบบนโยบายผ่านกลไก 3 ตัว ตัวแรกคือการใช้จ่ายภาครัฐ ตัวที่สองคือการบริโภคภาคเอกชน ตัวที่สามคือการลงทุนภาคเอกชน ในสามตัวนี้การบริโภคภาคเอกชนมีขนาดใหญ่ที่สุด คิดเป็นสัดส่วน 50% ของจีดีพี ดังนั้น ถ้าสามารถกระตุ้นส่วนนี้ได้เศรษฐกิจก็น่าจะกระเตื้องได้บ้าง อีกด้านหนึ่งที่มองคือด้านอุปทาน เศรษฐกิจไทยมีภาคบริการที่ค่อนข้างใหญ่ คิดเป็นราว 60% ของจีดีพี และภาคที่เป็นข้อต่อสำคัญคือภาคการท่องเที่ยว เมื่อเม็ดเงินจากภาคท่องเที่ยวเหือดหาย ภาคบริการต่อเนื่องอื่น ๆ เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ก็ชะงักไปด้วย

"จากนั้นเราก็มาดูต่อว่าจะออกแบบมาตรการอย่างไร ในด้านหนึ่ง สำนักงานเศรษฐกิจการคลังได้รับนโยบายจากรัฐบาลอย่างชัดเจนว่าต้องดูแลทุกกลุ่ม 'ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง'

> การไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังไม่ได้หมายความว่าทุกคนต้องได้รับความช่วยเหลือเหมือนกัน แต่ต้องดูว่าทุกกลุ่มมีความจำเป็นพื้นฐานอย่างไร เผชิญปัญหาและมีความต้องการแตกต่างกันไหม แล้วก็ออกแบบนโยบายให้ตอบโจทย์คนแต่ละกลุ่มมากที่สุด"

แต่ในอีกด้านหนึ่งก็ต้องตีโจทย์ให้แตกว่า การไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังไม่ได้หมายความว่าทุกคนต้องได้รับความช่วยเหลือเหมือนกัน แต่ต้องดูว่าทุกกลุ่มมีความจำเป็นพื้นฐานอย่างไร เผชิญปัญหาและมีความต้องการแตกต่างกันไหม แล้วก็ออกแบบนโยบายให้ตอบโจทย์คนแต่ละกลุ่มมากที่สุด ถ้าสังเกตจะเห็นว่านโยบายต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เราไม่ทิ้งกัน คนละครึ่ง และเราเที่ยวด้วยกัน ถูกออกแบบมาให้เหมาะกับคนหลากหลายแบบ

"นอกจากการออกแบบให้เหมาะกับความต้องการที่หลากหลายแล้ว การออกแบบมาตรการให้ต่างกันยังตอบโจทย์เรื่องประสิทธิภาพด้วย ต้องเรียนว่าเรามีทรัพยากรที่จำกัด งบประมาณในการให้ความช่วยเหลือไม่ได้มาก ถ้าเทียบกับต่างประเทศ นั่นหมายความว่า เราไม่สามารถสาดกระสุนแบบปูพรมได้ นโยบายและมาตรการที่ออกไปต้องมีความแม่นยำ อย่างน้อยที่สุดกลุ่มคนที่เดือดร้อนควรจะได้รับการช่วยเหลือจริง ๆ ส่วนคนที่ไม่ได้ลำบากก็มีบทบาททางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันออกไป"

Q: ในโลกของการทำนโยบายเป็นที่รู้กันดีว่า การทำนโยบายแบบระบุเป้าหมายจำเป็นต้องอาศัยฐานข้อมูลและหลักคิดทางวิชาการที่แม่นยำมาก อยากให้ขยายส่วนนี้ให้ฟังอีกสักหน่อย

"สิ่งที่สำคัญที่สุดคือข้อมูล แต่ละประเทศได้รับผลกระทบจากโควิด 19 ไม่แตกต่างกันมาก แต่สิ่งที่ต่างกันคือประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความรวดเร็วในการออกนโยบาย ประเทศพัฒนาแล้วส่วนใหญ่ทำนโยบายได้เร็ว เพราะมีฐานข้อมูลที่ชัดเจน ใครทำอะไร อาชีพอะไร และใครได้รับผลกระทบจริง ๆ

"แต่ประเทศไทยมีปัญหาเรื่องฐานข้อมูลกระจัดกระจาย ไม่เชื่อมโยงกัน เรามีข้อมูลผู้เสียภาษี ข้อมูลพนักงานเอกชนในประกันสังคม ข้อมูลข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ แต่ก็ไม่มีข้อมูลของคนที่อยู่ในเศรษฐกิจนอกระบบ

เป็นจำนวนมาก สิ่งที่เราทำเป็นลำดับแรก ๆ คือ ให้คนมาลงทะเบียน ซึ่งก็มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ในส่วนนี้ แต่เราก็คิดว่าจำเป็นต้องทำเพื่อให้มีข้อมูลที่พอจะทำนโยบายได้

"เมื่อเห็นข้อมูลแล้ว เราแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่มหลัก ๆ กลุ่มแรกคือคนรายได้น้อยได้รับผลกระทบรุนแรงจากโควิด 19 กลุ่มที่สองคือรายได้ปานกลางที่ยังพอมีกำลังซื้อ ยังไม่ถูกเลิกจ้างแต่อาจมีเรื่องของการไม่ได้ขยับขึ้นเงินเดือน ได้โบนัสน้อยลงหรือไม่ได้โบนัส และกลุ่มสุดท้ายคือกลุ่มรายได้สูง ในทางทฤษฎี คนสามกลุ่มนี้จะตอบสนองเชิงนโยบายต่างกัน กล่าวคือ คนรายได้น้อยถ้าได้เงินเพิ่ม 1 บาท เขามีแนวโน้มที่จะใช้เงินเพื่อบริโภคเพิ่มขึ้นเกือบหมดทั้ง 1 บาท ส่วนคนรายได้สูงถ้ามีรายได้เพิ่ม 1 บาท รูปแบบการบริโภคของเขาก็จะไม่เปลี่ยนมากนัก (ไม่ได้นำเงิน 1 บาท มาใช้จ่ายหรือใช้จ่ายเพียงเล็กน้อยเท่านั้น) ส่วนคนตรงกลางก็จะอยู่ระหว่างสองกลุ่มนี้ ในทางเศรษฐศาสตร์ เราเรียกสิ่งนี้ว่า อัตราการบริโภคส่วนเพิ่ม (marginal propensity to consume) ดังนั้น ถ้าเรามีข้อมูลเพื่อจำแนกกลุ่มคนซึ่งมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันได้ ก็จะสามารถออกแบบเครื่องมือและนโยบายที่แตกต่างกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีกว่า

"พูดอย่างเป็นรูปธรรมคือกลุ่มคนรายได้น้อย ภาครัฐให้ความช่วยเหลือผ่านมาตรการเงินโอนแบบตรง ๆ เช่น บัตรสวัสดิการแห่งรัฐและโครงการคู่ขนานอย่างคนละครึ่ง ตอนนี้คนที่ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมีประมาณ 13.4 ล้านคน เป็นกลุ่มผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความเปราะบางทางรายได้และสังคม จำนวนประมาณ 2.2 ล้านคน นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มคนที่มาลงทะเบียนโครงการเราไม่ทิ้งกัน (เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากโควิด 19) ที่แจ้งว่าตกงาน ว่างงาน ไม่มีงานทำ จากสถานการณ์โควิด 19 รวม ๆ กันแล้ว มีจำนวนประมาณ 4.9 ล้านคน ซึ่งคนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ส่วนใหญ่มีเงินออมติดลบ เมื่อเจอวิกฤตจะลำบากมาก

"ต่อมาคนละครึ่ง คือการเพิ่มหรือจูงใจอำนาจการซื้อของคนที่ยังพอมีกำลังซื้อเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ หรือพูดได้ว่าเป็นคนกลุ่มรายได้ปานกลางประมาณ 19 ล้านคน โดยหลักการคือ รัฐจ่ายให้ครึ่งหนึ่ง ประชาชนจ่ายครึ่งหนึ่ง แต่ข้อเท็จจริงที่เราเจอคือ ประชาชนจะจ่ายเกินครึ่งเพราะเราจำกัดเงินช่วยจ่ายจากภาครัฐไว้ที่วันละ 150 บาท และการซื้อของหลาย ๆ ครั้งก็เกิน 300 บาท นั่นหมายความว่ามีส่วนเกินที่ประชาชนจ่ายเพิ่ม ซึ่งจะทวีคูณการหมุนเวียนของเงินในระบบเศรษฐกิจได้อีก

"อีกเรื่องที่กลุ่มที่สองแตกต่างจากกลุ่มแรกคือ นโยบายนี้ไม่ได้โอนเงินให้โดยตรง แต่ให้เป็นสิทธิ์ ซึ่งมีความเป็นข้อมูลด้วย คุณไปใช้สิทธิ์ที่ไหน ข้อมูลก็ไปปรากฏที่ตรงนั้น ซึ่งเราออกแบบเลยว่าอยากให้มาตรการนี้เอาไปใช้กับร้านค้าเล็ก ๆ ทั่วไป โดยร้านค้าที่เข้าร่วมโครงการคนละครึ่งมีจำนวน 1 ล้านกว่าแห่ง กระจายตัวทั่วประเทศ เป็นพ่อค้าแม่ค้าทั่ว ๆ ไปที่อยู่ในตลาด ซึ่งก็อยู่ในกลุ่มบุคคลรายได้น้อยและรายได้ปานกลาง เงินเลยหมุนเวียนอยู่ในกลุ่มนี้ ข้อเท็จจริงหนึ่งที่เราพบคือ หลายคนไม่ได้เป็นผู้ประกอบการมาก่อน แต่จากการเป็นผู้ใช้โครงการคนละครึ่งก็ทำให้เขา

ทดลองมาเป็นผู้ประกอบการเอง ในแง่นี้เขาก็มีรายได้เพิ่มขึ้นด้วย เป็นการกระตุ้นให้เงินหมุนเวียนในระบบอีกอย่างน้อยสองถึงสามรอบ

"กลุ่มสุดท้ายคือ กลุ่มรายได้สูงประมาณ 4-5 ล้านคน กลุ่มนี้กระตุ้นการใช้จ่ายยาก โดยมากจะต้องจูงใจด้วยมาตรการทางภาษีต่าง ๆ แต่รอบนี้มาตรการเราเที่ยวด้วยกันก็กระตุ้นการใช้จ่ายของคนกลุ่มนี้ได้พอสมควร ได้รับการตอบรับค่อนข้างดี ซึ่งก็สอดรับกับการกระตุ้นภาคการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นภาคเศรษฐกิจสำคัญของไทยอย่างที่บอกไปข้างต้นด้วย"

Q: ปัญหาคลาสสิกของการทำนโยบายแบบเจาะจงเป้าหมาย คือ "การตกหล่น (Exclusion Error)" และคนที่ตกหล่นก็มักจะเป็นคนที่ต้องการความช่วยเหลือมากที่สุด เช่น ไม่มีโทรศัพท์มือถือทำให้ไม่สามารถลงทะเบียนได้ หรืออยู่ไกลปืนเที่ยงมากเสียจนเข้าไม่ถึงข้อมูลข่าวสารของภาครัฐ

"ตรงนี้เป็นบทเรียนสำคัญของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเลย ตอนที่ทำบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เราทำงานหนักมากเพื่อให้มั่นใจว่าจะกวาดคนที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขและมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ได้มากที่สุด ถึงขั้นว่ามีคนในพื้นที่ไปช่วยลงทะเบียน ตอนนั้นคิดว่าได้มาเกือบหมดแล้ว แต่ต่อมาภายหลังจึงทราบว่ามีตกหล่นอีกจำนวนมาก ปัญหาที่พบเจอก็ค่อนข้างหลากหลาย ไม่มีโทรศัพท์ลงทะเบียน ปัญหาเอกสารราชการไม่ครบ เช่น บัตรประจำตัวประชาชน หรือบางคนมีเอกสารครบ มีโทรศัพท์เข้าถึงอินเทอร์เน็ต แต่การกรอกเลขหลังบัตรประจำตัวประชาชนบางทีมองตัว 'โอ' เป็น 'เลขศูนย์' สลับกันไปมาทำให้ลงทะเบียนไม่ได้

"การแก้ปัญหาให้คนกลุ่มนี้ต้องจัดการอีกแบบเลย เราจะรอให้เขาเข้ามาหาไม่ได้ แต่ต้องทำงานเชิงรุกลงไปหาเขา คนตกหล่นจำนวนมากที่เราเจอมาจากการทำงานของหน่วยงานในพื้นที่และชุมชนท้องถิ่น เช่น กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งจะรู้ดีว่าใครเป็นกลุ่มเปราะบาง ในช่วงโควิด 19 กลุ่มอาสาสมัครก็เป็นกลุ่มหน้าด่านที่ให้ข้อมูลได้ดีมาก เขารู้หมดว่าหมู่บ้านนี้มีคนแก่กี่คน มีคนป่วยติดเตียงกี่คน นอกจากนี้ เราก็สร้างความร่วมมือระหว่างธนาคารกรุงไทย กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานคลังจังหวัด กรมบัญชีกลาง จัดเป็นหน่วยเคลื่อนที่ไปรับลงทะเบียนในพื้นที่ ซึ่งที่ผ่านมาก็ได้คนเข้ามาอยู่ในระบบเพิ่มขึ้นหลักล้านคน

"นอกจากนี้ เราจำเป็นต้องออกแบบระบบให้มีการอุทธรณ์เพื่อเปิดโอกาสให้คนที่ควรจะได้และตกหล่นมาแสดงสิทธิ์ ซึ่งมีเอาไว้แก้ปัญหาให้คนที่ลงทะเบียนผิดหรือตกหล่นไป"

“

บทบาทของนโยบายการคลังจะเปลี่ยนไป จากที่เราเคยเป็น ‘พระเอก’ ตอนนี้เราเปลี่ยนบทบาทเป็น ‘เพื่อนพระเอก’ ตอนนี้พระเอกตัวจริงคือนโยบายการเงิน เพื่อนพระเอกแม้ไม่ใช่ตัวหลัก แต่ต้องพร้อมเข้าไปช่วยพระเอกตลอดเวลา”

Q: ในช่วงที่ผ่านมา นโยบายการคลังค่อนข้างได้ผลดี แต่ตอนนี้เศรษฐกิจไทยอยู่ในระยะฟื้นฟู ซึ่งเผชิญความท้าทายที่ต่างออกไป เช่น ผลของโครงการคนละครึ่งหรือเราเที่ยวด้วยกัน ก็เริ่มลดน้อยถอยลง ไหนจะเจอปัญหาเงินเฟ้ออีก ซึ่งว่ากันตามทฤษฎีคือนโยบายการคลังมีแนวโน้มซ้ำเติมปัญหาเงินเฟ้อ และที่สำคัญที่สุดคือหนี้สาธารณะและวินัยทางการคลัง เราจะแก้โจทย์เหล่านี้อย่างไร

“นโยบายการคลังก็กำลังกลับสู่ภาวะปกติ (policy normalization) เช่นเดียวกัน กล่าวคือ ในยามที่เศรษฐกิจกำลังฟื้นตัว นโยบายการคลังก็จะค่อย ๆ ลดความร้อนแรงลง โดยธรรมชาติ ที่ผ่านมา มีคนตั้งคำถามอยู่ไม่น้อยว่าการใช้นโยบายการคลังขนานใหญ่ในช่วงวิกฤตโควิด 19 จะทำให้คนเสพติดหรือเปล่า แต่อยากเรียนตรงนี้ว่าการดำเนินนโยบายที่ผ่านมาคำนึงถึงสถานการณ์ที่ประชาชนต้องเผชิญเป็นหลัก ตอนนี้สถานการณ์เศรษฐกิจดีขึ้น โจทย์เรื่องความยั่งยืนทางการคลังก็กลับมาเป็นโจทย์ที่เราให้ความสำคัญ ในปัจจุบัน กระทรวงการคลังกำลังทำแผนการคลังระยะปานกลางเพื่อเน้นเสถียรภาพและความยั่งยืนทางการคลัง ซึ่งมีเป้าหมายลดการขาดดุลการคลังต่อจีดีพีลงราว 0.1% อย่างต่อเนื่องทุก ๆ ปี ซึ่งจะช่วยลดความกดดันในการบริหารหนี้สาธารณะด้วย

“พูดอีกแบบหนึ่งคือบทบาทของนโยบายการคลังจะเปลี่ยนไป จากที่เราเคยเป็น ‘พระเอก’ ตอนนี้เราเปลี่ยนบทบาทเป็น ‘เพื่อนพระเอก’ ตอนนี้พระเอกตัวจริงคือนโยบายการเงิน”

Q: บทบาทของเพื่อนพระเอกในตอนนี้คืออะไร

“เพื่อนพระเอกแม้ไม่ใช่ตัวหลัก แต่ต้องพร้อมเข้าไปช่วยพระเอกตลอดเวลา รัฐบาลให้ความสำคัญกับการดำเนินนโยบายการคลัง เพื่อรักษาเสถียรภาพและความยั่งยืนทางการคลังมากกว่าที่จะกระตุ้นเศรษฐกิจ แต่ในขณะเดียวกัน ยังรักษาระดับการขยายตัวทางเศรษฐกิจให้เหมาะสม รวมทั้งช่วยดูแลจุดเปราะบางที่นโยบายการเงินที่ปกติเข้าไปไม่ถึง

“ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม อย่างการให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Specialized Financial Institutions: SFIs) เข้าไปช่วยดูแลลูกหนี้เฉพาะกลุ่ม เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ก็ดูแลกลุ่มลูกค้าเกษตรกร ธนาคารออมสินดูแลพ่อค้าแม่ค้ารายย่อย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM Bank) ดูแลกลุ่มลูกค้าส่งออกนำเข้า เหตุผลที่ต้องมีการดูแลลูกหนี้เฉพาะกลุ่ม เพราะบางภาคเศรษฐกิจมีลักษณะเฉพาะ เช่น เกษตรกรมีรายได้เป็นฤดูกาลและเผชิญกับความผันผวนค่อนข้างมาก คนกลุ่มนี้อาจเข้าถึงสินเชื่อในระบบสถาบันการเงินปกติได้ยาก ภาครัฐก็จำเป็นต้องมีการเข้ามาดูแลตรงนี้

“ที่ผ่านมา สถาบันการเงินเหล่านี้ก็เข้าไปช่วยเหลือหลัก ๆ 3 ด้าน ด้านแรกคือ การเข้าไปดูแลให้สินเชื่อมีเงื่อนไขที่ผ่อนปรน ผ่อนปรนคืออะไร พูดให้ง่ายคือสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ผ่อนนาน ด้านที่สอง การค้ำประกันสินเชื่อ คือการเข้าไปช่วยค้ำประกันสินเชื่อในกรณีที่หลักทรัพย์ของผู้กู้ไม่พอ ซึ่งรัฐบาลดำเนินการผ่านบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) แบบที่สามคือ การเข้าไปพยุงราคาสินค้า ซึ่งมักทำในภาคเกษตรเป็นหลัก”

Q: ถ้ามองไปในอนาคต นโยบายการคลังจะมีส่วนในการแก้ปัญหาโครงสร้างเศรษฐกิจอย่างไรบ้าง

“บทเรียนสำคัญจากวิกฤตโควิด 19 รอบนี้คือ นอกจากวัคซีนป้องกันโรคแล้ว เราจำเป็นต้องมีวัคซีนทางเศรษฐกิจด้วย ตอนนี้เศรษฐกิจไทยพึ่งพิงภาคบริการมากเกินไป โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ ดังนั้น โจทย์สำคัญคือการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิต และภาคการบริการที่มีความหลากหลายมากขึ้น

“คำถามคือภาคการผลิตใดที่มีความเหมาะสม ตอนนี้ทุกส่วนงานเห็นตรงกันว่า การลงทุนด้านดิจิทัลและความยั่งยืนคือคำตอบ ภายใต้กรอบนี้ก็พอมองเห็นอยู่ว่ามีภาคการผลิตหรือธุรกิจใหม่ ๆ อะไรบ้างที่กำลังจะมา เช่น ยานยนต์ไฟฟ้า ปัญญาประดิษฐ์ต่าง ๆ ดังนั้น นโยบายการคลังจะมีส่วนสำคัญในการยกระดับการลงทุนในภาคการผลิตเหล่านี้ โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญ ซึ่งถ้าสามารถผลักดันให้เกิดการลงทุนอย่างเต็มศักยภาพ ก็จะสามารถสร้างภูมิคุ้มกันและยกระดับเศรษฐกิจไทยได้”

“เพราะความรู้ทางการเงินคือทักษะในการจัดการชีวิต”

เบื้องหลังการออกแบบหลักสูตรสำหรับนักเรียนยุคใหม่ ตามแบบโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ท่ามกลางเสียงวิพากษ์วิจารณ์ที่มีต่อคุณภาพระบบการศึกษาไทย ชื่อของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หรือสาธิต มธ. นั้นเป็น “แรงบันดาลใจ” ในหลายมิติ โดยเฉพาะหลักสูตรที่เน้นไปที่แก่นของการเรียนรู้ และการออกแบบรายวิชาเพื่อตอบโจทย์โลกแห่งอนาคต

ภายใต้วิชาและทักษะที่หลากหลาย สาธิต มธ. เลือกวิชา “ความรู้ทางการเงิน” เป็นหนึ่งในวิชาพื้นฐานของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยเชื่อว่า ความรู้ทางการเงินเป็นส่วนสำคัญที่จะสร้างทักษะในการจัดการชีวิตให้กับเด็ก

BOT พระสยาม MAGAZINE สนทนาแบบกระชับกับ**ครูเปิ้ล-อธิษฐาน์ คงทรัพย์** ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พร้อมทั้ง**ครูไก่โต้ง-วีรพล แก้วพันธ์อ่ำ** และ**ครูซัน-ธีรภาพ แซ่เซีย** ครูประจำวิชารู้ทันการเงิน ถึงวิธีคิดและแรงบันดาลใจที่ได้จากการสอนวิชาความรู้ทางการเงินในโรงเรียน และกลุ่มนักเรียนที่น่าสนใจที่สุดกลุ่มหนึ่งในประเทศไทย

Q: ในช่วงที่ผ่านมา หลักสูตรของโรงเรียนสาธิต มธ. ถูกพูดถึงอย่างมากว่าเป็นหลักสูตรในฝันของเด็กหลายคน อะไรคือหลักคิดในการทำหลักสูตร และทักษะอะไรที่จำเป็นสำหรับอนาคต

ครูเปิ้ล : เราออกแบบหลักสูตรของสาธิต มธ. โดยมองไปที่แก่นของการเรียนรู้ เพราะเราเชื่อว่า การเรียนรู้ไม่ใช่แค่การให้ข้อมูลกับนักเรียนแต่เป็นชุดประสบการณ์ ดังนั้นคำถามที่เราพยายามตอบคือ จะสร้างชุดประสบการณ์เรียนรู้แบบไหนให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละช่วงชั้นและแต่ละช่วงวัยได้

ตลอดหลายปีที่ผ่านมา โรงเรียนปรับตัวและถอดบทเรียนเยอะมาก ตอนสร้างหลักสูตรใหม่เรามีความฝันเกี่ยวกับเด็กเต็มไปหมดโดยคาดหวังว่า เด็กของเราต้องมีทักษะโน่นนั่นนี่เยอะมาก แต่สุดท้ายก็ตกผลึกออกมาเป็นสมรรถนะ 6 ด้านที่คิดว่าจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในโลกใหม่

สมรรถนะแรกคือการกำกับตัวเอง ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญมากที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต สมรรถนะที่สองคือ สมรรถนะในการเรียนรู้ (learn how to learn) เด็กจำเป็นต้องรู้จักวิธีเข้าถึงการเรียนรู้ที่หลากหลาย หากเราสอนให้เขารู้จักแค่ตัวความรู้ ซึ่งเปลี่ยนแปลงและล้าสมัยได้ตลอดเวลา เมื่อออกจากรั้วโรงเรียนไปก็ไปต่อได้ยาก สมรรถนะที่สามคือ สมรรถนะการคิด ซึ่งหมายรวมถึงการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และคิดในเชิงสังเคราะห์และวิพากษ์ด้วย

สมรรถนะที่สี่คือ การสื่อสาร ในฐานะผู้ส่งสารต้องใช้สื่อที่เหมาะสม ในฐานะผู้รับสารต้องรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งสมรรถนะเหล่านี้เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางภาษา และความเข้าใจความหลากหลายของวัฒนธรรมด้วย สมรรถนะที่ห้าคือ การทำงานเป็นทีม ซึ่งรวมถึงการทำความเข้าใจผู้อื่น เข้าใจตัวเอง รู้จักวิธีอยู่ร่วมกันกับคนที่แตกต่างจากเราและสามารถทำงานร่วมกันได้ และสมรรถนะสุดท้ายคือ ความเข้าใจเรื่องสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ สมรรถนะนี้สำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะเด็กจะต้องเป็นคนที่รับมือกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่รุนแรงขึ้น คนรุ่นใหม่จะต้องเป็นคนรับภาระและรับผิดชอบโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

Q: นอกจากคำชมก็มีเสียงวิจารณ์อยู่บ้าง มองเรื่องนี้อย่างไร

ครูเปิ้ล : หนึ่งในความท้าทายของการทำหลักสูตรคือการทำความเข้าใจต่อคนในสังคม เราไม่ปฏิเสธว่า มีหลายคนตั้งคำถามกับแนวทางของเรา เช่น เรื่องไม่สอนวิชาลูกเสือ ซึ่งเป็นหนึ่งในดราม่าที่เกิดขึ้น แต่ถ้าดูให้ดีจะเห็นว่า เราไม่ได้ละเลยการสอนลูกเสือ แต่ให้ความสำคัญกับแก่นของวิชา ซึ่งก็คือการเอาตัวรอด เราดึงแก่นนี้มาออกแบบกระบวนการเรียนรู้และวิชาใหม่เป็นวิชา "อยู่รอดปลอดภัย"

เมื่อมีคำถาม เราพร้อมที่จะพูดคุยและสื่อสารกับสังคม โดยเฉพาะกับพ่อแม่ผู้ปกครอง เราเชื่อโดยพื้นฐานอยู่แล้วว่าการพูดคุยเป็นเรื่องสำคัญมากในสังคม

Q: คิดว่าความรู้ทางการเงินอยู่ตรงไหนของทักษะจำเป็นในโลกใหม่

ครูซัน : ความรู้ทางการเงินเป็นทักษะชีวิต ถ้าใครไม่มีความรู้ทางการเงิน การใช้ชีวิตก็มีโอกาสที่จะสะดุดและมีปัญหาได้ง่าย สาธิต มธ. มองว่าวิชานี้มีความสำคัญมากและจัดวิชานี้เป็นวิชาพื้นฐานของระดับมัธยมปลาย มีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กได้ติดตั้งเครื่องมือในการจัดการทางการเงิน เพื่อที่จะนำไปใช้วางแผนอนาคตได้ โดยนอกจากจะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินแล้ว ยังช่วยให้พวกเขารับมือกับปัญหาได้ดียิ่งขึ้นในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินไม่คาดฝัน

ครูเปิ้ล-อธิษฐาน์ คงทรัพย์

ครูไก่โต้ง : ความรู้ทางการเงินเป็นวิชาพื้นฐานของชีวิต คงไม่เกินจริงเท่าไหร่ถ้าจะบอกว่า การวางแผนชีวิตก็คือการวางแผนทางการเงิน เพราะไม่มีจังหวะไหนในชีวิตเลยที่เราไม่ต้องเกี่ยวข้องกับเงิน คนรุ่นอายุ 30-40 ปีหลายคน กว่าจะรู้ว่าการวางแผนการเงินสำคัญกับชีวิตก็มาอยู่ในสถานการณ์ที่รัดตัวแล้ว

Q: หากมองว่า "การวางแผนชีวิต" เท่ากับ "การวางแผนทางการเงิน" แล้ว วิชาความรู้ทางการเงินก็ไม่สามารถแยกออกจากชีวิตของเด็กแต่ละคนได้ สาธิต มธ. มีวิธีการสอนเด็กอย่างไรให้เข้าใจเรื่องนี้

ครูไก่โต้ง : เราไม่ได้เอาหลักการมาสอนเด็กตรง ๆ แต่เริ่มจากสอนให้เด็กวิเคราะห์รูปแบบการใช้ชีวิตของตัวเองก่อน พยายามชวนให้เด็กเห็นภาพกว้างและชวนเด็กมองอนาคตว่า ท้ายที่สุดเขาอยากมีชีวิตแบบไหน มีอาชีพอะไร แล้วอาชีพสะท้อนความชอบและตัวตนเขาอย่างไร จากนั้นก็ทำให้เด็กเข้าใจว่า บนเส้นทางที่พวกเขาเลือกเดินไม่ได้มีมิติแค่เรื่องการชอบหรือไม่ชอบเพียงอย่างเดียว แต่จำเป็นต้องมองมิติเรื่องการเงิน เช่น เงินเดือนและการหารายได้เสริมอีกด้วย

ต้องบอกตรงนี้ว่า การที่เด็กสักคนจะเลือกอาชีพที่ตัวเองชอบโดยไม่สนใจรายได้ไม่ใช่เรื่องผิด หากเขาเลือกและต้องการอย่างนั้นจริง ๆ แต่สิ่งที่เราช่วยเขาได้คือ กระตุ้นให้เขาคิดเรื่องการเงินด้วย ซึ่งหากเขาสามารถเปลี่ยนสิ่งที่ตัวเองชอบและสนใจให้มีรายได้ด้วย ชีวิตเขาก็จะลงตัวและราบรื่นมากยิ่งขึ้น

Q: จุดเด่นสำคัญของเด็กยุคใหม่คือพวกเขามีทางเลือกด้านการเงินค่อนข้างหลากหลาย เช่น บางคนอาจจะสนใจศึกษาเงินดิจิทัล บางคนรู้จักการเล่นหุ้นอยู่แล้ว เราพอจะเห็นเทรนด์บ้างไหมว่าพวกเขาอยากรู้อะไร

ครูไก่โต้ง-วีรพล แก้วพันธ์อ่ำ

ครูไก่โต้ง : เด็กแต่ละคนมีความรู้ทางการเงินไม่เท่ากัน เด็กบางคนรู้เรื่องการลงทุนแล้ว เพราะพ่อแม่เขามีพอร์ตหุ้น บางคนสนใจคริปโตเคอร์เรนซี เพราะเป็นเทรนด์ บางคนรู้เรื่องเหล่านี้จำกัดมาก ดังนั้น การสอนต้องมองให้ออกว่าแต่ละคนสนใจอะไร แค่ไหน อย่างไร ซึ่งเป็นที่มาของการให้วิเคราะห์รูปแบบชีวิตของตัวเองก่อน

ครูซัน : ข้อสังเกตคือ เด็กมักจะสนใจอะไรที่เป็นเทรนด์ของอนาคต ซึ่งความรู้ของทางธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ก็เข้ามาช่วยเสริมตรงนี้ได้ค่อนข้างดี

Q: อะไรคือประโยชน์จากการที่สาธิต มธ. ทำข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการและการส่งเสริมความรู้ทางการเงินกับ ธปท.

ครูซัน : ธปท. คือแหล่งอ้างอิงที่ทำให้มั่นใจว่า สิ่งที่เรานำมาสอนนั้นถูกต้องตามหลักวิชาการ ที่สำคัญคือ ธปท. มีชุดความรู้ที่หลากหลาย ทันสมัย และครบถ้วน หลายเรื่องก็เป็นเรื่องที่เราไม่เคยรู้มาก่อน หรือไม่ก็เป็นเรื่องที่เราคิดไม่ถึง เช่น เรื่องการออมก่อนเกษียณ ซึ่งเป็นเรื่องที่เราคิดว่า เด็กคงไม่สนใจ เพราะเป็นเรื่องไกลตัว แต่พอสอนแล้วได้รับเสียงตอบรับดีมาก อีกเรื่องคือการจัดการหนี้ ซึ่งเดิมเราคิดว่าเด็กอาจไม่สนใจ เพราะพวกเขาไม่ได้เป็นหนี้ แต่ความร่วมมือกับ ธปท. ก็ทำให้ตระหนักว่า อย่างน้อยเด็กควรจะรู้ว่าอะไรคือหนี้ดี หรือหนี้ไม่ดี

ครูไก่โต้ง : ประโยชน์จริง ๆ คือ องค์ความรู้ที่อัปเดตและทันสมัย เรื่องที่เป็นประโยชน์มากคือ ความเสี่ยงทางการเงินใหม่ ๆ ซึ่งเราก็ไม่ได้รู้ทั้งหมด อันที่จริงเรามองว่า ตัวเองเป็นหนึ่งในช่องทางที่ทำหน้าที่เอาความรู้ที่ถูกต้องของผู้เชี่ยวชาญตัวจริงไปถ่ายทอดให้กับคนฟังมากกว่า

Q: ในฐานะคนที่อยู่หน้างานซึ่งเห็นความต้องการของเด็ก ๆ อยากให้ ธปท. ผลิตและเผยแพร่ความรู้ทางการเงินเรื่องไหนเพิ่มเติม

ครูซัน : ถ้ามีเนื้อหาที่เชื่อมโยงกับชีวิตช่วงมหาวิทยาลัยก็น่าจะตอบโจทย์มากขึ้น เพราะช่วงวัยนี้เป็นวัยที่ใช้เงินมากขึ้น และเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ซึ่งน่าจะช่วยให้เด็กสามารถตอบโจทย์ความฝัน ความชอบ และความเป็นไปได้ในทางการเงินได้ดียิ่งขึ้น

ครูไก่โต้ง : สิ่งที่อยากฝากจริง ๆ คือ ความรู้ทางการเงินที่ตอบโจทย์กลุ่มคนฐานราก เด็กสาธิต มธ. เป็นกลุ่มที่มีความพร้อมในเศรษฐฐานะอยู่แล้ว การสอนก็เป็นแบบหนึ่ง แต่หากเราต้องไปสอนที่ชุมชนหรือโรงเรียนเล็ก ๆ ก็ยังนึกภาพไม่ออกว่าการจัดการการเงินควรจะเป็นแบบไหน เพราะครัวเรือนไทยส่วนใหญ่รายได้น้อยมาก เงินที่หาได้แต่ละวันก็ใช้หมดวันต่อวัน ไม่ได้มีเหลือมาวางแผน อันนี้นึกไม่ออกจริง ๆ

Q: มีเรื่องเซอร์ไพรส์หรือประทับใจบ้างไหม เวลาที่สอนความรู้ทางการเงินให้กับเด็ก

ครูไก่โต้ง : ในชั้นเรียนเราชวนเด็กให้คำนวณต้นทุนชีวิตที่ผ่านมาตั้งแต่เกิดจนถึงภาพอนาคต เมื่อทำเสร็จเด็กคนหนึ่งโทรไปขอโทษคุณแม่ว่า "แม่ลงทุนกับหนูเยอะจังเลย เหนื่อยไหม" ซึ่งเรื่องนี้ทำให้เราเห็นจริง ๆ ว่า ความรู้ทางการเงินสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงไปได้ไกลมากกว่าแค่เรื่องการจัดการเงิน

อีกเรื่องที่เซอร์ไพรส์เราคือ การที่เด็กคุยกันว่าอยากเกษียณแบบไหนในวงกินข้าว ในขณะที่เด็กกลุ่มนี้กำลังเรียนชั้นมัธยมปลาย

ครูซัน : สิ่งที่ประทับใจมากที่สุดแต่เรียบง่ายมากคือ การที่เด็ก

ครูซัน-ธีรภาพ แซ่เซีย

ที่ไม่เคยวางแผนทางการเงินเลย หันมาเริ่มวางแผนทางการเงิน ที่จำได้คือมีเด็กคนหนึ่งเขาไม่มีบัญชีเงินออม เมื่อเรียนเสร็จแล้ว เขาก็ไปเปิดบัญชีเงินออมทันที

Q: ถ้าเอาสิ่งที่สาธิต มธ. ทำมาวางไว้ในบริบทของสังคมไทย หลายคนก็มักจะบอกว่า นี่เป็นสิ่งหรูหราที่มีเฉพาะคนชั้นกลางระดับบน และคนรวยเท่านั้นที่เอื้อมถึง เห็นด้วยหรือเห็นต่างอย่างไร

ครูเปิ้ล : งานการศึกษาเป็นงานที่ยากและเต็มไปด้วยข้อจำกัด ไม่มีใครปฏิเสธว่า การมีทรัพยากรช่วยให้การทำงานการศึกษาสะดวก ราบรื่น และง่ายขึ้น แต่เงินอย่างเดียวไม่เพียงพอ สิ่งที่สำคัญไม่แพ้กัน หรืออาจจะสำคัญกว่าคือ วิธีคิดที่ต้องกล้าปลดล็อกตัวเอง กล้าที่จะเป็นอิสระจากระบบที่เป็นอยู่

จริง ๆ แล้ว เราไม่ได้ทำงานแค่กับสาธิต มธ. เท่านั้น แต่ยังมีโครงการ "ก่อการครู" ที่ทำงานร่วมกับครูในระบบข้างนอก เช่น ครูอาชีวะ ครูสอนเด็กเล็ก ครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ครูในโรงเรียนขยายโอกาส[1] ที่ทรัพยากรไม่ได้เยอะ ซึ่งในช่วงแรกครูที่เข้ามาในโครงการฯ ก็ตั้งคำถามว่า เขาจะสร้างความเปลี่ยนแปลงได้จริงหรือ เพราะต้องเจอกับข้อจำกัดมหาศาล แต่พอเราช่วยให้เขาปลดล็อกวิธีคิดและปลดล็อกตัวเองได้ พลังของการสร้างการเปลี่ยนแปลงก็มาทันที โดยอาจเริ่มต้นจากสิ่งเล็ก ๆ อย่างวิธีการปฏิสัมพันธ์กับเด็ก เมื่อทำสำเร็จและเห็นผล เพื่อนครูในโรงเรียนก็เริ่มเปลี่ยน จนเกิดเครือข่ายการทำงานและสร้างความเปลี่ยนแปลงข้ามโรงเรียนได้

เราพบว่าพอครูได้ปลดล็อกจากข้างใน เขาจะมีดวงตาใหม่ที่จะมองเห็นโอกาสและความเป็นไปได้ใหม่ที่จะไปทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ให้ห้องเรียนกลายเป็นพื้นที่ของความสุข และให้เด็กได้เรียนจริง ๆ พอครูเห็นมุมตรงนี้ก็จะกลับไปสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบใหม่ที่สนุกและเติมเต็มความเป็นครูขึ้นมา ทำให้มีแรงไปสอนและขยับไปสร้างสิ่งดี ๆ ต่อได้

ครูไก่โต้ง : เห็นด้วยที่ต้องเริ่มจากครูก่อน การบอกต่อผ่านโครงการก่อการครูเป็นจุดรวมพลของครูที่สนใจ วันที่เขากลับไปสอนที่โรงเรียน แทนที่จะสามารถพาเด็กไปไกลเท่าที่เคยไปถึง แต่ถ้าเราขยับครูให้ไปได้ไกลขึ้นอีกหน่อย หมายความว่าเราขยับทั้งห้องเรียนให้ไปไกลขึ้นด้วย

ภายใต้ความจำกัดของทรัพยากร การสร้างความเปลี่ยนแปลงทำได้หลายระดับและหลายรูปแบบ โครงการ "ก่อการครู" เชื่อว่าครูเป็นผู้นำในการสร้างความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา เพราะเป็นคนที่อยู่หน้างานและเป็นตัวเชื่อมตรงกลางระหว่างเด็กกับโรงเรียน ดังนั้น ถ้าเราพอขยับตรงนี้ได้ ความเปลี่ยนแปลงจากฐานรากก็สามารถเกิดขึ้นได้เหมือนกัน ✺

[1] โรงเรียนขยายโอกาส หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรณรงค์ให้เด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนได้เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ

เรื่องวุ่นวายของนายเงินเฟ้อ

นายเอ

นายเอเป็นนักศึกษาอายุ 20 ปี ที่บ้านทำธุรกิจหอพักให้เช่าและเปิดร้านโชห่วยใต้หอด้วย ปกติเขาจะมาช่วยเฝ้าร้านในช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว บริษัทที่ขายสินค้าให้กับทางร้านติดต่อมาว่าจะขึ้นราคาสินค้าเกือบทุกรายการที่เขาซื้อมาขายต่อ โดยอ้างว่าเพราะเงินเฟ้อ เอโมโหมาก เขาหาเบอร์ผู้จัดการแล้วโทรไปต่อว่าอย่างหนัก ผู้จัดการสัญญาว่าจะส่งคนมาอธิบายสาเหตุให้เขาฟังถึงที่ร้าน เอจึงคลายโมโหลงแล้วรอให้ถึงวันเสาร์ที่นัดไว้

เมื่อถึงเวลานัด มีรถเก๋งมาจอดที่หน้าร้าน ชายสองคนเดินลงมา คนหนึ่งตัวใหญ่ คนหนึ่งผอมเพรียว

"สวัสดีครับคุณเอ พวกผมมาจากบริษัทเพื่ออธิบายสาเหตุที่ต้องขึ้นราคาสินค้าครับ ผมชื่อ**นายเงินเฟ้อด้านอุปสงค์**ครับ" ชายร่างใหญ่แนะนำตัว

"ส่วนผมชื่อ**นายเงินเฟ้อด้านอุปทาน**ครับ" ชายร่างผอมแนะนำตัวต่อมา

นายเงินเฟ้อด้านอุปสงค์

นายเงินเฟ้อด้านอุปทาน

"พวกคุณรู้ไหมว่าการที่บริษัทขึ้นราคาสินค้าทำความเดือดร้อนมากขนาดไหน ร้านผมขายของให้กับนักศึกษาที่พักอยู่บนหอ ช่วงโควิด 19 ครอบครัวเขาก็เดือดร้อนมากอยู่แล้ว ขาดรายได้มา 2 ปี พอโควิด 19 เริ่มหาย เศรษฐกิจเริ่มดี พวกคุณก็มาขึ้นราคาสินค้าอีก" เอเปิดเข้าใส่ก่อนด้วยอารมณ์คุกรุ่น

"ครับ ผมเข้าใจดี แต่เรื่องนี้เป็นไปตามกลไกตลาด" ชายร่างใหญ่ตอบ

"อ้างกลไกตลาด ใคร ๆ ก็พูดได้ คุณอธิบายมาเลยดีกว่า" เอรุกต่อ

"ใจเย็น ๆ ก่อนนะครับ ผมขอยกตัวอย่างให้เห็นภาพละกัน เมื่อปี 2564 ผมไปทำงานที่อเมริกามา ที่โน่นเขาเปิดเมืองอยู่ร่วมกับโควิด 19 ตั้งแต่ช่วงปลายปีแล้ว" นายเงินเฟ้อด้านอุปสงค์เริ่มเล่า "ก่อนหน้านั้นในช่วงโควิด 19 ระบาด ทุกคนอยู่กันแต่ในบ้าน ไม่ออกไปจับจ่ายซื้อสินค้าข้างนอก ห้างร้านที่ขายสินค้าและอาหารต่างก็ปิดตัวชั่วคราวไปเยอะ และลดพนักงานลง พูดง่าย ๆ คือโดนไล่ออก รายได้ก็ไม่มี คนจึงต้องประหยัดขึ้น อะไรไม่จำเป็นก็ไม่ใช้จ่าย เพราะไม่มีใครรู้ว่าอนาคตจะเกิดอะไรขึ้น อุปสงค์หรือความต้องการซื้อสินค้าและบริการก็ลดลง

"แต่พอโควิด 19 เริ่มหายไป ห้างที่ขายสินค้าและร้านอาหารเริ่มกลับมาเปิด คนเริ่มออกนอกบ้านมาจับจ่ายใช้สอยมากขึ้น ส่วนหนึ่งมาจาก pent-up demand หรืออุปสงค์ที่เคยอั้นเอาไว้ก่อนหน้าแล้วออกมาใช้จ่ายกันตอนนี้ คนรวยและคนชั้นกลางเขามีเงินเก็บออมที่ไม่ได้ใช้ตอนปิดเมืองช่วงโควิด 19 ความต้องการซื้อสินค้าและบริการจึงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว บริษัทกลับมาจ้างงานมากขึ้น รายได้คนเพิ่มขึ้น เศรษฐกิจเริ่มขยายตัวดีขึ้น ความต้องการเพิ่มขึ้นจนกระทั่งผลิตสินค้าแทบไม่ทันเลย แบบที่เขาเรียกว่าอุปสงค์มากกว่าอุปทาน" นายเงินเฟ้อด้านอุปสงค์เล่าเป็นฉาก ๆ

เอคิดในใจว่า *"ถ้าเมืองไทยพ้นโควิด 19 แล้วเป็นแบบอเมริกาบ้างก็ดีสิ ตอนนี้ยอดขายร้านเราเริ่มฟื้นแล้ว แต่ก็ไม่ได้ดีเท่าช่วงก่อนโควิด 19"*

"ที่บอกว่าเป็นไปตามกลไกตลาด คือ ราคาสินค้าจะเปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการซื้อและจำนวนสินค้าที่มีอยู่ สมมติว่าที่ร้านเหลือสินค้าอยู่ชิ้นเดียว แต่มีลูกค้าอยากซื้อ 2 คน ถ้าคุณเอเป็นคนขาย คงอยากขายให้กับคนที่จ่ายเงินแพงกว่าใช่ไหมครับ" "แน่นอนอยู่แล้ว" เอยักไหล่ตอบ "ทีนี้ ราคาสินค้าและบริการจำนวนมากก็เริ่มขึ้นราคากันยกแผง คนขายก็อ้างว่าของมีน้อยบ้าง ต้นทุนเพิ่มขึ้นบ้าง แต่ขึ้นราคาอย่างไรก็ขายได้อยู่แล้วเพราะมีคนต้องการซื้อเยอะมาก เงินเฟ้อก็เลยเพิ่มขึ้นจากแรงกดดันด้านอุปสงค์ครับ" นายเงินเฟ้อด้านอุปสงค์สรุป

"แต่เรื่องที่เล่ามามันเกิดที่อเมริกา เศรษฐกิจไทยเพิ่งฟื้น ลูกค้าผมเพิ่งกลับมาซื้อของ แล้วคุณจะมาขึ้นราคาสินค้าในไทยได้อย่างไร" เอคาดคั้นต่อ

"งั้นขออธิบายจากมุมมองของผมนะครับ" นายเงินเฟ้อด้านอุปทานเริ่มพูดครั้งแรก หลังจากเงียบมานาน

"ผมไปทำงานที่ยุโรปมาเมื่อต้นปี 2565 นี่ก็เพิ่งกลับไทยมาไม่นาน ผมยังจำเหตุการณ์ช็อกโลกตอนปลายเดือนกุมภาพันธ์ได้ดี นั่นคือรัสเซียบุกยูเครน ถึงแม้จะมีคนคาดไว้บ้างแต่มีน้อยมากที่คิดว่ามันจะเกิดขึ้นจริง"

"เรื่องนี้ผมก็รู้ครับ เป็นข่าวใหญ่ทั่วโลก" เอบอกเป็นนัยว่าเขาก็ไม่ได้ตกข่าวเช่นกัน

"งั้นคุณคงรู้ว่าทั้งสองประเทศเป็นผู้ส่งออกพลังงานและวัตถุดิบหลายชนิดให้กับตลาดโลก รัสเซียเป็นผู้ส่งออกน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ และปุ๋ยเคมีรายใหญ่ของโลก ส่วนยูเครนก็เป็นผู้ส่งออกข้าวสาลี น้ำมันเมล็ดทานตะวัน และแร่เหล็กรายใหญ่เช่นกัน พอทั้งสองประเทศรบกันก็ส่งออกสินค้าไม่ได้ ยุโรปก็คว่ำบาตรรัสเซียด้วย หลังจากนั้นราคาน้ำมัน ปุ๋ยเคมี และสินค้าโภคภัณฑ์ต่าง ๆ ก็ถีบตัวสูงขึ้นแบบติดจรวด พวกยางพารา ปาล์มน้ำมัน ที่ราคามีความสัมพันธ์กับราคาน้ำมันก็พลอยสูงขึ้นไปด้วย

"เหมือนเคราะห์ซ้ำกรรมซัด ก่อนเกิดสงครามรัสเซีย-ยูเครน ผู้ผลิตทั่วโลกประสบปัญหาด้านอุปทานอยู่ก่อนแล้ว เรียกว่า global supply chain disruption มีทั้งปัญหาเรื่องการผลิต เช่น การขาดแคลนชิปอิเล็กทรอนิกส์ทำให้ผลิตรถยนต์หรือสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ไม่ทันต่อความต้องการ ราคาสินค้าก็สูงขึ้น มีทั้งปัญหาเรื่องการขนส่ง เช่น จำนวนเรือและตู้คอนเทนเนอร์ขนส่งสินค้ามีไม่เพียงพอ เนื่องจากไปติดค้างอยู่ตามท่าเรือต่าง ๆ ที่คับคั่งหรือปิดชั่วคราวเพราะโควิด 19 นั่นก็ทำให้ค่าขนส่งสินค้าระหว่างประเทศสูงขึ้นมาก

"อันที่จริง บริษัทพวกผมก็ไม่ได้อยากขึ้นราคาสินค้าหรอกครับ ยอดขายเราจะตกด้วย แต่ต้นทุนเพิ่มสูงขึ้นจริง ๆ ราคาน้ำมันและค่าไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นทำให้ต้นทุนการผลิตของโรงงานเพิ่มขึ้น ค่ารถขนส่งก็เพิ่มขึ้น และคงไม่ได้เป็นเพียงแค่สินค้าของบริษัทเท่านั้น ต่อไปค่าปุ๋ยที่เพิ่มขึ้นคงส่งผ่านไปสู่ราคาข้าวและพืชผักผลไม้ ข้าวสาลีแพงขึ้นทำให้อาหารสัตว์แพงขึ้น ต่อไปเนื้อหมูเนื้อไก่คงขึ้นราคาเช่นกัน การที่วัตถุดิบขาดแคลนและต้นทุนต่าง ๆ เพิ่มขึ้นจนผู้ผลิตอย่างเราอั้นไม่ไหว ต้องขึ้นราคาสินค้ายกแผง อันนี้เรียกเงินเฟ้อจากแรงกดดันด้านอุปทานครับ" เขาเล่ายาวจนเสียงเริ่มแหบแต่ก็ยังเล่าต่อ

"นอกจากนี้ ต้นทุนค่าแรงก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วยครับ ผมมีเพื่อนคนหนึ่งอยู่บริษัทนายหน้าจัดหาแรงงาน เขาเล่าว่าพอไทยเปิดเมืองหลังโควิด 19 บริษัทห้างร้านต่าง ๆ เริ่มหาลูกจ้างเพิ่ม ตลาดแรงงานเหมือนจะคึกคักแต่แรงงานกลับหายาก เพราะกลับต่างจังหวัดหรือได้งานใหม่แล้ว บางบริษัทจึงขึ้นค่าจ้างเพื่อดึงดูดคนงานมากขึ้น" เอพยักหน้าพลางคิดว่า "*ช่วงที่โรงเรียนกลับมาเปิด เด็กเริ่มกลับเข้าหอ เราต้องจ้างแม่บ้านเพิ่มเพื่อดูแลหอ ตอนนั้นก็หาคนยากเหมือนกันที่หาได้ก็เรียกค่าจ้างสูงกว่าก่อนโควิด 19 อีก*"

ทันใดนั้น มีมอเตอร์ไซค์รับจ้างขับมาจอดหน้าร้าน หนุ่มที่ซ้อนท้ายจ่ายเงินพี่วินเสร็จก็เดินตรงเข้ามาหา "ขอโทษที่มาสายครับ ผมชื่อ **นายเงินเฟ้อคาดการณ์** พี่ ๆ เล่ากันถึงไหนแล้วครับ" "แกมาทีหลังคนอื่นทุกที ตอนนี้พี่เงินเฟ้อด้านอุปทานเพิ่งเล่าจบ" ชายร่างใหญ่ดุ

"ขอโทษครับ เป็นนิสัยไปแล้วที่ผมมาทีหลังคนอื่น แต่ถ้าเริ่มทำงานแล้วผมอยู่ได้ยาว ๆ นะครับ ปกติแล้วคนก็ไม่ค่อยนึกถึงผมนักหรอก แต่พอพี่อุปสงค์หรือพี่อุปทานไปทำงานที่ไหนสักพักจนเงินเฟ้อสูงเป็นเวลานาน ๆ หลายคนจะเริ่มนึกถึงผมขึ้นมา ผมก็เลยต้องตามไปด้วย ขอเล่าอย่างนี้ครับ พอต้นทุนและราคาวัตถุดิบสูงขึ้นนาน ๆ จนถึงเวลาที่ผู้ผลิตต้องวางแผนซื้อวัตถุดิบล่วงหน้าและตั้งราคาขายสำหรับปีถัดไป หากผู้ผลิตคิดว่าปีหน้าต้นทุนและวัตถุดิบจะแพงขึ้นอีกก็ต้องบวกเข้าไปในราคาขายปีหน้าด้วยเพื่อไม่ให้ขาดทุน ส่วนทางฝั่งผู้บริโภคหากคาดว่าปีหน้าราคาสินค้าจะแพงขึ้นอีก เงินเฟ้อจะสูงต่อเนื่อง ก็จะไปต่อรองขอขึ้นค่าจ้างเงินเดือนเพื่อให้อยู่ได้ พอนายจ้างเห็นว่าต้นทุนค่าแรงจะสูงขึ้น ก็อาจต้องปรับราคาสินค้าขึ้นอีก กลายเป็นวงจรที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า wage-price spiral ที่นี้ล่ะการคาดการณ์ของธุรกิจและประชาชนก็จะผลักดันให้เงินเฟ้อสูงขึ้นจริง ๆ และเงินเฟ้อจะค้างอยู่ในระบบเศรษฐกิจไปอีกนาน" นายเงินเฟ้อคาดการณ์เล่าไปยิ้มไป แต่เอกลับรู้สึกเสียวสันหลังวาบ เขาคิดว่าคงไม่มีใครอยากให้เงินเฟ้อสูงไปนาน ๆ โดยเฉพาะคนหาเช้ากินค่ำที่รายได้น้อย

นายเงินเฟ้อคาดการณ์

"ฟังพวกคุณสามคนอธิบาย ผมสรุปได้ว่าเมืองไทยตอนนี้มีแค่ปัญหาเงินเฟ้อด้านอุปทาน เงินเฟ้อด้านอุปสงค์ยังแทบไม่มี ส่วนการคาดการณ์เงินเฟ้อแม้จะมีคนพูดถึงอยู่บ้าง แต่ไม่รู้จะมาจริงไหม แล้วบริษัทเอาเหตุผลแค่นี้มาขึ้นราคาหรือ แล้วทางการไม่ทำอะไรเลย?" เอเริ่มหาเหตุผลเพื่อคัดค้านการขึ้นราคาของบริษัท

นายเงินเฟ้อด้านอุปทานตอบว่า "รัฐบาลก็มีมาตรการบรรเทาปัญหาข้าวครัวนะครับ เช่น การใช้กองทุนน้ำมันตรึงราคาน้ำมันดีเซล แต่งบประมาณมีจำกัด ในที่สุดก็ต้องทยอยปล่อยราคาน้ำมันตามกลไกตลาดอยู่ดี แล้วใช้มาตรการดูแลเฉพาะกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้มีรายได้น้อยและผู้สูงอายุแทน อีกอย่างกระทรวงพาณิชย์ก็คอยดูแลราคาสินค้าควบคุมอยู่ด้วย"

นายเงินเฟ้อคาดการณ์รีบแย่งตอบต่อ "ยังมีผู้ดูแลอีกคนหนึ่งคือแบงก์ชาติ เขาจะใช้นโยบายการเงินเพื่อดูแลให้อัตราเงินเฟ้อระยะปานกลางอยู่ในกรอบเป้าหมายที่กำหนดไว้ 1-3% ครับ หากแบงก์ชาติขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย จะทำให้ธุรกิจชะลอการกู้ยืมเพื่อลงทุน ครัวเรือนชะลอการกู้ยืมเพื่อบริโภค รวมถึงหันมาออมเงินมากขึ้น ซึ่งจะช่วยลดแรงกดดันเงินเฟ้อด้านอุปสงค์ในอนาคตไม่ให้สูงเกินไป รวมทั้งยึดเหนี่ยวให้ประชาชนมั่นใจว่าแบงก์ชาติจะดูแลเงินเฟ้อเต็มที่ เงินเฟ้อคาดการณ์ก็จะไม่สูงขึ้นในอนาคต" เขาพูดจบแล้วก็หันไปสบตากับรุ่นพี่เงินเฟ้อด้านอุปสงค์ ซึ่งพยักหน้ายืนยันว่าเนื้อหาถูกต้อง

"ขึ้นดอกเบี้ย คนกู้เงินก็แย่สิ" เอโพล่งออกมา พลางคิดถึงครอบครัวเขาที่กู้เงินมาสร้างหอพักแล้วยังผ่อนไม่หมด

นายเงินเฟ้อด้านอุปสงค์อธิบายต่อว่า "แต่เทียบผลกระทบในภาพรวมแล้ว ผลกระทบจากเงินเฟ้อรุนแรงกว่าผลกระทบจากดอกเบี้ยที่จะสูงขึ้นนะครับ เงินเฟ้อสูงระดับ 6-8% หากเกิดขึ้นติดต่อกันหลายปีแล้ว ผลเสียจะเกิดขึ้นกับทุกคน รายได้แรงงานที่หักเงินเฟ้อแล้วลดลงอย่างมาก ต้นทุนการผลิตที่แพงขึ้นก็จะลดความสามารถในการแข่งขันและการลงทุนของภาคเอกชน เทียบกับการทยอยขึ้นอัตราดอกเบี้ยอย่างค่อยเป็นค่อยไป เศรษฐกิจยังพอปรับตัวได้ ไม่กระทบต่ออุปสงค์มากนัก"

"ปัญหาเงินเฟ้อไม่มีทางแก้ทางอื่นแล้วหรือ" เอพูดพลางถอนหายใจเฮือกใหญ่

นายเงินเฟ้อด้านอุปทานยิ้มอ่อนแล้วกล่าวว่า "ราคาสินค้าบางอย่างขึ้นแล้วก็ลงครับ เช่น ราคาน้ำมันและสินค้าโภคภัณฑ์ หลังจากเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความขาดแคลนผ่านพ้นไปแล้ว ราคาก็จะลดลงได้เอง แต่ราคาสินค้าบางอย่างขึ้นแล้วไม่ลงก็มี เช่น ราคาข้าวแกงและอาหารสำเร็จรูป ทางบริษัทพวกเราเองก็จะพยายามควบคุมราคาสินค้า โดยลดต้นทุนส่วนอื่น ๆ ลงด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การใช้เทคโนโลยีและระบบดิจิทัลเข้ามาช่วย รวมถึงการฝึกอบรมพนักงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับการขึ้นเงินเดือน"

หลังจากนั้น เอพยายามต่อรองไม่ให้บริษัทขึ้นราคาอยู่นาน แต่สุดท้ายได้ผลเพียงว่า บริษัทจะคิดราคาเดิมให้ครั้งนี้เป็นครั้งสุดท้าย ก่อนปรับขึ้นราคาในการสั่งซื้อครั้งหน้า เขาส่งขายทั้งสามคนขึ้นรถกลับบริษัทไป พร้อมกับคิดในใจว่า *"วันนี้เราได้รู้จักเงินเฟ้อมากขึ้นก็จริงอยู่ แต่ขอเถอะ รอบหน้าอย่ามาพร้อมกันทั้ง 3 คนเลยนะ หรือถ้าไม่มาสักคนเลยได้ก็ยิ่งดี"*

ผู้เขียน : นิธิสาร พงศ์ปิยะไพบูลย์
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายนโยบายการเงิน
นักเศรษฐศาสตร์ผู้สนใจประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ
และงานวรรณศิลป์ ทั้งบทความ เรื่องสั้น และบทกวี

POLICY NORMALIZATION

การดำเนินมาตรการทางการเงิน ภายใต้การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจไทยเผชิญกับผลกระทบที่รุนแรงและยืดเยื้อจากการระบาดของโควิด 19 ภาครัฐและธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จึงต้องผสมผสานนโยบายการคลังและการเงินอย่างเหมาะสม เพื่อช่วยให้เศรษฐกิจทยอยฟื้นตัวได้ไม่สะดุดและระบบสถาบันการเงินยังทำงานได้ตามปกติ

ผสมผสานนโยบายการคลังและการเงินที่เหมาะสม

สถานการณ์โควิด 19 ในระยะแรกส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อภาคธุรกิจและประชาชนทั่วไปในวงกว้าง การหยุดงานและรักษาระยะห่างทางสังคม ทำให้ผู้ประกอบการและพนักงานที่ได้รับผลกระทบมีรายได้ลดลงและไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามปกติ ภาครัฐได้ดำเนินนโยบายการคลัง เช่น มาตรการเยียวยาเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบโดยตรง มาตรการลดค่าใช้จ่ายของครัวเรือน ผ่านการลดค่าสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน มาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายของครัวเรือนที่มีรายได้และยังต้องการจับจ่ายใช้สอย รวมถึงมาตรการเพื่อช่วยเหลือภาคธุรกิจและช่วยบรรเทาผลกระทบในขณะเดียวกัน ธปท. ก็ดำเนินนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายต่อเนื่องเพื่อให้ทันการณ์และมากเพียงพอ จึงได้ลดและคงอัตราดอกเบี้ยนโยบายให้อยู่ในระดับต่ำควบคู่กับการปรับลดอัตราเงินนำส่งจากสถาบันการเงิน เข้ากองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (FIDF) ซึ่งเป็นต้นทุนหนึ่งของสถาบันการเงิน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการกู้ยืมผ่านสถาบันการเงินจะมีดอกเบี้ยที่ต่ำลงเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้

นอกจากการดำเนินนโยบายการเงินข้างต้นแล้ว ธปท. ได้ออกมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้มาอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมลูกหนี้ทุกประเภท ทั้งรายย่อย SMEs และธุรกิจขนาดใหญ่ สอดรับกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วง ผ่านการแก้ไขหนี้เดิมและการเติมเงินใหม่ โดยในระยะแรกเน้นออกมาตรการวงกว้างแบบระยะสั้น เช่น การพักชำระหนี้ 6 เดือน สำหรับ SMEs ที่มีวงเงินสินเชื่อไม่เกิน 100 ล้านบาท และ 3-6 เดือน สำหรับลูกหนี้รายย่อย เพื่อรองรับสถานการณ์ที่มีความรุนแรงและเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในระยะสั้น อย่างไรก็ดี ในระยะถัดมาสถานการณ์มีแนวโน้มยืดเยื้อและการฟื้นตัวของเศรษฐกิจเป็นแบบไม่เท่าเทียม (K-shape) จึงได้ออกมาตรการที่ตอบโจทย์เฉพาะกลุ่มมากขึ้น (targeted) เพื่อให้ระบบการเงินสามารถจัดสรรทรัพยากรช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบหนักได้เพียงพอ ป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการสร้างแรงจูงใจที่ไม่เหมาะสม (moral hazard)

สู่การทยอยปรับใช้นโยบาย กลับสู่ภาวะปกติ

ภายใต้ภาวะที่เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวชัดเจนในปัจจุบัน นโยบายหรือมาตรการทางการเงินแบบวงกว้างจึงมีความจำเป็นลดลง และสามารถทยอยปรับนโยบายกลับสู่ภาวะปกติได้ (policy normalization) เพราะหากทำมาตรการที่เป็นวงกว้างนานเกินไป จะส่งผลข้างเคียงต่อระบบการเงินในระยะยาวได้ ประกอบกับฐานะของสถาบันการเงินยังแข็งแกร่ง มีเงินกองทุน สภาพคล่อง และเงินสำรองที่สูงเพียงพอในการรองรับความเสี่ยงในระยะข้างหน้า ดังนั้น ธปท. จึงปรับมาตรการให้กลับมาเป็นปกติมากขึ้น ได้แก่ (1) ยกเลิกการจำกัดอัตราจ่ายเงินปันผล โดยยังให้สถาบันการเงินยึดหลักความระมัดระวัง โดยพิจารณาอัตราจ่ายเงินปันผลให้สอดคล้องกับฐานะผลการดำเนินงานและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในระยะข้างหน้า (2) ปรับอัตราเงินนำส่งเข้ากองทุน FIDF กลับมาที่ 0.46% ต่อปี ให้มีผลตั้งแต่ปี 2566 รวมถึงล่าสุด (3) กนง. ได้มีมติให้ปรับขึ้นดอกเบี้ยนโยบายจาก 0.5% เป็น 0.75% แล้วเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2565

การทยอยปรับการใช้นโยบายสู่ภาวะปกติอาจมีผลข้างเคียงแต่ชั่งน้ำหนักแล้วคุ้มค่า เนื่องจากผู้ฝากเงินจะได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น ขณะที่กลุ่มลูกหนี้ประเภทดอกเบี้ยลอยตัว แม้จะต้องจ่ายดอกเบี้ยสูงขึ้น แต่ผลของดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นต่อค่าใช้จ่ายของครัวเรือนจะน้อยกว่าผลของเงินเฟ้อที่จะลดทอนกำลังซื้อของประชาชน อย่างไรก็ดี ยังมีลูกหนี้กลุ่มเปราะบางจากรายได้ที่ยังไม่กลับมาเต็มที่ เช่น ลูกหนี้รายย่อยรายได้น้อยที่มีสินเชื่อไม่มีหลักประกัน และภาคธุรกิจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ก่อสร้าง รวมถึงเกษตรกรรม ธปท. จึงยังต้องดำเนินมาตรการเฉพาะจุดเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1. **ผลักดันมาตรการเฉพาะจุดที่ยังมีผลอยู่** ทั้งการแก้หนี้เดิมผ่านมาตรการหลัก คือ มาตรการแก้หนี้ระยะยาว 3 กันยายน ซึ่งยังมีผลใช้ได้จนถึงสิ้นปี 2566 และโครงการพักทรัพย์ พักหนี้ ที่มีผลถึงสิ้นเดือนเมษายน 2566 การเติมเงินใหม่อย่างมาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ ที่ยังมีผลถึงสิ้นเดือนเมษายน 2566 ตลอดจนช่องทางเสริมให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีปัญหาการชำระหนี้ เช่น คลินิกแก้หนี้ โครงการไกล่เกลี่ยหนี้ โครงการหมอหนี้ เพื่อประชาชน จะเห็นได้ว่า มาตรการส่วนใหญ่มีผลบังคับใช้ "อย่างน้อย" ถึงปี 2566 สอดคล้องกับแนวโน้มเศรษฐกิจที่คาดว่าจะฟื้นตัวชัดเจนขึ้น

2. **เพิ่มมาตรการดูแลลูกหนี้รายย่อยกลุ่มเปราะบาง** โดยเฉพาะลูกหนี้ในกลุ่มสินเชื่อไม่มีหลักประกัน ซึ่งได้รับผลกระทบจากรายได้ที่ยังกลับมาไม่เต็มที่และค่าครองชีพที่สูงขึ้น

ภาพ : Facebook SiamSquareOfficial

ประชาชนกลับมาทำกิจกรรมร่วมกัน สะท้อนภาพการกลับมาสู่ภาวะปกติ

ภาพรวมมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ที่ยังมีอยู่

แก้หนี้เดิม

- **มาตรการแก้หนี้ระยะยาว** (ภายในธันวาคม 2566)
- **มาตรการสนับสนุนการรีไฟแนนซ์และการรวมหนี้** (ภายในธันวาคม 2566)
- **โครงการพักทรัพย์ พักหนี้ (asset warehousing)** (ภายในเมษายน 2566)
- **ส่งเสริมการร่วมลงทุนในกิจการร่วมทุน เพื่อรองรับการแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ** (ภายในธันวาคม 2567)

เติมเงินใหม่

- **สินเชื่อฟื้นฟู** (ภายในเมษายน 2566)
- **การรักษาสภาพคล่องเดิมและเติมเงินใหม่ให้ลูกหนี้รายย่อย**
  - ขยายเพดานวงเงินบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคล (ภายในธันวาคม 2565)
  - คงการขยายระยะเวลาการชำระเงินคืน Digital P-Loan ที่ 12 เดือน (ภายในธันวาคม 2566)
  - คงการลดอัตราการผ่อนชำระขั้นต่ำบัตรเครดิตเหลือ 5% (ภายในธันวาคม 2566)

ช่องทางช่วยเหลือเพิ่มเติม

- **คลินิกแก้หนี้**
- **ทางด่วนแก้หนี้**
- **หมอหนี้เพื่อประชาชน**
- **มหกรรมร่วมใจแก้หนี้**

โดยเพิ่มมาตรการให้ตรงกับปัญหาของลูกหนี้แต่ละกลุ่ม สำหรับกลุ่มที่ยังไม่เป็นหนี้เสีย ให้คงการลดอัตราการผ่อนชำระหนี้บัตรเครดิตขั้นต่ำที่ 5% ถึงปี 2566 และคงการขยายระยะเวลาชำระหนี้ของสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัลที่ 12 เดือนออกไปอีก 1 ปี ถึงปี 2566 ส่วนกลุ่มที่เป็นหนี้เสีย จะปรับปรุงโปรแกรมการจ่ายหนี้ของคลินิกแก้หนี้ โดยเพิ่มทางเลือกการผ่อนชำระเพื่อให้ลูกหนี้ที่ยังมีกำลังชำระสามารถจบหนี้ได้เร็วขึ้น ซึ่งลูกหนี้ที่เลือกแผนการชำระหนี้ที่มีระยะเวลาสั้น จะได้รับดอกเบี้ยที่ผ่อนปรนขึ้น รวมทั้งจะมีการจัดงานมหกรรมร่วมใจแก้หนี้ ตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน 2565 เป็นต้นไป เพื่อเป็นช่องทางเสริมให้ลูกหนี้กลุ่มเปราะบางสามารถขอรับความช่วยเหลือได้

นอกจากนี้ สำหรับกลุ่มที่เริ่มมีสัญญาณการฟื้นตัวและพร้อมจะปรับปรุงธุรกิจเพื่อรองรับบริบทโลกใหม่ ซึ่งได้รับแรงผลักดันจากกระแสดิจิทัล การดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และนวัตกรรรมแห่งโลกอนาคต ธปท. ได้ปรับปรุงเงื่อนไขของสินเชื่อฟื้นฟู เพื่อสนับสนุนการปรับตัวของผู้ประกอบธุรกิจให้สามารถเข้าถึงเงินทุนดอกเบี้ยต่ำในขนาดวงเงินที่เหมาะสมกับการลงทุน ปรับปรุงพัฒนาหรือเสริมศักยภาพธุรกิจ โดยเน้นการส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันที่สอดรับกับบริบทโลกใหม่ ภายใต้เงื่อนไขการค้ำประกันที่ยืดหยุ่น (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 กันยายน 2565)

ร่วมมือกับหน่วยงานพันธมิตร เพื่อดูแลลูกหนี้กลุ่มเปราะบาง

ธปท. สมาคมธนาคารไทย (TBA) สมาคมสถาบันการเงินของรัฐ (GFA) และผู้ประกอบธุรกิจ ได้จับมือร่วมกันดูแลลูกหนี้กลุ่มเปราะบาง ได้แก่ ลูกหนี้ SMEs และประชาชนรายย่อยที่ยังได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่อง ภายใต้มาตรการช่วยเหลือโดยเฉพาะมาตรการแก้หนี้ระยะยาวที่ยังมีผลบังคับใช้ โดยการปรับดอกเบี้ยในช่วงขาขึ้น ธนาคารพาณิชย์จะทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อบรรเทาผลกระทบที่จะมีต่อกลุ่มเปราะบางให้น้อยที่สุด ทั้งนี้ ธปท. จะติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด โดยการปรับนโยบายและมาตรการทางการเงินของ ธปท. ในระยะต่อไป จะยังเน้นการมองภาพเศรษฐกิจการเงินที่เชื่อมโยงอย่างรอบด้าน และมีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ เพื่อให้การทยอยปรับนโยบายเข้าสู่ภาวะปกติในช่วงที่เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวและยังไม่ทั่วถึงนี้ ได้ผลตามที่ต้องการ คือ เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ต่อเนื่อง ไม่สะดุด และมีผลกระทบข้างเคียงที่ไม่พึงประสงค์น้อยที่สุด

การเปลี่ยนแปลงภาคการท่องเที่ยวไทย กับก้าวต่อไปหลังเปิดประเทศ

ตั้งแต่มีการแพร่ระบาดของโควิด 19 ภาคการท่องเที่ยวไทยได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงมากและผันผวนตามสถานการณ์การแพร่ระบาดและมาตรการของภาครัฐ โดยเฉพาะช่วงล็อกดาวน์ที่จำกัดการเดินทางทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ อย่างไรก็ดี หลังจากสถานการณ์เริ่มบรรเทาลง ภาครัฐมีมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวในประเทศ และเริ่มเปิดประเทศในช่วงปลายปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ในครึ่งแรกของปี 2565 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย[1] กลับมาอยู่ที่ประมาณ 93 ล้านคน หรือ 40% ของช่วงก่อนโควิด 19 ขณะที่นักท่องเที่ยวต่างชาติ[2] กลับมาอยู่ที่ประมาณ 2 ล้านคน หรือราว 5% ของช่วงก่อนโควิด 19 แต่การฟื้นตัวนี้เป็นเพียงจุดเริ่มต้นของความท้าทายใหม่เท่านั้น

[1] รวมนักท่องเที่ยวไทย (บุคคลที่เดินทางจากถิ่นพำนักถาวรไปค้างคืนยังอีกสถานที่หนึ่งอย่างน้อย 1 คืน แต่ไม่เกิน 90 วัน เพื่อประกอบกิจกรรม แต่ต้องไม่ก่อให้เกิดค่าจ้าง ค่าตอบแทน) และนักทัศนาจรไทย (บุคคลที่เดินทางจากถิ่นพำนักถาวรไปยังอีกสถานที่หนึ่งภายในประเทศ โดยมิได้ค้างคืนเพื่อประกอบกิจกรรม แต่ต้องไม่ก่อให้เกิดค่าจ้าง ค่าตอบแทน)

[2] ตัวเลขจำนวนนักท่องเที่ยวสะสมเบื้องต้น ตั้งแต่เดือนมกราคม-มิถุนายน 2565 อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่เดือนมกราคม-พฤษภาคม 2565 จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว) ชาวไทยสะสมอย่างเป็นทางการอยู่ที่ 78.5 ล้านคน และนักท่องเที่ยวต่างชาติสะสมอย่างเป็นทางการอยู่ที่ 1.3 ล้านคน อ้างอิงจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ที่ผ่านมาพฤติกรรมหรือความต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างไร

ก่อนเกิดการแพร่ระบาดของโควิด 19 ประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาสูงถึง 40 ล้านคนต่อปี จากหลากหลายสัญชาติ แต่ละกลุ่มมีพฤติกรรมการใช้จ่ายแตกต่างกันออกไป อาทิ นักท่องเที่ยวชาวจีนที่มักเดินทางเป็นกลุ่มใหญ่กับกลุ่มทัวร์ ชอบชอปปิงและมียอดซื้อของฝากสูงกว่านักท่องเที่ยวชาติอื่น ขณะที่นักท่องเที่ยวชาวยุโรปต้องการมาพักตากอากาศ เพื่อหลีกเลี่ยงอากาศหนาว ชื่นชอบการเดินทางด้วยตัวเอง พักแรมอยู่ที่ใดที่หนึ่งเป็นระยะเวลานาน นิยมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และท่องเที่ยวยามค่ำคืน เป็นต้น

ภายหลังการแพร่ระบาดของโควิด 19 ลูกค้าหลักของธุรกิจท่องเที่ยวไทยเปลี่ยนจากนักท่องเที่ยวต่างชาติมาเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่งมีค่าใช้จ่ายต่อหัวต่อทริปน้อยกว่าและยังมีพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวที่แตกต่างจากนักท่องเที่ยวต่างชาติอย่างชัดเจน โดยลูกค้าชาวไทยส่วนใหญ่มีระยะเวลาการเข้าพักที่ค่อนข้างสั้นในช่วงวันเสาร์-อาทิตย์หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ ท่องเที่ยวข้ามภูมิภาคหรือจังหวัดใกล้เคียง และมักเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวหรือเดินทางเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพราะกังวลเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโควิด 19 ดังนั้น ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จึงถูกใช้ไปกับเฉพาะค่าที่พักและค่าอาหารในระยะสั้น ๆ แตกต่างจากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีค่าใช้จ่ายต่อหัวต่อทริปสูงกว่า เนื่องจากเดินทางมาไกลกว่าจึงมีระยะเวลาการเข้าพักที่ยาวกว่า และยังเดินทางต่อเนื่องตามเส้นทางท่องเที่ยว เข้าชมแหล่งท่องเที่ยวและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ดูช้าง ชมคาบาเรต์โชว์ ซึ่งช่วยกระจายรายได้ไปยังหลากหลายพื้นที่และธุรกิจนอกเหนือจากโรงแรมและร้านอาหาร พฤติกรรมการท่องเที่ยวและการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ต่างจากชาวต่างชาติจึงส่งผลให้ธุรกิจส่วนใหญ่ในภาคการท่องเที่ยวไทยที่มีลูกค้าเป็นชาวต่างชาติเป็นหลัก อาทิ ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจรถทัวร์/รถตู้ ธุรกิจขายของฝาก และธุรกิจสถานบันเทิงยังคงปิดกิจการชั่วคราว โดยเฉพาะในพื้นที่ท่องเที่ยวหลักของประเทศ

เส้นทางสู่ความปกติใหม่ (Journey to Next Normal) ของธุรกิจท่องเที่ยว

แม้ว่าหลังจากทางการไทยและต่างประเทศเริ่มผ่อนคลายมาตรการควบคุมการเดินทางระหว่างประเทศ นักท่องเที่ยวต่างชาติเริ่มทยอยกลับมาเที่ยวประเทศไทยเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง แต่ยังคงมีสัดส่วนน้อย คิดเป็นเพียงราว 5% ของช่วงก่อนโควิด 19 เท่านั้น สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการหายไปของนักท่องเที่ยวชาวจีน จากสถิติเมื่อปี 2562 นักท่องเที่ยวชาวจีนเข้ามาไทยมากเป็นอันดับ 1 มีสัดส่วนมากกว่า 1 ใน 4 ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด แต่เนื่องจากนโยบายคุมเข้ม Zero-COVID ของรัฐบาลจีน ทำให้ยังไม่มีวี่แววว่านักท่องเที่ยวชาวจีนจะกลับมาเมื่อใด

นอกจากนี้ การระบาดของโควิด 19 ยังทำให้มีการปรับใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารเพิ่มขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวเชิงธุรกิจที่เคยอยู่ในรูปแบบของ MICE (Meetings, Incentive Travel, Conventions, Exhibitions) เปลี่ยนไปด้วย จากเดิมที่ต้องเดินทางมาพบปะสังสรรค์สร้างเครือข่าย มีค่าใช้จ่ายต่อทริปสูง เปลี่ยนเป็นการประชุมออนไลน์ที่ไม่ต้องจองห้องพักหอประชุม หรือยานพาหนะ เมื่อจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติยังกลับมาไม่มากพอ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จึงยังไม่กลับมาเปิดดำเนินการตามปกติ มีเพียงธุรกิจโรงแรมที่ทยอยกลับมาเปิดให้บริการตามจำนวนนักท่องเที่ยวไทยที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ตั้งแต่ไทยยกเลิกการลงทะเบียนผ่านระบบ Test & Go เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2565 มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวแล้วกว่า 1.2 ล้านคน (ข้อมูล ณ 30 มิถุนายน 2565)

การเดินทางไปสู่ยุค next normal ของภาคการท่องเที่ยวไทยยังมีอุปสรรคให้ภาคธุรกิจฝ่าฟันอีกมาก ทั้งจากจำนวนและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด ซึ่งเป็นผลจากนโยบายการเปิดประเทศของประเทศต้นทาง และความกังวลต่อการแพร่ระบาดของโควิด 19 ของลูกค้าแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกันออกไป ประกอบกับความไม่แน่นอนที่สถานการณ์เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและคาดการณ์ผลกระทบได้ยากจาก (1) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ที่มีการกลายพันธุ์และสร้างความกังวลเป็นระยะ (2) ภาวะเงินเฟ้อสูงที่หลายประเทศทั่วโลกกำลังเผชิญ ฉุดรั้งบรรยากาศการท่องเที่ยว ต้นเหตุเกิดจากความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครน ซึ่งเป็นปัจจัยกดดันการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและคาดเดาได้ยากว่าจะจบลงเมื่อไร (3) ภาวะโลกรวน (climate change) อาจส่งผลให้ฤดูกาลท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไป ทำให้สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เช่นเดิม

ธุรกิจปรับตัวเพื่อรองรับการท่องเที่ยวแบบใหม่

จากการหารือกับผู้ประกอบการในธุรกิจท่องเที่ยว รวมถึงการสำรวจความเชื่อมั่นผู้ประกอบการที่พักแรม ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ทำร่วมกับสมาคมโรงแรมไทยตลอด 2 ปีที่ผ่านมา พบว่าคุณสมบัติสำคัญที่จะช่วยให้ธุรกิจท่องเที่ยวสามารถปรับตัวรองรับความปกติใหม่ได้ ประกอบด้วย 3 ประการ ดังนี้

1. **การหาโอกาสเพิ่มรายได้** จับเทรนด์ใหม่ให้ทันและปรับตัวให้เร็ว เพราะการทำธุรกิจโดยอ้างอิงจากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในอดีตอาจจะไม่ได้ผลดีเท่าเดิม ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวจึงต้องปรับตัวและเรียนรู้ให้เท่าทันความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนไปอย่างต่อเนื่อง เช่น กลุ่ม staycation และ workation ที่ต้องการทำงานในขณะท่องเที่ยวไปด้วย ต่อยอดมาจากกระแส work from anywhere

หนึ่งในกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางมาไทยมากที่สุดหลังจากได้เริ่มเปิดประเทศ ได้แก่ ชาวอินเดีย ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวคือ นิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวกันเองเป็นครอบครัว บางรายมาจัดงานแต่งงานในไทย และวัฒนธรรมการแต่งงานของชาวอินเดียจะจัดงานยิ่งใหญ่ ทำให้มีครอบครัวญาติ และเพื่อนฝูง เดินทางมาร่วมงานด้วย สำหรับพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจคือ คนอินเดียจะชื่นชอบการรับประทานอาหารอินเดีย และนิยมดูการแสดงหรือกิจกรรมที่สร้างความบันเทิง เช่น เที่ยวซาฟารีเวิลด์ และล่องเรือในแม่น้ำเจ้าพระยา ไม่เน้นชอปปิงสินค้าเหมือนกับนักท่องเที่ยวชาวจีน แต่นิยมซื้อของที่มีเรื่องราวและเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมากกว่า เทรนด์นี้จึงอาจเป็นโอกาสหนึ่งในการเพิ่มรายได้ให้ผู้ประกอบการได้

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการต้องพร้อมปรับตัวตลอดเวลาเพื่อตอบรับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง อย่างในช่วงแรกของการเปิดประเทศ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาไทยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มาจากทวีปยุโรป พักเป็นเวลาหลายวัน แต่เมื่อความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครนปะทุขึ้น ส่งผลให้นักท่องเที่ยวยุโรปชะลอการเดินทาง นักท่องเที่ยวหลักจึงเปลี่ยนไปเป็นกลุ่มที่เข้ามาเป็นระยะเวลาสั้น ๆ จากประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย อินเดีย รวมถึงกลุ่มประเทศตะวันออกกลางแทน หากธุรกิจพร้อมปรับตัวก็จะสามารถเปิดรับตลาดใหม่ที่อาจเป็นกลุ่มลูกค้าสำคัญในอนาคตได้

1 นักท่องเที่ยวชาวจีนยังไม่กลับมาเที่ยวไทย จากมาตรการควบคุมโรคโควิด 19 ของรัฐบาลจีน
2 นักท่องเที่ยวชาวอินเดียนิยมเข้ามาจัดพิธีแต่งงานในไทย นับเป็นโอกาสใหม่ของธุรกิจด้านบริการ

หลังการระบาดของโควิด 19 คนบางกลุ่มต้องการทำงานในขณะท่องเที่ยวไปด้วย จึงเกิดการท่องเที่ยวแบบ staycation และ workation

2. ความสามารถในการบริหารต้นทุน อีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ธุรกิจส่วนใหญ่ปรับตัวกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดคือ การบริหารจัดการต้นทุน โดยปรับใช้ประสบการณ์ที่ผ่านมาอย่างเหมาะสม เช่น (1) การเพิ่มประสิทธิภาพและปรับเปลี่ยนจำนวนแรงงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ รวมถึงใช้พนักงานที่มีทักษะการใช้เทคโนโลยีและ multi-tasking มากขึ้น (2) การลดต้นทุนในการบริหารจัดการ เช่น เปิดให้บริการบางส่วนหรือปิดกิจการชั่วคราว และ (3) การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในธุรกิจ เช่น ขยายช่องทางในการรับจองห้องพักผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ ซึ่งช่วยลดต้นทุนและข้อจำกัดในการเข้าถึง โดยเฉพาะในกลุ่ม SMEs

3. การฟื้นตัวอย่างรวดเร็วภายใต้สถานการณ์ที่ยากลำบาก (Resilience) ในระยะถัดไปที่ยังมีความไม่แน่นอนสูง ธุรกิจบางส่วนจึงเลือกที่จะรอดูสถานการณ์และยังไม่กลับมาให้บริการ สอดคล้องกับภาคแรงงานที่ส่วนใหญ่ยังไม่กล้ากลับเข้าสู่ภาคการท่องเที่ยวเพราะยังมีความไม่แน่นอนด้านรายได้อยู่มาก จึงมีความเป็นไปได้ว่า ในอนาคตอาจเกิดการจำกัดของผู้ให้บริการในภาคท่องเที่ยวได้ แต่หากสถานการณ์การแพร่ระบาดและความขัดแย้งด้านภูมิรัฐศาสตร์ยุติลง จำนวนนักท่องเที่ยวอาจกลับเข้ามามากกว่าที่คาด ดังนั้น ธุรกิจจึงต้องเตรียมแผนสำรองไว้เพื่อรองรับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดจะได้ไม่พลาดโอกาสครั้งสำคัญ อาทิ เตรียมเงินทุนและแรงงาน ติดตามข่าวสารและสถานการณ์อย่างใกล้ชิด เพื่อพร้อมที่จะกลับมาเปิดหรือปรับเปลี่ยนการให้บริการได้อย่างทันท่วงที

next normal ของภาคการท่องเที่ยวไทยหลังจากการเปิดประเทศอาจกลับมาในรูปแบบเดิมหรือแบบใหม่ก็เป็นได้ จากปริมาณและความต้องการสินค้าและบริการของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่อาจเปลี่ยนแปลงไปอีกจากปัจจัยภายนอกที่เข้ามากระทบ ดังนั้น คุณสมบัติ 3 ประการ คือ จับเทรนด์ให้ทัน ปรับตัวให้เร็ว บริหารต้นทุนอย่างเหมาะสม และพร้อมลุกให้ไวจากสถานการณ์ที่ยากลำบาก เป็นสิ่งสำคัญที่จะประคับประคองให้ธุรกิจท่องเที่ยวไทยสามารถฝ่าฟันอุปสรรคในช่วงเปลี่ยนผ่านไปสู่ next normal นี้ได้อย่างแข็งแกร่ง สามารถก้าวเข้าสู่ความปกติใหม่ได้อย่างภาคภูมิ ไม่ว่าจะเปลี่ยนเป็นรูปแบบใด ✺

ผู้เขียน : ณัฐอร เบญจปฐมรงค์ เศรษฐกรอาวุโส
ฝ่ายนโยบายโครงสร้างเศรษฐกิจ
ผู้ชื่นชอบการนำ automation มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและมีเวลาสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น

ผู้เขียน : ชุติกา เกียรติเรืองไกร
ผู้สนใจการพัฒนาเครื่องชี้หรือกระบวนการใหม่ ๆ ในการจับชีพจรเศรษฐกิจ เป็นหนึ่งในผู้ริเริ่มและจัดทำดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการที่พักแรม (HSI) ร่วมกับสมาคมโรงแรมไทย เป็นหนึ่งในทีมงานของฝ่ายนโยบายโครงสร้างเศรษฐกิจ ธปท. ตำแหน่งเศรษฐกรอาวุโส

บทความนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคล ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย

ภัยทางการเงิน กับดักร้ายที่ต้องช่วยกันหยุดยั้ง

เมื่อเร็ว ๆ นี้ เราอาจจะได้ยินข่าวว่า มีชายวัย 56 ปีเสียท่าแก๊งคอลเซนเตอร์ที่โทรมาอ้างตัวเป็นเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร บอกว่าชายคนนี้มีส่วนร่วมในขบวนการเปิดบัญชีขนของเถื่อนหนีภาษี จึงขอให้โอนเงินเพื่อตรวจสอบที่มาที่ไปของเงินในบัญชี เขาหลงเชื่อและโอนเงินไปให้คนร้าย สูญเงินไปกว่า 4 ล้านบาท

ในช่วงที่ผ่านมา จะเห็นว่ามีข่าวกลโกงรวมถึงการออกมาเตือนภัยในลักษณะนี้อยู่บ่อยครั้ง แต่ก็ยังคงมีเหยื่อถูกหลอกลวงเกิดขึ้นต่อเนื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องผนึกกำลังเพื่อป้องกัน สื่อสาร และปราบปรามกับดักร้ายนี้ให้ทั่วถึงมากที่สุด คอลัมน์ The Knowledge จะพาทุกท่านไปทำความรู้จักกับรูปแบบและช่องทางของภัยทางการเงินในปัจจุบัน การรับมือหากตกเป็นเหยื่อ รวมถึงทำความเข้าใจว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มีมาตรการเชิงรุกในการแก้ไขปัญหาภัยทางการเงินอย่างไร

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้เล็งเห็นถึงปัญหานี้ จึงเชิญผู้เกี่ยวข้องมาให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในรายการ "แบงก์ชาติชวนคุย"[1] ได้แก่ **คุณจิตสถา ศรีประเสริฐสุข** ผู้ช่วยเลขาธิการ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) **พลตำรวจตรี นิเวศน์ อาภาวศิน** ผู้บังคับการตรวจสอบและวิเคราะห์อาชญากรรมทางเทคโนโลยี กองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี **คุณวรุณ กาญจนภู** รองเลขาธิการ สมาคมธนาคารไทย **คุณภิญโญ ตรีเพชราภรณ์** ผู้อำนวยการ ฝ่ายกำกับและตรวจสอบความเสี่ยงด้านไอที ธปท. และ **คุณอรมนต์ จันทพันธ์** ผู้อำนวยการ ฝ่ายคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน ธปท. โดยมี**คุณชญาวดี ชัยอนันต์** ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายบริหารการสื่อสารองค์กร ธปท. เป็นผู้ดำเนินรายการ

[1] รายการแบงก์ชาติชวนคุย ซีรีส์ภัยทางการเงิน เผยแพร่ทั้งหมด 3 ตอน ได้แก่ รู้เท่าทันภัยทางการเงิน เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2565 เปิดกลโกงภัยทางการเงินและวิธีเอาตัวรอดจากมิจฉาชีพ เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2565 และแผนรับมือภัยทางการเงินของภาคธนาคาร เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2565

ประมวลช่องทางและรูปแบบการหลอกลวง

การหลอกลวงจากมิจฉาชีพนั้นมีมานานแล้ว เพียงแต่คนร้ายพัฒนารูปแบบมาใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีต้นทุนต่ำ และติดตามยากขึ้น แน่นอนว่าอุปกรณ์ที่ติดตัวคนยุคปัจจุบันคือโทรศัพท์มือถือ จึงไม่แปลกที่คนร้ายจะใช้ช่องทางนี้เป็นช่องทางหลักในการติดต่อกับเหยื่อ ผ่านทาง SMS การโทรคุยโดยตรง หรือผ่านแอปพลิเคชันอย่าง Facebook Line หรือ Instagram โดยสามารถประมวลรูปแบบการหลอกลวงหลัก ๆ ได้แก่ (1) การอ้างตัวเป็นบุคคลสำคัญหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่น่าเชื่อถือ เพื่อให้เหยื่อโอนเงินหรือทำภารกิจบางอย่าง (2) การขอข้อมูลสำคัญของเหยื่อ เช่น username password OTP เลขบัตรประจำตัวประชาชน (3) การหลอกให้กดลิงก์ไปยังเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชัน เพื่อให้กู้เงินหรือหลอกดูดข้อมูลเหยื่อ (4) การชักชวนให้เล่นพนันออนไลน์หรือลงทุนโดยใช้ผลประกอบการสูง ๆ มาล่อ และ (5) การใช้สลิปปลอมหลอกลวงผู้ขาย

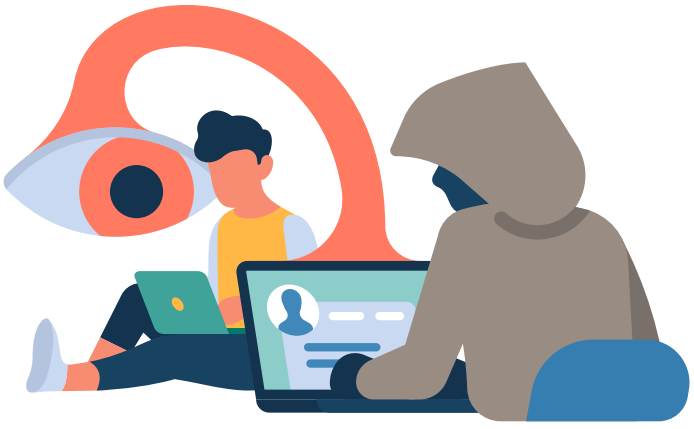
จากสถิติการแจ้งความในเว็บไซต์ www.thaipoliceonline.com ของศูนย์บริหารการรับแจ้งความออนไลน์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในช่วงวันที่ 1 มีนาคม - 14 กรกฎาคม 2565 พบว่า 92.17% ของเรื่องที่รับแจ้งเป็นคดีการหลอกลวงทางด้านการเงินและการหลอกลวงจำหน่ายสินค้า[2] (รวม 48,189 คดี จากทั้งหมด 52,279 คดี) ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้นในแต่ละเดือน แต่สามารถอายัดได้ทันเพียงแค่ 3.21% เท่านั้น ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก

เป็นที่สังเกตว่าคนร้ายจะจับจุดอ่อนของเหยื่อในด้านต่าง ๆ มากระตุ้นให้หลงเชื่อ เช่น สภาพคล่องทางการเงิน (หลอกให้กู้) ความโลภ (หลอกให้ลงทุนในหุ้น สกุลเงินดิจิทัล หรือร่วมลงทุนขายสินค้า) ความกลัว (หลอกให้โอนเงิน) ความรัก (romance scam) หรือแม้แต่หลอกคนที่ชอบชอปปิงออนไลน์ (หลอกให้โอนแต่ไม่ได้สินค้า) เมื่อรู้แบบนี้แล้ว ยิ่งต้องเพิ่มความระมัดระวังหากต้องติดต่อในเรื่องดังกล่าว

กรณีตัวอย่างกลโกงที่ควรรู้

	กรณีตัวอย่าง	คำแนะนำ
	เหยื่อโดนหลอกให้กู้เงิน โดยต้องโอนค่าธรรมเนียมไปให้ก่อนหลายรอบ เมื่อเหยื่อเริ่มรู้ตัวก็โดนข่มขู่ว่าถ้าจะยกเลิกวงเงินหรือขอเงินคืน จะโดนดำเนินคดีหรือหักเงินในบัญชีเงินเดือนของเหยื่อ	ก่อนกู้ควรตรวจสอบ white list ชื่อบริษัทเงินกู้ที่ได้รับอนุญาตในเว็บไซต์ ธปท. ซึ่งจะบอกได้ด้วยว่า บริษัทนี้มีแอปพลิเคชันให้กู้ด้วยหรือไม่ หน้าตาเป็นอย่างไร แนะนำว่ากดลิงก์จาก list นี้จะปลอดภัยที่สุด อีกจุดสังเกตคือถ้าต้องโอนค่าธรรมเนียมไปก่อนจึงจะได้เงินกู้ แปลว่าเข้าข่ายหลอกลวง
	คนร้ายโทรหาเหยื่อที่มีหนี้และไม่สามารถชำระหนี้ธนาคารได้ อ้างว่าจะเข้ามาช่วยปรับโครงสร้างหนี้ให้ โดยให้ add Line และโอนเงินไปให้บัญชีบุคคล แทนที่จะเป็นบัญชีธนาคารที่ติดหนี้อยู่	กรณีขอผ่อนผันหรือปรับโครงสร้างหนี้ ควรคุยกับเจ้าหน้าที่ธนาคารโดยตรงและไม่ควรโอนเงินเข้าบัญชีส่วนตัวของผู้ที่อ้างว่าเป็นเจ้าหน้าที่
	คนร้ายอ้างว่าจะพาไปฉีดวัคซีนหรือตรวจสุขภาพ โดยต้องขอข้อมูลเลขบัตรประจำตัวประชาชนหรือเลขบัตรเครดิตไป	คนร้ายอาจนำข้อมูลไปเปิดบัญชีม้า หรือดูดเงินออกจากบัญชี ดังนั้น ต้องระมัดระวังและไม่บอกข้อมูลเหล่านี้แก่คนแปลกหน้า
	คนร้ายจะสุ่มโทรหาเหยื่อแล้วแจ้งว่าเบอร์โทรศัพท์ของเหยื่อเป็นเบอร์ที่โทรไปก่อกวนคนอื่น โดยจะขอชื่อ นามสกุล เลขบัตรประจำตัวประชาชน และทำทีเป็นเช็กข้อมูลก่อนจะแจ้งว่าไปพัวพันกับคดีความบางอย่าง ต้องโอนเงินให้เจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบความบริสุทธิ์	อย่าหลงเชื่อให้ข้อมูลส่วนตัวหรือโอนเงินให้เด็ดขาด เพราะหากเป็นเจ้าหน้าที่ตัวจริงจะสามารถตรวจสอบข้อมูลได้จาก statement อยู่แล้ว และปกติหน่วยงานราชการจะไม่มีนโยบายโทรไปขอให้โอนเงินให้

[2] การหลอกลวงทางด้านการเงินและการหลอกลวงจำหน่ายสินค้าถือเป็นคดีสองอันดับสูงสุด นอกจากนี้ ยังมีคดีที่ได้รับแจ้งความอีก 3 ประเภท ได้แก่ (1) คดีความผิดตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 / เผยแพร่ข่าวปลอม 235 คดี (2) คดีล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กและสตรี 106 คดี และ (3) คดีการพนันออนไลน์ 462 คดี

ทำอย่างไรเมื่อสงสัยว่าจะถูกหลอกหรือโดนหลอกแล้ว

การระมัดระวังตัวเองเป็นเกราะป้องกันที่ดีที่สุด ทางที่ดีควรท่องไว้ในใจว่า อย่ากด อย่าโอน อย่าแชร์ข้อมูลให้ใคร แต่หากสงสัยว่ากำลังจะถูกหลอกให้พยายามตั้งสติ อย่าเพิ่งหลงเชื่อโดยง่าย หากได้รับโทรศัพท์ที่อ้างตัวเป็นเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ เช่น DSI กรมสรรพากร กรมศุลกากร กสทช. ไปรษณีย์ หรือ ธปท. ให้วางสายแล้วโทรกลับไปเช็กที่หน่วยงานนั้นโดยตรง ซึ่งปกติแล้วหน่วยงานเหล่านี้จะไม่มีนโยบายโทรมาแจ้งให้โอนเงินเพื่อตรวจสอบข้อมูล ยืนยันความบริสุทธิ์ หรือโทรมาขอข้อมูลส่วนตัว หากส่งลิงก์มาให้กดกู้เงิน ให้เช็กชื่อบริษัทเงินกู้ที่ได้รับอนุญาตในเว็บไซต์ ธปท. ก่อน

ในกรณีที่มีคนโทรมาอ้างว่าโอนเงินผิดและขอให้โอนกลับไปให้ ต้องจำไว้ว่าอย่าโอนคืนกลับไปเองเด็ดขาด เพราะอาจกลายเป็นส่วนหนึ่งของบัญชีม้าที่ไปพัวพันกับการกระทำความผิดได้ แนะนำว่าควรแจ้งให้บุคคลนั้นโทรไปแจ้งที่ธนาคารต้นทางของตัวเองเพื่อให้ธนาคารดำเนินการตามกระบวนการในการขอเงินคืน หรือเพื่อความปลอดภัย ไม่ว่าจะมีการโอนเงินเข้ามาผิดมากน้อยแค่ไหน ก็แนะนำให้ไปแจ้งความไว้ก่อนจะดีกว่า

หากพบการกระทำผิดหรือบุคคลน่าสงสัย สามารถแจ้งเบาะแสคนร้ายได้ที่สายด่วน ศคง. โทร. 1213 หรือคอลเซนเตอร์ กสทช. โทร. 1200 หรือสายด่วนของผู้ประกอบการเครือข่ายโทรศัพท์มือถือของตน

แต่หากโดนหลอกไปแล้วให้รวบรวมหลักฐานและรีบแจ้งความออนไลน์ที่ www.thaipoliceonline.com โดยลงทะเบียนและกรอกข้อมูลของเหตุการณ์ลงไป แล้วรอเจ้าหน้าที่ติดต่อกลับ และอาจจะต้องเข้าไปให้ปากคำที่สถานีตำรวจใกล้เคียงเพื่อเร่งอายัดออนไลน์หรือจับกุมต่อไป

การบูรณาการป้องกันและปราบปรามของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภัยทางการเงินที่เกิดขึ้นถือเป็นปัญหาที่หลายภาคส่วนต้องร่วมกันป้องกันปราบปรามและแก้ไข เพื่อไม่ให้คนตกเป็นเหยื่อเพิ่มอีก ปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เร่งดำเนินการในด้านต่าง ๆ ดังนี้

กสทช. ซึ่งดูแลด้าน mobile banking และโครงข่ายโทรคมนาคม SMS และอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่จึงเน้นดำเนินการในลักษณะป้องกัน เพื่อลดผลกระทบต่อประชาชน และให้ความร่วมมือกับตำรวจในการสืบหาช่องทางข้อเท็จจริง และร่วมรอยในการติดตามมิจฉาชีพเมื่อเกิดเหตุ เพื่อให้จับกุมได้เร็วที่สุด

แนะนำการรับมือและข้อสังเกตกลโกง

หากรับสายที่แอบอ้างถึงบุคคลหรือองค์กรใด ๆ และบอกให้เราโอนเงินให้ แนะนำให้พยายามยืนยันตัวตนบุคคลนั้นก่อน เช่น วิดีโอคอลแบบเห็นหน้า วางสายแล้วโทรกลับไปหน่วยงานที่ถูกอ้างถึงโดยตรง ลองขอเบอร์คนร้ายและโทรกลับไปยืนยันตัวตน

ถ้าเข้าเว็บไซต์ที่ต้องกรอกข้อมูล username และ password ให้ดูชื่อเว็บไซต์และตัวสะกดให้ดี

หลีกเลี่ยงการกดลิงก์และติดตั้งแอปพลิเคชันจากลิงก์ เพื่อป้องกันการถูกดูดข้อมูล หรือภัยในลักษณะโปรแกรม Team Viewer ที่สามารถควบคุมเครื่องของเราได้หมดทุกอย่าง

ห้ามส่ง OTP ให้กับผู้อื่นทุกกรณี

เลือกซื้อของออนไลน์กับบริษัทที่น่าเชื่อถือ หากซื้อของออนไลน์แล้วได้สินค้าไม่ตรงปก สามารถยื่นฟ้องศาลแพ่งออนไลน์ได้ที่ www.coj.go.th

หากจะลงทุนในเหรียญหรือคริปโตเคอร์เรนซี ควรเช็กข้อมูลที่เว็บไซต์ coinmarketcap.com/th

ผู้ขายควรตรวจสอบการโอนเงินเข้าผ่าน SMS alert หรือการแจ้งเตือนผ่านแอปพลิเคชันของธนาคาร หรือสามารถสแกน QR code ท้ายสลิป มากกว่าการดูสลิปที่ลูกค้าแสดงอย่างเดียว

นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งคณะทำงานพหุภาคี[3] ที่ดูแลเรื่องนี้ ร่วมกันพิจารณาและดำเนินการที่เกี่ยวข้องไปแล้วหลายประการ เช่น ทำให้เลขหมายจากต่างประเทศแสดงเครื่องหมายบวก (+) ข้างหน้า เพื่อให้สังเกตได้ง่ายและสามารถตัดสินใจได้ก่อนว่าจะรับสายหรือไม่ และบล็อกเบอร์โทรศัพท์จากต่างประเทศที่ถูกตั้งให้ขึ้นต้นด้วย 02 หรือเป็นเลข 4 หลัก หรือเป็นเบอร์ที่มีรหัสประเทศปลอม

อีกทั้งยังมีแผนร่วมกับสมาคมโทรคมนาคมที่จะต่อยอดแอปพลิเคชัน "กันกวน" ของ กสทช. ที่เดิมมีไว้เพื่อกรองสายที่ไม่ต้องการรับมาเป็นการคัดกรองและทำฐานข้อมูลเบอร์หลอกลวง อีกทั้งยังร่วมมือกับตำรวจไซเบอร์และผู้ประกอบการค่ายมือถือออกมาตรการ SCAM Alert ที่รวบรวมฐานข้อมูลเกี่ยวกับการฉ้อโกงผ่านระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิธีการแก้ไข ตลอดจนหน่วยงานที่ต้องติดต่อเพื่อตรวจสอบหรือขอความช่วยเหลือ เพื่อให้ประชาชนรู้เท่าทันกลโกง และสุดท้ายมีการจัดระเบียบการลงทะเบียนซิมการ์ดให้ถูกต้อง เพื่อไม่ให้ถูกใช้เป็นเครื่องมือหลอกลวง

สมาคมธนาคารไทย มีกระบวนการดักการเปิดบัญชีม้า[4] ตั้งแต่ต้นทาง คือให้พนักงานแจ้งเตือนว่าไม่ควรนำบัญชีไปให้ผู้อื่นใช้ หรือตั้งป้ายแจ้งเตือนบทลงโทษของการเปิดบัญชีม้า ณ จุดเปิดบัญชีของธนาคาร ยิ่งไปกว่านั้น ธนาคารมีเครื่องมือในการติดตามดูแลบัญชีลูกค้า โดยตรวจดูว่ามีการเปิดบัญชีจำนวนมากเกินไปหรือไม่ ความถี่ในการเคลื่อนไหวแค่ไหน จำนวนเงินเคลื่อนไหวสูงหรือไม่ (เทียบกับรายได้) หากมีเหตุอันควรให้สงสัยจะนำไปพิสูจน์ทราบในเชิงลึกและรายงานไปที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) ต่อไป

ไม่เพียงเท่านั้น สมาคมธนาคารไทยยังร่วมมือกับ ธปท. เพื่อดูและระบบปฏิบัติการของ mobile banking และทบทวนวิธีเปิดบัญชีหรือการสแกนใบหน้ายืนยันตัวตน รวมทั้งร่วมกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในการสื่อสารเตือนภัยลูกค้าอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันสมาคมฯ พยายามผลักดันให้เกิดกฎหมายรองรับให้ธนาคารสามารถนำไปเป็นเกณฑ์ในการระงับบัญชีได้ชั่วคราวเมื่อเกิดเหตุ ก่อนไปแจ้งความออนไลน์ ซึ่งจะสามารถอายัดบัญชีได้ทันท่วงทีมากขึ้น

ธปท. เน้นการดักปัญหาที่ต้นทาง โดยหารือกับ กสทช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบล็อก SMS ที่ไม่ได้ใช้ชื่อ ธปท. หรือหน่วยงานภายใต้กำกับ ในการส่งข้อมูลมาให้ประชาชน รวมถึงร่วมมือกับสมาคมธนาคารไทยให้มีการแจ้งเตือนในลักษณะ pop up ใน mobile application ของธนาคารก่อนที่จะโอนเงิน อีกทั้ง ธปท. ได้จัดทำ white list ชื่อบริษัทเงินกู้ที่ได้รับอนุญาตและเผยแพร่ในเว็บไซต์ ธปท. เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ก่อนกู้ และสื่อสารให้ประชาชนตระหนักรู้ถึงภัยทางการเงินรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องผ่านช่องทางโซเชียลมีเดียของ ธปท.

กองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี หรือตำรวจไซเบอร์ นอกจากจะเปิดเว็บไซต์ thaipoliceonline.com ให้ประชาชนแจ้งเบาะแสและร้องเรียนแล้ว ยังดำเนินบทบาทหลักในการปราบปรามจับกุมผู้กระทำความผิดตามที่ได้รับแจ้งหรือส่งหมายอายัดออนไลน์ไปยังธนาคารที่เกี่ยวข้องทั้งหมด (กรณีบัญชีม้าหลายแถว) ซึ่งจะรวดเร็วและครอบคลุมกว่าการอายัดแบบปกติ นอกจากนี้ ยังร่วมกับหน่วยงานพหุภาคีในการรวบรวมฐานข้อมูลอีกด้วย ✺

white list ชื่อบริษัทเงินกู้ที่ได้รับอนุญาตในเว็บไซต์ ธปท.

แจ้งความออนไลน์

เช็กก่อนลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซี

ยื่นฟ้องศาลแพ่งออนไลน์กรณีสินค้าไม่ตรงปก

[3] คณะทำงานพหุภาคี ประกอบด้วย กสทช. ธปท. ตำรวจไซเบอร์ คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ประกอบการเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยมีคณะกรรมการ กสทช. เป็นที่ปรึกษา

[4] อ่านรายละเอียดเกี่ยวกับบัญชีม้าเพิ่มเติมได้ที่ ตีแผ่บัญชีม้า รู้ไว้ไม่ตกเป็นเหยื่อ I BOT พระสยาม MAGAZINE

การทำงานแบบไหนตอบโจทย์ ตรงใจ ในยุค NEXT NORMAL

เป็นระยะเวลากว่า 2 ปีแล้วที่พวกเราทุกคนอยู่กับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่าสถานการณ์นี้ได้ส่งผลกระทบกับทุกภาคส่วนให้ต้องเร่งปรับตัวในหลาย ๆ ด้าน เรื่องหนึ่งที่เห็นได้ชัดเจนคือหลายองค์กรได้เปลี่ยนรูปแบบจากการทำงานที่ออฟฟิศ (Work at Office: WAO) มาเป็นการทำงานนอกสถานที่ ไม่ว่าจะเป็นการทำงานจากที่บ้าน (Work from Home: WFH) หรือจากที่ไหนก็ได้ (Work from Anywhere: WFA) เพื่อรักษาระยะห่างทางสังคม ซึ่งการทำงานในรูปแบบดังกล่าวที่มีการประชุมออนไลน์ตั้งแต่เช้าจรดเย็น ก็ดูเหมือนเป็น new normal สำหรับใครหลาย ๆ คนในช่วงที่ผ่านมาแล้ว

อย่างไรก็ตาม การที่เราจะก้าวผ่านจาก new normal ไปสู่ next normal หลังโควิด 19 คลี่คลายกลายเป็นโรคประจำถิ่น คงจะเกิดคำถามว่าการทำงานในระยะต่อไปควรเป็นอย่างไร จะกลับมา WAO เหมือนเช่นในอดีต หรือจะ WFH/WFA หรือควรมีการผสมผสานก็ได้ ผู้เขียนจึงขอใช้โอกาสนี้แลกเปลี่ยนข้อมูลและมุมมองเกี่ยวกับรูปแบบการทำงานที่ได้มีโอกาสศึกษาหรือพบเจอในช่วงที่ผ่านมา

องค์กรไหนใช้รูปแบบการทำงานใดกันบ้าง

ถ้าเปรียบการขับเคลื่อนองค์กรเหมือนกับการขับรถยนต์ ตอนนี้ก็ดูเหมือนขับมาถึงทางแยกที่ต้องตัดสินใจว่าจะไปทางซ้ายหรือขวาดี แต่ในเวลานี้ เราอาจจะยังไม่มีเครื่องนำทางที่มีประสิทธิภาพมากพอที่จะบอกได้ว่า ควรจะเลือกไปทางไหนจึงจะเหมาะสมที่สุด เพื่อตอบโจทย์ความท้าทายที่มีอยู่และที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ สิ่งที่พอจะทำได้ก็คือการศึกษาข้อมูลที่มี ดูแนวโน้มรอบด้าน รวมถึงติดตามและประเมินสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เราสามารถเดินหน้าไปพร้อม ๆ กับการเตรียมรับความเปลี่ยนแปลงได้ทันท่วงที

ที่มา : Work from Home กับ Work from Office สรุปเอายังไงดี? (สุพริศร์, 2565)

จากบทความเรื่อง "Work from Home กับ Work from Office สรุปเอายังไงดี?" ของสุพริศร์ สุวรรณิก (2565) สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ ซึ่งรวบรวมผลการศึกษาวิจัยต่าง ๆ ในช่วงที่ผ่านมา และได้สรุปเปรียบเทียบจุดเด่นเกี่ยวกับรูปแบบการทำงานที่บ้านและการทำงานที่ออฟฟิศเอาไว้ได้อย่างน่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็นด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความยืดหยุ่นคล่องตัว ความสัมพันธ์ระหว่างทีมงานตลอดจนการบริหารจัดการเรื่องส่วนตัวและเรื่องงาน ซึ่งการที่องค์กรจะเลือกแบบไหนนั้นคงจะขึ้นอยู่กับหลาย ๆ ปัจจัย เนื่องจากมีบริบทลักษณะงาน บุคลากร รวมถึงวัฒนธรรมองค์กรที่แตกต่างกัน คงไม่มีรูปแบบการทำงานแบบ one-sized-fits-all ที่สามารถตอบโจทย์ทุกคนได้ จากการที่ผู้เขียนได้ติดตามข้อมูลขององค์กรอื่น ๆ ในช่วงเวลาที่ผ่านมา ก็พบว่า ผู้บริหารระดับสูงในหลาย ๆ องค์กรได้สื่อสารนโยบายการทำงานในระยะต่อไปที่หลากหลาย จึงขอสรุปข้อมูลเป็นหมวดหมู่เท่าที่เห็นมาแลกเปลี่ยนกัน[1]

[1] จากการสำรวจข้อมูลในช่วงเดือนกรกฎาคม 2565 ผ่านบทสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือนโยบายองค์กรที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ต่าง ๆ ในช่วงที่ผ่านมา

การทำงานแบบ WAO

องค์กรที่ส่งเสริมให้พนักงานเข้ามาทำงานที่ออฟฟิศ มักชูเรื่องความคล่องตัวในการติดต่อประสานงาน การสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ รวมถึงนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่จะเกิดจากการทำงานแบบพบเจอหน้ามากกว่าการทำงานแบบ WFH ซึ่งก็สอดคล้องกับงานศึกษาของ Gibbs et al. (2021) ที่พบว่า WFH ทำให้เกิดต้นทุนในการติดต่อประสานงาน และสื่อสารมากขึ้น นอกจากนี้ งานศึกษาของ Yang et al. (2021) ชี้ให้เห็นว่าการทำงานนอกออฟฟิศทำให้เกิดปัญหา silo มากขึ้น รวมถึงความสัมพันธ์ข้ามทีมลดน้อยลง ซึ่งลักษณะดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงาน การริเริ่มสิ่งใหม่ ตลอดจนความผูกพัน การสร้างและถ่ายทอดวัฒนธรรมองค์กรในระยะยาว ทั้งนี้พบว่าองค์กรที่มุ่งเน้นการทำงานแบบ WAO มีอยู่ในหลากหลายธุรกิจ เช่น Netflix บริษัทที่ให้บริการสตรีมมิ่งด้านภาพยนตร์และสารคดีที่ผู้บริหารเห็นว่า WAO ทำให้เกิดการระดมสมอง ถกประเด็นและเกิดไอเดียใหม่ ๆ ได้ง่ายกว่าการ WFH หรือ Goldman Sachs บริษัทด้านการเงินการลงทุนระดับโลก ซึ่งผู้บริหารมุ่งเน้นเรื่องนวัตกรรมและการร่วมมือประสานงานเป็นสิ่งสำคัญ และเล็งเห็นว่าการกลับมาเจอหน้ากันที่ทำงานจะเป็นวิธีที่ดีที่สุด

การทำงานแบบนอกสถานที่

การทำงานในลักษณะนี้องค์กรแบบ Tech Company มักนำมาใช้ ส่วนหนึ่งอาจเพราะองค์กรเหล่านี้มีชิ้นงานที่สามารถประเมินผลได้ชัดเจน โดยชูประสิทธิภาพของการทำงานนอกสถานที่ ซึ่งก็สอดคล้องกับงานศึกษาของ Chaudhury et al. (2021) ที่พบว่าการเปลี่ยนรูปแบบการทำงานจาก WFH เป็นการทำงานจากที่ไหนก็ได้ช่วยเพิ่ม productivity ได้มากกว่า 4% โดย Tech Company ได้อาศัยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและเครื่องมือดิจิทัลมาช่วยสร้างความยืดหยุ่นในการทำงาน รวมถึงเพื่อดึงดูดพนักงานรุ่นใหม่ อาทิ Spotify บริษัทสตาร์ตอัปที่ให้บริการเกี่ยวกับมิวสิกสตรีมมิ่งหรือการฟังเพลงรูปแบบออนไลน์ ซึ่งเห็นว่าแม้การทำงานที่ออฟฟิศจะมีข้อดี แต่องค์กรก็ต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของพนักงานเพื่อให้สามารถดึงดูดพนักงานไว้ได้ หรืออย่างบริษัทในไทย เช่น KBTG บริษัทด้าน

เทคโนโลยีในเครือธนาคารกสิกรไทย ได้มีการประกาศนโยบาย Agile from anywhere ตั้งแต่ปี 2564 ที่ให้อิสระกับพนักงานเลือกว่าจะทำงานที่ไหนก็ได้ โดยเห็นว่าแม้จะมีความท้าทายจากการทำงานนอกสถานที่ เช่น การถ่ายทอดวัฒนธรรม การระดมสมอง หรือการควบคุมปริมาณการประชุมในแต่ละวัน แต่ KBTG ก็จะใช้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีหรือการปรับกระบวนการทำงานมาช่วยปิดช่องว่างนี้ นอกจากนี้ ยังมีองค์กรในธุรกิจอื่น ๆ ที่นำรูปแบบการทำงาน WFH หรือ WFA มาใช้ เช่น Deloitte หนึ่งในบริษัท Big Four ของวงการบัญชีและที่ปรึกษาระดับโลก ซึ่งผู้บริหารให้อิสระกับพนักงานที่จะเลือกเวลาและสถานที่ในการทำงาน เชื่อว่ารูปแบบการทำงานในลักษณะนี้จะช่วยทำให้ผู้บริหารและพนักงานปรับตัว จนสามารถยกระดับวิธีการทำงานในที่สุด

การทำงานแบบไฮบริด (Hybrid)

อย่างไรก็ดี หลาย ๆ องค์กรได้เลือกใช้การทำงานในลักษณะไฮบริด ที่มีการผสมผสานระหว่างการทำงานที่ออฟฟิศและการทำงานนอกสถานที่มาเป็นตัวตั้งต้นในระยะ next normal ที่สถานการณ์ในระยะต่อไปยังมีความไม่แน่นอนค่อนข้างสูง โดยได้นำจุดเด่นของรูปแบบการทำงานทั้ง 2 แบบมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับบริบทขององค์กร ยกตัวอย่างเช่น Barclays และ JP Morgan สถาบันการเงินระดับโลกที่ผู้บริหารเห็นว่าการ WFH มีข้อดีที่เพิ่มความยืดหยุ่น แต่การกลับมาทำงานที่ออฟฟิศจะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพและการถ่ายทอดวัฒนธรรมองค์กรได้ดี รวมถึงเกิดความยั่งยืนในอนาคตต่อไป โดย JP Morgan ได้กำหนดให้พนักงานมาทำงานที่ออฟฟิศ 3 วันต่อสัปดาห์ หรือ Warner Bros. บริษัทภาพยนตร์และสื่อความบันเทิง ก็ได้ให้แต่ละทีมบริหารจัดการการทำงานในรายละเอียดให้เหมาะกับตนเอง โดยมีกรอบภาพรวมคือพนักงานมาทำงานที่ออฟฟิศ 3 วันต่อสัปดาห์ สำหรับในประเทศไทยพบว่ามีองค์กรที่ใช้รูปแบบการทำงานแบบไฮบริดเช่นกัน อาทิ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ที่มีความกังวลว่า WFA 100% จะกระทบกับความสัมพันธ์ของคน การสืบสานค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรในระยะยาว จึงกำหนดเป็นเกณฑ์กลางให้พนักงานต้องเข้าสำนักงาน 60% และสามารถ WFA 40% โดยให้ทุกคนในฝ่ายต้องปฏิบัติเหมือนกัน ซึ่งปรับเปลี่ยนได้ทุกเดือนโดยจะทดลองใช้รูปแบบนี้ไปก่อนระยะหนึ่ง

จะเห็นได้ว่า ยังไม่มีข้อสรุปที่บอกได้ว่ารูปแบบการทำงานแบบใดถึงจะตอบโจทย์ในยุค next normal เพราะแต่ละแบบก็มีจุดเด่นแตกต่างกัน ซึ่งก็คงต้องดูให้เหมาะกับบริบทขององค์กรด้วย ทั้งนี้เข้าใจว่าหลาย ๆ องค์กรรวมถึงธนาคารแห่งประเทศไทย ก็อยู่ในช่วงปรับตัวและพยายามหาจุดสมดุลว่ารูปแบบไหนจะเหมาะกับองค์กรมากที่สุด ทั้งในด้านการตอบโจทย์พันธกิจ มีความยืดหยุ่น พร้อมส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีให้แก่พนักงาน โดยต้องมีการติดตาม จับอุณหภูมิ พร้อมประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเราก็คงต้องดูกันอีกทีว่าเมื่อเราเข้าสู่ next normal อย่างเต็มตัวแล้ว รถยนต์คันนี้จะไปถึงเส้นชัยด้วยเส้นทางไหน เพื่อให้ผู้โดยสารมีความสุขและปลอดภัยตลอดการเดินทาง

ข้อมูลอ้างอิง :

- Agile From Anywhere With KBTG: Pt.1 Work in the USA กับพี่ตะวัน Chief Technology Officer | KBTG
- Deloitte to allow all staff to decide where and when they work | Financial Review
- Dropbox founder Drew Houston on streamlining the digital workspace | Harvard Business School
- Goldman Sachs boss says remote work is an 'aberration' | Unleash
- "Hybrid Working" รูปแบบการทำงานใหม่ กฟผ. พร้อมกันทั่วประเทศ 1 ก.ค. นี้ | กฟผ.
- Introducing Working From Anywhere | Spotify
- JPMorgan's WFH model changed worker productivity—especially on two days of the week | Fortune
- Netflix's Reed Hastings Deems Remote Work 'a Pure Negative' | The Wall Street Journal
- Warner Bros. Discovery Doubles Down on Return to Office Mandate (EXCLUSIVE) | Variety
- Working from home is losing its effectiveness, bank execs say | Reuters
- Where are your employees working? | Deloitte

เรื่อง : สำนักงานภาคใต้

เปิดภาพอนาคตเศรษฐกิจภาคใต้ ท่ามกลางกระแสโลกใหม่

การแพร่ระบาดของโควิด 19 ที่เกิดขึ้นในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ส่งผลให้บริบทของโลกแตกต่างไปจากเดิม เราจะอยู่ภายใต้กระแสโลกใหม่ที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและรุนแรงขึ้น โดยเฉพาะกระแสดิจิทัลและความยั่งยืน ที่จะเข้ามามีบทบาทต่อเศรษฐกิจไทยในทุกมิติ สำหรับภาคใต้ที่กำลังอยู่บนเส้นทางการฟื้นตัว หากสามารถคว้าโอกาสปรับตัวให้สอดรับกับกระแสโลกใหม่ได้ เศรษฐกิจภาคใต้ก็จะสามารถเดินหน้าต่อไปได้อย่างมั่นคง ซึ่งเป็นที่มาของงานศึกษาเรื่อง “ยกระดับเศรษฐกิจการเงินภาคใต้ ด้วยกระแสดิจิทัลและความยั่งยืน” ที่ฉายให้เห็นภาพเศรษฐกิจและการเงินที่ภาคใต้จะเผชิญในระยะถัดไป ซึ่งทางธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้นำเสนอในสัมมนาวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้ เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2565 และขอนำมาเล่าสู่กันฟังอีกครั้งในคอลัมน์เศรษฐกิจติดดินนี้

1 งานสัมมนาวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้ ปี 2565
2 ภาพอนาคตเศรษฐกิจใหม่ของภาคใต้

ภาคใต้ที่คุ้นเคย อาจไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป

ที่ผ่านมา ภาคใต้มีการท่องเที่ยวเป็นเครื่องยนต์สำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงามและเป็นที่รู้จักระดับโลก แต่ภายใต้จุดแข็งนี้ การท่องเที่ยวภาคใต้ค่อนข้างกระจุกตัวทั้งจำนวนนักท่องเที่ยวที่พึ่งพาจีนและมาเลเซียสูงถึง 41%[1] และสถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ในฝั่งอันดามันเป็นหลัก เช่นเดียวกับภาคเกษตรและอุตสาหกรรมการผลิตที่พึ่งพาสินค้าน้อยชนิด ส่วนใหญ่เป็นการแปรรูปสินค้าขั้นกลาง เช่น ยางแท่ง น้ำยางข้น และน้ำมันปาล์มดิบ รวมถึงสินค้ากว่า 1 ใน 3 ส่งออกไปตลาดจีน จากโครงสร้างเศรษฐกิจที่ "กระจุกตัวและมูลค่าเพิ่มน้อย" เช่นนี้ ทำให้ภาคใต้ได้รับผลกระทบหนักจากวิกฤตโควิด 19

ปัจจุบัน สถานการณ์โควิด 19 เริ่มคลี่คลาย กิจกรรมทางเศรษฐกิจก็ทยอยปรับตัวดีขึ้น รวมถึงมาตรการเปิดประเทศที่ผ่อนคลาย ทำให้เศรษฐกิจภาคใต้เริ่มฟื้นตัว บรรยากาศการท่องเที่ยวในภาคใต้กลับมาคึกคักอีกครั้ง จากทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ สะท้อนจากตัวเลขจำนวนผู้เยี่ยมเยือนภาคใต้ในไตรมาส 2 ปี 2565 ที่เพิ่มขึ้นถึง 21% จากไตรมาสก่อน[2] อย่างไรก็ตาม การฟื้นตัวครั้งนี้อยู่ท่ามกลางบริบทของกระแสโลกใหม่ที่เปลี่ยนไป นำมาซึ่งโจทย์ใหญ่ของภาคใต้ คือ ทำอย่างไรจึงจะปรับโครงสร้างเศรษฐกิจในระยะข้างหน้าให้มั่นคงขึ้น มีมูลค่าสูงขึ้น รวมถึงมีภูมิคุ้มกันเพื่อรองรับความไม่แน่นอนได้ดีขึ้น ซึ่งจะทำให้ภาพของเศรษฐกิจภาคใต้ที่ทุกท่านคุ้นเคยเปลี่ยนไปจากเดิม

กระแสดิจิทัลและความยั่งยืน โอกาสสู่ 5 ภาพอนาคตเศรษฐกิจใหม่ภาคใต้

ปฏิเสธไม่ได้ว่าวิกฤตโควิด 19 เป็นหนึ่งตัวเร่งที่ทำให้กระแสโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและแรงกว่าที่คาด โดยเฉพาะกระแส "ดิจิทัล" และ "ความยั่งยืน" ที่ได้เข้ามามีบทบาทต่อเศรษฐกิจไทยและภาคใต้ในทุกมิติ และแม้ว่าในด้านหนึ่งจะเป็นความท้าทายของภาคธุรกิจในการปรับตัวให้เท่าทัน แต่อีกด้านหนึ่งก็นับเป็นโอกาสสำคัญในการยกระดับเศรษฐกิจภาคใต้ไปสู่ 5 ภาพใหม่ที่มั่นคงและยั่งยืนมากขึ้น ได้แก่

ภาพที่ 1 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) ซึ่งมีแนวโน้มเติบโตได้สูงถึง 21% ต่อปี ในระยะข้างหน้า[3] จากพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่ใส่ใจเรื่องสุขภาพมากขึ้น การเข้าสู่สังคมสูงวัย

[1] ข้อมูลจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปี 2562
[2] จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติ จากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปี 2565
[3] การคาดการณ์ของ Global Wellness Institute ปี 2563-2568

3

4

3 โครงการสงขลาสร้างสรรค์ (Songkhla (Oldtown) Creative District)
4 อาหารโปรตีนจากพืชที่คาดว่าจะช่วยยกระดับอุตสาหกรรมอาหารภาคใต้ในอนาคต

และการเพิ่มขึ้นของกลุ่มอาชีพดิจิทัล (digital nomad) ที่ต้องการการบำบัดสุขภาพกายและใจ โดยภาคใต้ถือเป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรพร้อมและมีการขับเคลื่อนในระดับหนึ่งแล้ว เช่น โครงการระเบียงเศรษฐกิจเวลเนสอันดามัน (Andaman Wellness Corridor: AWC) ที่จะเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจากจุดเด่นของแต่ละจังหวัด เช่น ศูนย์รักษาพยาบาลจังหวัดภูเก็ต ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุจังหวัดพังงา และน้ำพุร้อนบำบัดจังหวัดกระบี่ รวมถึงจะนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวที่ทันสมัยมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ภาคใต้สามารถกระจายกลุ่มนักท่องเที่ยวได้ดีขึ้น และยกระดับสู่การท่องเที่ยวมูลค่าสูงได้

ภาพที่ 2 การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) จะเติบโตได้สูงเช่นกัน จากพฤติกรรมนักท่องเที่ยวทั่วโลกที่กว่า 60% ต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น และหลีกเลี่ยงการท่องเที่ยวในเมืองหลักมากขึ้น[4] จึงเป็นโอกาสของเมืองรองที่จะใช้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ดึงดูดนักท่องเที่ยวผ่านช่องทางออนไลน์ และการสร้างซอฟต์พาวเวอร์ โดยปัจจุบันเริ่มเห็นหลายชุมชนในภาคใต้ปรับตัวสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มากขึ้น เช่น โครงการสงขลาสร้างสรรค์ (Songkhla (Oldtown) Creative District) ของอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา และการเรียนรู้วิธีทำช็อกโกแลตที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งนี้ ภาครัฐจะเป็นส่วนสนับสนุนสำคัญในการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานในเมืองรอง เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต ถนน และระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ เข้าถึงชุมชน เพื่อให้เกิดการปรับตัวที่แพร่หลายมากขึ้น ซึ่งจะช่วยกระจายรายได้สู่เมืองรองอย่างยั่งยืน

ภาพที่ 3 การผลิตที่มีมาตรฐานความยั่งยืน (Sustainable Manufacturing) จากความตื่นตัวด้านสิ่งแวดล้อมทั่วโลก หลายประเทศมีแนวโน้มจะนำมาเป็นข้อกีดกันทางการค้ามากขึ้นในอนาคต สำหรับอุตสาหกรรมการผลิตของภาคใต้ก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงกระแสนี้ได้ โดยเฉพาะ อุตสาหกรรมยางพาราและไม้ยางพาราแปรรูปที่ผลิตเพื่อส่งออก แม้ว่าปัจจุบันยังมีผู้ประกอบการไม่มากนักที่ปรับตัวตามมาตรฐานความยั่งยืนระดับสากล เช่น Forest Stewardship Council (FSC) แต่ในระยะต่อไปจะมีแรงกดดันจากคู่ค้าและคู่แข่งมากขึ้น ทำให้คาดว่าจะเห็นการผลิตที่ปรับตัวสู่มาตรฐานความยั่งยืนมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งนอกจากช่วยขยายฐานลูกค้าในตลาดใหม่ ๆ และขายได้ราคาที่สูงกว่าปกติแล้ว ยังจะทำให้ภาคใต้รักษาความสามารถในการแข่งขันได้ในระยะยาว

ภาพที่ 4 อาหารแห่งอนาคต (Future Food) จะเติบโตสูง จากผู้บริโภคที่ใส่ใจเรื่องความยั่งยืนมากขึ้นและนวัตกรรมอาหารที่ก้าวหน้า โดยเฉพาะอาหารฟังก์ชันและอาหารโปรตีนจากพืชที่มีแนวโน้มเติบโตประมาณ 7% และ 19% ตามลำดับ ในอีก 10 ปีข้างหน้า[5] ทั้งนี้ ภาคใต้มีวัตถุดิบในพื้นที่มากมายที่สามารถพัฒนาเป็นอาหารแห่งอนาคตได้ เช่น อาหารทะเล ปาล์มน้ำมัน และเห็ดแครง รวมถึงมีมหาวิทยาลัยและอุทยานวิทยาศาสตร์ที่ช่วยสนับสนุนความรู้และงานวิจัย โดยปัจจุบันเริ่มเห็นตัวอย่างในพื้นที่แล้ว เช่น ผู้ผลิตอาหารทะเลแปรรูปที่สกัดน้ำมันปลาทูนาเพื่อต่อยอดเป็นอาหารเสริม และชาวสวนยางที่นำเห็ดแครงมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์โปรตีนจากพืช โดยต่อไปคาดว่าจะเห็นการปรับตัวที่แพร่หลายมากขึ้นในระยะต่อไป ซึ่งจะช่วยยกระดับอุตสาหกรรมอาหารภาคใต้ให้มีมูลค่าสูงขึ้นได้

[4] ผลสำรวจของ booking.com ปี 2565
[5] การคาดการณ์ของ Research and Markets และ Bloomberg Intelligence ปี 2564

การใช้โดรนในการทำเกษตรแม่นยำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุน

ภาพที่ 5 เกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) เป็นการทำเกษตรรูปแบบใหม่ที่มีแนวโน้มจะเติบโตสูงในอีก 10 ปีข้างหน้า ซึ่งเป็นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มผลิตภาพและลดต้นทุนจากการใช้ปัจจัยการผลิตที่มากเกินจำเป็น สำหรับภาคใต้ในปัจจุบันมีการใช้เกษตรแม่นยำในกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่แล้ว เช่น การใช้โดรนพ่นยากำจัดโรคของต้นทุเรียน ซึ่งช่วยลดต้นทุนค่าจ้างแรงงาน ค่ายากำจัดโรค และลดเวลาการทำงานของเกษตรกรได้มาก ในระยะต่อไป การสนับสนุนจากภาครัฐ การรวมกลุ่มของเกษตรกรและกลุ่มคนรุ่นใหม่จะช่วยเป็นแรงผลักดันให้เกิดการปรับตัวที่เร็วขึ้น โดยเฉพาะสำหรับเกษตรกรรายย่อยที่ยังมีข้อจำกัดด้านองค์ความรู้และเงินทุน

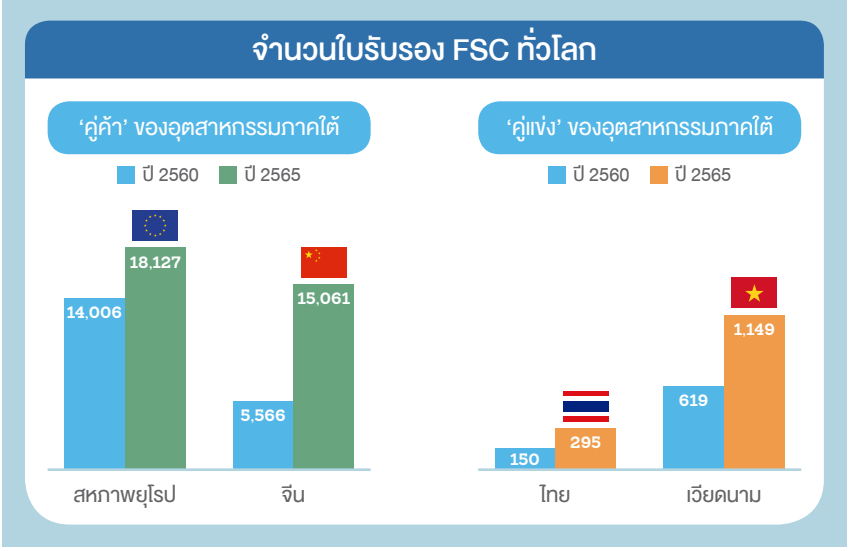
ธปท. จะเป็นอีกหนึ่งแรงสนับสนุนในการเปลี่ยนผ่านของเศรษฐกิจ

การจะทำให้ทั้ง 5 ภาพเศรษฐกิจเป็นรูปธรรมมากขึ้น ต้องอาศัยการขับเคลื่อนร่วมกันของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา รวมถึงภาคการเงิน ที่ ธปท. ได้มีการออกแนวนโยบายด้านการเงิน เพื่อช่วยสนับสนุนให้ธุรกิจปรับตัวท่ามกลางกระแสดิจิทัลและความยั่งยืนได้อย่างราบรื่น

ในด้านดิจิทัล ธปท. จะเปิดกว้างให้ผู้ให้บริการทางการเงินแข่งขันกันพัฒนานวัตกรรมและบริการทางการเงินรูปแบบใหม่ที่ตอบโจทย์ยุคดิจิทัลมากขึ้น รวมถึงพัฒนาระบบการเงินให้เอื้อต่อการทำธุรกิจดิจิทัลแบบครบวงจรและเชื่อมโยงกับต่างประเทศมากขึ้น ซึ่งภาคใต้มีความพร้อมรองรับการเงินดิจิทัลในระดับหนึ่งสะท้อนจากสถิติที่เกี่ยวข้องที่สูงกว่าภูมิภาคอื่น เช่น การมีสมาร์ตโฟนของประชากรในภาคใต้ที่สูงถึง 94% และธุรกิจในภาคใต้มากกว่า 50%[6] ที่ใช้ internet banking ซึ่งหากได้ปรับมาใช้การเงินดิจิทัลเพิ่มขึ้น จะช่วยให้การทำธุรกรรมการค้าง่ายขึ้น ต้นทุนถูกลง และธุรกิจมีโอกาสเข้าถึงเงินทุนได้มากขึ้น จากการที่ธนาคารมีข้อมูลดิจิทัลที่ใช้ในการประเมินธุรกิจเพิ่มเติม

สำหรับด้านความยั่งยืน ธปท. จะจัดทำแนวนโยบายด้านการเงินเพื่อความยั่งยืนให้ชัดเจนมากขึ้น เช่น การจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจสีเขียว และการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยสร้างแรงจูงใจให้ธุรกิจปรับตัวได้เร็วขึ้น และมีต้นทุนทางการเงินที่เหมาะสมมากขึ้นในช่วงการเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน

โดยสรุป ภาคใต้มีศักยภาพในการปรับตัวให้สอดรับกับกระแสโลกใหม่ที่จะมาเร็วและแรงขึ้นกว่าที่คาด ซึ่งควรเร่งใช้โอกาสนี้สร้างตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ (new growth drivers) **โดยอาศัยการร่วมด้วยช่วยกันจากทุกภาคส่วน เพื่อสนับสนุนให้ภาคใต้ฟื้นตัวและเติบโตได้อย่างมั่นคง พร้อมทั้งขยับออกจากโครงสร้างเศรษฐกิจที่ "กระจุกตัวและมูลค่าเพิ่มน้อย" ไปสู่เศรษฐกิจ "มูลค่าสูงและยั่งยืน"**

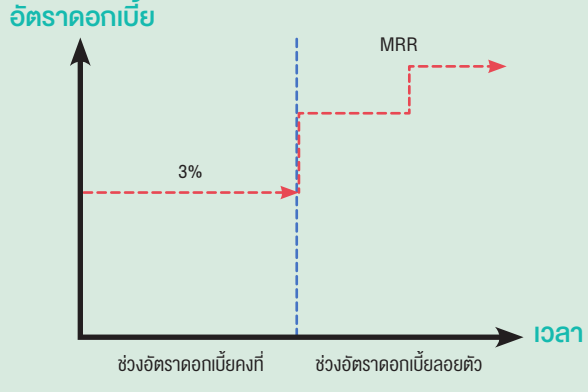
ที่มา : Forest Stewardship Council (FSC) Database ข้อมูล ณ เดือนเมษายน 2565
หมายเหตุ : จำนวนใบรับรอง FSC Forest Management (FM) และ Cain of Custody (CoC)

[6] ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2564

จัดการหนี้บ้านอย่างไร ในช่วงดอกเบี้ยขาขึ้น

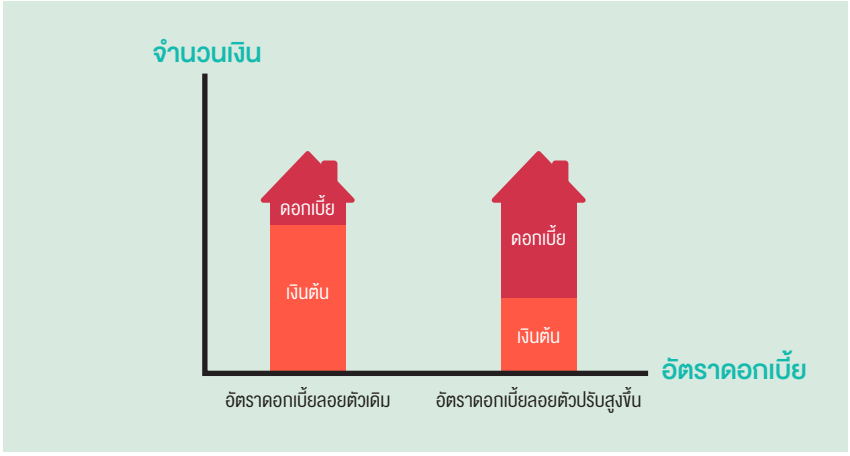
ในช่วงนี้หลายคนที่ผ่อนบ้านกันอยู่คงจะเห็นสัญญาณบ่งบอกว่าอัตราดอกเบี้ยในปัจจุบันอยู่ในช่วงขาขึ้น เนื่องจากธนาคารกลางหลายประเทศเริ่มปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายเพื่อดูแลเศรษฐกิจจากการที่เงินเฟ้อสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในที่สุดแล้วย่อมส่งผลมาถึงภาระการผ่อนบ้าน กล่าวคือ อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อบ้านก็จะสูงขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แล้วลูกหนี้สินเชื่อบ้านกลุ่มใดจะได้รับผลกระทบบ้าง และเราจะมีวิธีไหนมาช่วยลดภาระดอกเบี้ย รวมถึงมีเทคนิคอะไรบ้างที่จะช่วยให้ปลดหนี้บ้านได้เร็วขึ้นด้วย Financial Wisdom มีคำตอบและคำแนะนำมาฝาก

ในวงการสินเชื่อบ้านจะมีกลุ่มคนที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้อยู่ 2 กลุ่ม ที่จะได้รับผลกระทบแตกต่างกัน คือ

1. กลุ่มที่ได้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบคงที่ (Fixed Rate) ลูกหนี้กลุ่มนี้จะไม่ได้รับผลกระทบมากนัก เนื่องจากยังคงถูกคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ไปตามสัญญา โดยสถาบันการเงินส่วนใหญ่จะกำหนดให้เป็น fixed rate ในช่วงแรก เช่น อัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบคงที่ 3% ใน 3 ปีแรก แล้วค่อยปรับเป็นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบลอยตัว ทำให้ยังพอมีเวลาปรับตัวและสามารถหาเงื่อนไขเงินกู้ที่ดีก่อนที่ดอกเบี้ยตามสัญญาจะเปลี่ยนไปเป็นช่วงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบลอยตัว

2. กลุ่มที่ได้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบลอยตัว (Floating Rate) กลุ่มนี้จะได้รับผลกระทบเมื่ออัตราดอกเบี้ยในสัญญาถึงกำหนดปรับเป็น floating rate เนื่องจากค่างวดที่ชำระในแต่ละเดือนจะมีภาระดอกเบี้ยเพิ่มมากขึ้น หากจ่ายค่างวดบ้านเป็นจำนวนเงินเท่ากันทุกเดือน เมื่ออัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นก็จะเหลือเงินมาตัดชำระเงินต้นได้น้อยลง

สำหรับใครที่อยากลดภาระดอกเบี้ยเงินกู้หรือหมดหนี้บ้านไวขึ้น อยากชวนมาลองทำตามวิธี ดังนี้

1. จัดการรายรับ-รายจ่าย ได้แก่ ลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้

ทั้งการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้จะช่วยให้เรามีเงินคงเหลือในแต่ละเดือนเพิ่มมากขึ้น (เงินคงเหลือ = รายรับ - รายจ่าย - ภาระผ่อนหนี้) พอมีเงินเหลือมากขึ้น เราก็สามารถนำเงินที่มีไปโปะหนี้เพิ่มเพื่อปลดหนี้ให้เร็วขึ้น และยังช่วยให้ประหยัดดอกเบี้ยที่เราต้องจ่ายอีกด้วย

เราอาจเริ่มจากการปรับลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นต่าง ๆ อย่างค่าลอตเตอรี หรือค่ากาแฟ ซึ่งเราไม่ควรมองข้ามรายจ่ายเล็ก ๆ น้อย ๆ เหล่านี้ เพราะหากสามารถลดได้ เช่น จากซื้อทุกวันเหลือสัปดาห์ละครั้ง หรือลดจำนวนเงินที่จ่ายต่อครั้งลง นอกจากจะดื่มต่ำกับกาแฟแก้วโปรดยิ่งขึ้นแล้ว ยังอาจมีเงินเหลือก้อนใหญ่จนเราตกใจก็เป็นได้ (ลองคำนวณจำนวนเงินคร่าว ๆ ได้ที่โปรแกรมเงินหายไปไหน[1]) นอกจากนี้ อาจจะมองหารายได้เสริมเพิ่มเติมจากสิ่งที่เราถนัดหรือสนใจด้วย เช่น ขายของออนไลน์ ขายเสื้อผ้า

2. เจรจาเจ้าหนี้หรือหาเงื่อนไขใหม่ที่ดีกว่า ได้แก่ เจรจาขอลดดอกเบี้ยและ Refinance

การเจรจาต่อรองขอลดดอกเบี้ยกับเจ้าหนี้เป็นสิ่งที่เราสามารถทำได้และควรทำ เพราะหนี้บ้านส่วนใหญ่จะมีอัตราดอกเบี้ย 2 ช่วง คือ ดอกเบี้ยต่ำในช่วงแรกเพื่อจูงใจลูกค้า และมักจะเป็นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบคงที่ เช่น อัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบคงที่ 3% ใน 3 ปีแรก และช่วงที่สองเป็นแบบอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบลอยตัวซึ่งมักจะแพงกว่าช่วงปีแรก ๆ เช่น MRR[2] จนสิ้นสุดอายุสัญญา เมื่อเราผ่อนไประยะหนึ่งจนใกล้ถึงช่วงที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ตามสัญญาจะคิดแบบลอยตัว เราก็สามารถเข้าไปยื่นเรื่องเจรจากับเจ้าหนี้เพื่อขอปรับลดอัตราดอกเบี้ย เช่น ปรับเป็นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบคงที่ที่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบลอยตัวได้ ซึ่งจะช่วยให้ภาระดอกเบี้ยไม่สูงขึ้นไปอีกช่วงระยะเวลาหนึ่ง ทั้งยังช่วยปลดหนี้ได้เร็วขึ้นกว่าการจ่ายตามสัญญาไปเรื่อย ๆ โดยไม่ไปขอลด ดังนั้น ใครมีสินเชื่อบ้านอย่ารอช้า รีบดูสัญญาว่าใกล้ช่วงที่ดอกเบี้ยกำลังจะหมดโพรโมชันหรือถูกปรับขึ้นหรือยัง ถ้าใกล้แล้ว อย่าลืมไปยื่นเรื่องเจรจาขอลดดอกเบี้ยกัน โดยขอแนะนำว่า ควรเตรียมตัวอย่างน้อย 1 เดือนก่อนที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในสัญญาจะปรับเป็นแบบลอยตัว ซึ่งเราสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่สถาบันการเงินที่ใช้บริการว่าต้องใช้เอกสารอะไรบ้าง เพื่อประกอบการยื่นเรื่องให้สถาบันการเงินพิจารณา

ถัดมาก็คือ refinance ไปยังสถาบันการเงินอื่นที่ให้อัตราดอกเบี้ยถูกกว่าสถาบันการเงินที่เราใช้บริการอยู่ อย่างไรก็ดี ก่อนจะ refinance อย่าลืมคำนึงถึงต้นทุนแฝงต่าง ๆ ด้วยว่าคุ้มกับการ refinance หรือไม่ เช่น ค่าเบี้ยปรับชำระก่อนครบกำหนด (prepayment fee) ค่าประเมินราคาหลักทรัพย์ ค่าธรรมเนียมจดจำนอง หากใครที่ต้องการ refinance และกำลังมองหาเงื่อนไขที่ดีกว่าสถาบันการเงินที่ใช้อยู่เดิม สามารถศึกษาข้อมูลเปรียบเทียบเพื่อประกอบการตัดสินใจได้ที่โปรแกรมเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์[3]

การเจรจาขอลดดอกเบี้ยและการ refinance จะช่วยให้เราประหยัดดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายและชำระเป็นเงินต้นในแต่ละเดือนได้มากขึ้น ซึ่งก็จะทำให้เราปลดหนี้ได้เร็วขึ้นด้วยนั่นเอง

จะเห็นได้ว่า แม้ว่าอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในช่วงขาขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อภาระหนี้บ้านของเรา แต่หากมีการจัดการที่ดี หนี้บ้านก็จะไม่ใช่ปัญหาหนัก กลายเป็นทรัพย์สินและสถานที่ที่อบอุ่นสำหรับทุกคนในครอบครัวไปตราบนานเท่านาน

โปรแกรมเงินหายไปไหน

โปรแกรมเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์

[1] https://www.1213.or.th/th/Pages/finresilience/moneydetective.aspx
[2] Minimum Retail Rate (MRR) หมายถึง อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำที่ธนาคารเรียกเก็บจากลูกค้ารายย่อยชั้นดี มักใช้กับสินเชื่อส่วนบุคคลและสินเชื่อบ้าน
[3] https://www.1213.or.th/th/aboutfcc/Pages/productdisclosure.aspx

ของฝากจากงาน WORLD ECONOMIC FORUM

World Economic Forum (WEF) เป็นองค์กรระหว่างประเทศ มีการจัดงานประชุมประจำปี ณ เมืองดาวอส สหพันธรัฐสวิส เป็นเวลากว่า 50 ปี ที่ WEF เป็นเวทีใหญ่ที่บุคคลสำคัญในหลากหลายด้านทั้งภาคธุรกิจ ภาครัฐ นักวิชาการ สื่อมวลชน และบุคคลที่มีชื่อเสียงชั้นนำของโลก มาร่วมงานเพื่อแลกเปลี่ยนและนำเสนอแนวคิด รวมถึงสร้างความร่วมมือทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาระหว่างประเทศ เพื่อรองรับความท้าทายระดับโลก พร้อมทั้งกำหนดทิศทางที่ยั่งยืนในอนาคต

ที่มา : weforum.org

สำหรับปีนี้มีการจัดงานประชุมประจำปีในวันที่ 22-26 พฤษภาคม 2565 ภายใต้ธีม History at a Turning Point: Government Policies and Business Strategies โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมกว่า 2 พันคนจากหลายประเทศทั่วโลก งาน WEF ในครั้งนี้กลับมาจัดงานในรูปแบบพบหน้ากันอีกครั้งหลังจากต้องจัดงานผ่านระบบออนไลน์ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา จากผลกระทบของโรคโควิด 19 และมีการหารือในทิศทางสำคัญ 6 ประเด็น ดังนี้

1 สงครามระหว่างรัสเซีย-ยูเครน

รัสเซียรุกรานประเทศยูเครนตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์และยังคงยืดเยื้อไปถึงช่วงการจัดงาน WEF ในปีนี้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนชาวยูเครนจำนวนมาก โดยผู้จัดงาน WEF ไม่ได้เชิญประธานาธิบดี Vladimir Putin ของรัสเซียมาร่วมงานเหมือนอย่างทุกครั้งที่ผ่านมา แต่ในขณะเดียวกันได้มีการเชิญประธานาธิบดี Volodymyr Zelenskyy ของยูเครนให้มากล่าวผ่าน live session พิเศษ ถึงข้อเรียกร้องให้ทุกประเทศมีมาตรการลงโทษทางเศรษฐกิจแก่ประเทศรัสเซียในระดับสูงสุด ซึ่งสะท้อนถึงท่าทีของนานาชาติที่มีต่อการรุกรานในครั้งนี้ ตลอดจนมีการหารือถึงผลกระทบอื่น ๆ ที่ตามมา เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีนที่มีท่าทีแตกต่างกันต่อความขัดแย้งครั้งนี้ รวมไปถึงข้อเรียกร้องให้ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรนานาชาติ ร่วมมือแก้ไขความขัดแย้งและนำสันติภาพกลับมาอีกครั้ง

2 วิกฤตการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ วิกฤตอาหาร และวิกฤตพลังงาน

แม้ว่าจะมีการหารือเรื่องวิกฤตการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในงาน WEF มาอย่างต่อเนื่อง แต่จะเห็นได้ว่าปัญหาดังกล่าวยังไม่ได้รับการแก้ไขเท่าที่ควร ข้อมูลปี 2564 พบว่าการปล่อยมลพิษทั่วโลกยังไม่ลดลงแต่กลับเพิ่มสูงขึ้น 6% ขณะที่มีการใช้ถ่านหินเพิ่มสูงขึ้น 9% และยังส่งผลกระทบต่อวิกฤตการณ์อาหารโลก เนื่องจากหลายประเทศได้รับผลกระทบจากอุณหภูมิหรือระดับน้ำทะเลที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรลดน้อยลง ในขณะเดียวกันพบว่า กระบวนการผลิตอาหารปล่อยก๊าซเรือนกระจกมากกว่าหนึ่งในสามของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมดทั่วโลก วิกฤตทั้งสองจึงเชื่อมโยงกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ปัจจุบันประชากรกว่า 1 พันล้านคน มีปัญหาการขาดแคลนสารอาหาร และคาดการณ์ว่าในปี 2593 ทั่วโลกต้องเพิ่มผลผลิตทางอาหารมากกว่า 60% ถึงจะเพียงพอต่อความต้องการ ดังนั้น การใช้เทคโนโลยีในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตอาหารและเทคโนโลยีสำหรับลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก จึงจะเป็นทางออกสำหรับความมั่นคงทางอาหารในอนาคต

วิกฤตพลังงานอาจส่งผลให้วิกฤตการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีความรุนแรงขึ้น จะเห็นได้จากสงครามในประเทศยูเครน ทำให้เกิดปัญหาด้านพลังงานในหลายประเทศของภูมิภาคยุโรป การลงโทษทางเศรษฐกิจแก่รัสเซียส่งผลให้รัสเซียในฐานะผู้ส่งออกน้ำมันและก๊าซธรรมชาติตอบโต้กลับ โดยการลดปริมาณการส่งออกให้แก่ประเทศในยุโรป สำหรับการผลิตไฟฟ้า ทำให้หลายประเทศทบทวนการกลับมาใช้ถ่านหินสำหรับผลิตไฟฟ้า สาเหตุดังกล่าวมีผลต่อปัญหาการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและสร้างมลภาวะให้กับสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น

จะเห็นว่าวิกฤตการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ วิกฤตอาหาร และวิกฤตพลังงาน มีความสัมพันธ์กัน และทุกปัญหามีความรุนแรงกระทบต่อความเป็นอยู่ของผู้คนจำนวนมาก หากทุกคนไม่ร่วมมือกันอย่างตั้งใจและเห็นอกเห็นใจต่อผู้ได้รับผลกระทบ ปัญหาเหล่านี้จะไม่ได้รับการแก้ไขและจะส่งผลกระทบต่อมนุษยชาติรุ่นต่อไป

3 ความกังวลที่จะเกิด Recession

อีกประเด็นที่มีการหารือในการประชุม WEF คือการชะลอตัวของเศรษฐกิจทั่วโลกจากปัญหาเงินเฟ้อสูง เนื่องจากวิกฤตในประเทศยูเครน ที่ส่งผลต่อต้นทุนราคาพลังงานทั่วโลก โดยเฉพาะราคาน้ำมันที่ปรับเพิ่มสูงขึ้นเป็นอย่างมาก และภูมิภาคที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดน่าจะเป็นยุโรป ที่ต้องพึ่งพิงการนำเข้าพลังงานจากรัสเซีย เกิดเงินเฟ้อจากราคาพลังงาน ทำให้ธนาคารกลางหลายแห่งพยายามควบคุมเงินเฟ้อด้วยการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย และมีความกังวลที่แต่ละประเทศอาจจะต้องเผชิญปัญหาเศรษฐกิจถดถอยจากการเร่งขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารกลาง โดยเฉพาะกลุ่มประเทศยุโรป

4 การเตรียมพร้อมสำหรับการแพร่ระบาดครั้งหน้า

สำหรับการแพร่ระบาดของโควิด 19 ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา นำไปสู่การหารือระหว่างผู้นำถึงความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะเรื่องความเท่าเทียมในการเข้าถึงบริการทางสุขภาพ เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคอื่น ๆ ที่อาจจะเกิดในอนาคต โดยจากวิกฤตโควิด 19 ที่ผ่านมาพบว่า ประชาชนในประเทศที่มีรายได้สูงได้รับวัคซีนอย่างทั่วถึงประมาณ 75% แต่ขณะเดียวกันสถานการณ์กลับแตกต่างออกไปในประเทศที่มีรายได้ต่ำมีประชาชนเพียง 13% เท่านั้นที่ได้รับวัคซีน ยิ่งไปกว่านั้น มีการเปรียบเทียบว่า "การไม่จัดสรรวัคซีนโควิด 19 อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมก็ไม่ต่างจากการเหยียดเชื้อชาติ"

ในการประชุมครั้งนี้ Pfizer บริษัทยาชั้นนำซึ่งเป็น strategic partner ของ WEF ได้มีข้อตกลงร่วมกัน (accord for a healthier world) โดยนำเสนอยาและวัคซีนที่ได้รับการคุ้มครองสิทธิบัตรทั้งหมดของทางบริษัท รวมถึงวัคซีนป้องกันโควิด 19 บนพื้นฐานของการไม่แสวงหาผลกำไรให้กับ 45 ประเทศที่มีรายได้น้อยด้วย เพื่อเตรียมการสำหรับการแพร่ระบาดของโรคในอนาคต

5 อนาคตของการทำงาน (Future of Work)

การแพร่ระบาดของโควิด 19 ได้ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงาน จากการศึกษาพบว่าหากทำสิ่งใดเป็นเวลา 60 วันติดต่อกัน จะทำให้คนเราเปลี่ยนพฤติกรรมได้ การระบาดของโควิด 19 ที่กินระยะเวลากว่า 2 ปีจึงส่งผลให้คนจำนวนมากเปลี่ยนพฤติกรรมให้คุ้นเคยกับการทำงานจากบ้าน และเมื่อหลายบริษัทให้พนักงานกลับไปทำงานในสำนักงานตามรูปแบบปกติ ทำให้พนักงานไม่คุ้นชิน ซึ่งอาจจะเป็นหนึ่งในสาเหตุของการลาออกของคนจำนวนมากในช่วงที่ผ่านมา (the great resignation) และยังพบว่าการทำงานในรูปแบบไฮบริดทั้งทำงานที่สำนักงานและทำงานจากที่อื่น ๆ นอกจากจะเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานได้ประมาณ 5% แล้วพนักงานยังมีความสุขจากการทำงานเพิ่มขึ้น เพราะสามารถจัดสรรเวลาการทำงานได้และมี work-life balance เพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้ ได้มีการพูดถึงความสำคัญของการ reskill แรงงานเพื่อเพิ่มทักษะที่เป็นที่ต้องการในปัจจุบัน โดยเฉพาะทักษะดิจิทัลที่ยังขาดแคลน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรต้องร่วมมือ เพื่อให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรแรงงานที่ดีขึ้นและส่งผลดีต่อโอกาสทางเศรษฐกิจในภาพรวม นอกจากนี้ ได้มีการ

ออก white paper เรื่อง Jobs of Tomorrow: The Triple Returns of Social Jobs in the Economic Recovery ที่พูดถึงการสร้างงานที่เกี่ยวกับงานบริการสังคม เช่น งานดูแลผู้สูงอายุหรือเด็กเล็ก โดยคาดว่าในปี 2573 ประชากรโลกจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นไปแตะ 8.5 พันล้านคน ทำให้มีความขาดแคลนแรงงานด้านบริการสังคม โดยเห็นว่าภาครัฐหรือผู้กำหนดนโยบายควรให้ความสำคัญและส่งเสริมงานประเภทดังกล่าว ซึ่งจะส่งผลดีต่อสภาพสังคมและเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

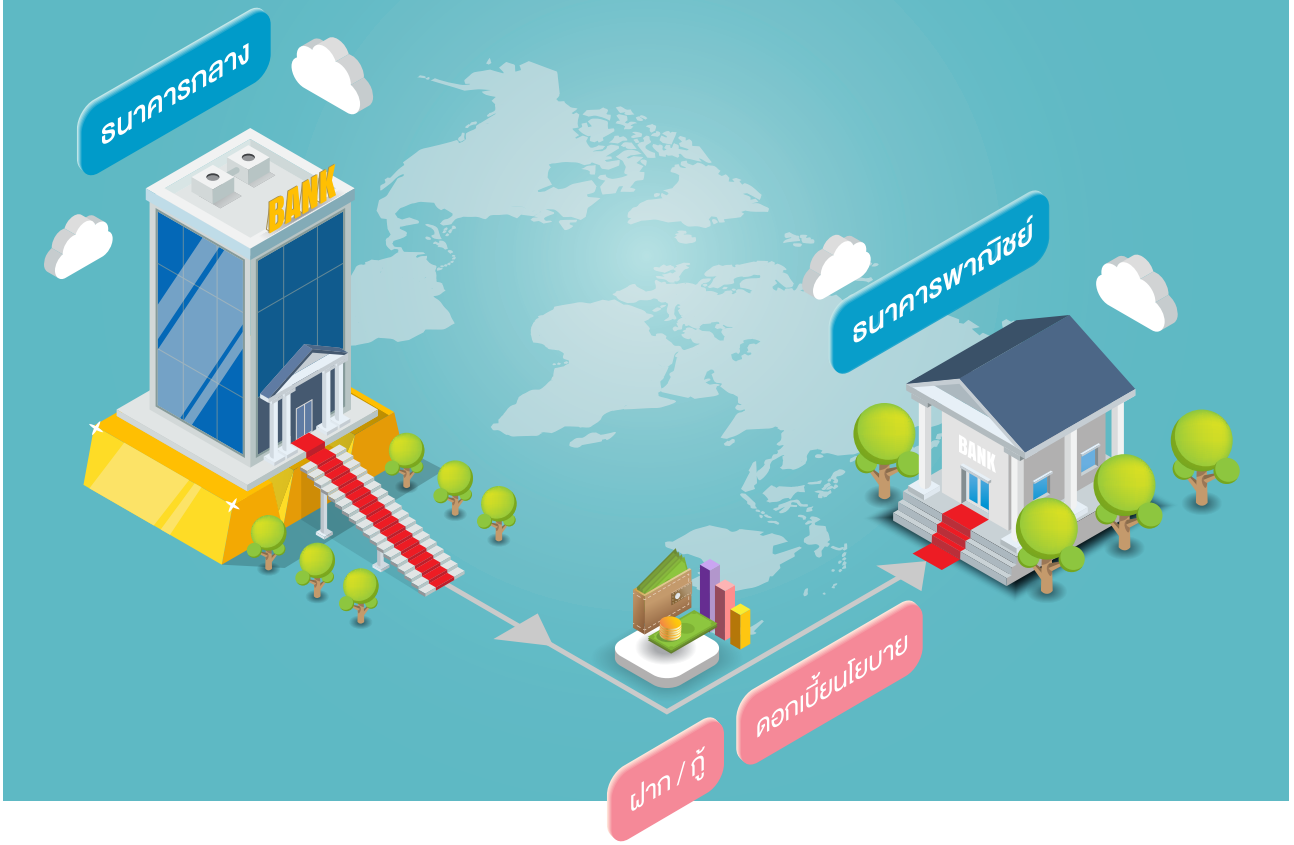
6 เทคโนโลยีดิจิทัล

เป็นที่ยอมรับว่าเทคโนโลยีดิจิทัลมีส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของโลกเป็นอย่างมาก งานประชุม WEF ครั้งนี้จึงมีการหารือเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องการลดความเหลื่อมล้ำ ด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้เข้าถึงบริการทางการแพทย์ การเงิน และการศึกษาได้มากยิ่งขึ้นด้วยต้นทุนที่ถูกลง นอกจากนี้ ยังมีการหารือถึงเรื่องกฎระเบียบในการกำกับดูแลเทคโนโลยีดิจิทัลในอนาคต เพราะเห็นว่าเทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทในชีวิตของผู้คนทั่วโลกเป็นอย่างมาก ซึ่งหากมีกฎเกณฑ์ที่จะมากำกับดูแลในอนาคต บริษัทเทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด ก็ควรยอมรับและปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ที่จะมากำกับดูแล นอกจากนี้ ยังมีการพูดถึงแนวทางการพัฒนา Metaverse ในอนาคตว่า การพัฒนา Metaverse ควรต้องมีเรื่องของธรรมาภิบาลควบคู่กับการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมอีกด้วย

ข้อมูลอ้างอิง :
- World Economic Forum | weforum.org
- 6 themes at Davos 2022 that will define what happens next | weforum.org
- กระทรวงการต่างประเทศ | mfa.go.th
- Recession fears cast shadow over Davos gathering | bbc.com
- Hong Kong shares down nearly 3%, Asia markets drop as geopolitical tensions rise over Pelosi visit | cnbc.com

อัตราดอกเบี้ยนโยบาย อาวุธสำคัญของธนาคารกลาง

คงไม่มีใครเชื่อแน่ หากพูดว่าการปรับตัวเลขค่าหนึ่งขึ้นหรือลงเพียง 0.25 อาจส่งผลต่อเศรษฐกิจทั้งประเทศ แต่ถ้าขยายความว่าตัวเลขนั้น คือ “อัตราดอกเบี้ยนโยบาย” ที่พิจารณาโดยคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) คำบอกเล่าดังกล่าวก็มีความเป็นไปได้สูงเลยทีเดียว คอลัมน์ VocabStory ฉบับนี้ จะมาเล่าสู่กันฟังถึงบทบาทของอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่จะส่งผลกระทบต่อดอกเบี้ยชนิดอื่น ๆ และส่งผ่านไปที่เศรษฐกิจและเสถียรภาพระบบการเงินของประเทศ

ธนาคารกลางเป็นผู้ดูแลเสถียรภาพราคาควบคู่กับเสถียรภาพของเศรษฐกิจและระบบการเงิน โดยมี “อัตราดอกเบี้ยนโยบาย” เป็นเหมือนอาวุธคู่ใจในการควบคุมอัตราเงินเฟ้อให้อยู่ในกรอบเป้าหมาย อัตราดอกเบี้ยนโยบายเป็นอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้สำหรับธนาคารพาณิชย์ที่มาทำธุรกรรมกับธนาคารกลาง สำหรับประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) กำหนดให้อัตราดอกเบี้ยธุรกรรมซื้อคืนพันธบัตรแบบทวิภาคีระยะ 1 วัน เป็นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย

ธนาคารพาณิชย์ ตัวกลางการส่งผ่านนโยบายการเงินด้วยอัตราดอกเบี้ย

เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยนโยบายมีผลต่อการทำธุรกรรมและบริหารสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ เมื่อ กนง. ปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งย่อมปรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เงินฝากในทิศทางเดียวกัน เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันและทำกำไร ยิ่งอัตราดอกเบี้ยนโยบายถูกปรับขึ้นสูง อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงของธนาคารพาณิชย์ทั้งอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ ซึ่งประกอบไปด้วย MOR MLR MRR ก็จะปรับตัวสูงขึ้นตาม และหากอัตราดอกเบี้ยนโยบายถูกปรับลดลง ธนาคารพาณิชย์ก็จะลดอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงของตนเองเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงของธนาคารพาณิชย์ไม่ได้มีเพียงอัตราดอกเบี้ยนโยบายเท่านั้น แต่ยังประกอบไปด้วยปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น สภาพคล่อง อัตราเงินเฟ้อ ปริมาณเงินฝาก ต้นทุนในการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์ ขนาดการปรับดอกเบี้ยอ้างอิงของธนาคารพาณิชย์จึงไม่เท่ากับการปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารกลางเสมอไป

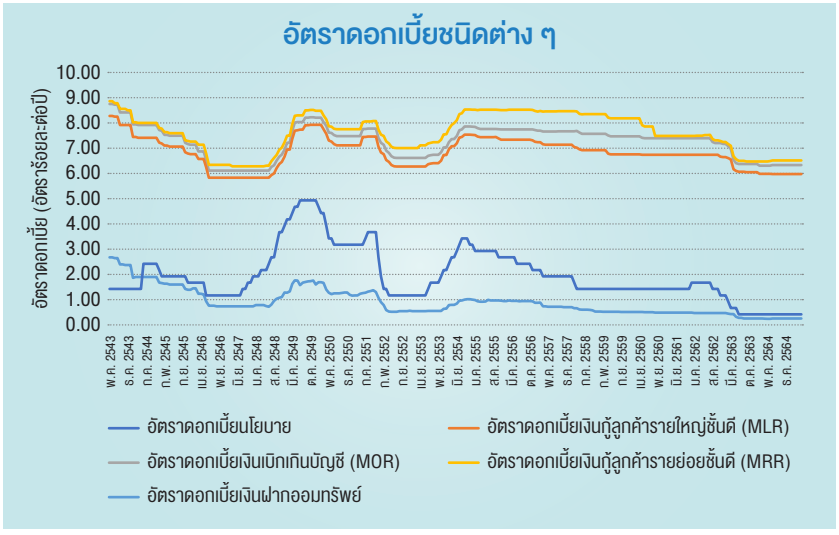
ผลกระทบที่ส่งผ่านไปถึงประชาชน

เมื่ออัตราดอกเบี้ยอ้างอิงของธนาคารพาณิชย์ปรับตัวตามอัตราดอกเบี้ยนโยบาย จะส่งผลให้พฤติกรรมของประชาชนและธุรกิจเปลี่ยนแปลงตามทั้งปริมาณการใช้จ่าย การออม และการลงทุน การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าวจะส่งผลต่ออัตราเงินเฟ้อต่อไป ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยนโยบายจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการควบคุมอัตราเงินเฟ้อให้อยู่ในกรอบเป้าหมายได้

หากอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงของธนาคารพาณิชย์ปรับตัวลดลง ผู้ฝากเงินอาจเลือกนำเงินไปจับจ่ายใช้สอยเมื่อพบว่าอัตราผลตอบแทนจากการฝากเงินนั้นน้อยเหลือเกิน ในขณะเดียวกันต้นทุนการกู้ยืมที่ต่ำลงก็ส่งผลให้ผู้คนอยากกู้เงินมาอุปโภคบริโภคหรือขยับขยายกิจการเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่น้อยยังเป็นแรงผลักดันให้ประชาชนไปลงทุนในสินทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า เช่น หุ้นกู้ อสังหาริมทรัพย์ ปริมาณเงินที่ไหลเวียนในระบบเพิ่มขึ้นดังที่กล่าวมา จะช่วยสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจและเงินเฟ้อในเวลาที่เศรษฐกิจซบเซา

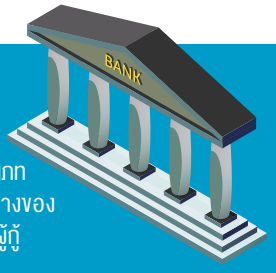
หากอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงของธนาคารพาณิชย์ปรับตัวสูงขึ้น อัตราผลตอบแทนที่มากขึ้นคงเป็นแรงจูงใจอย่างดีให้เรานำเงินไปฝากเพิ่มในทางกลับกัน หากเราเป็นผู้กู้คงรู้สึกใจเสียไม่น้อยเพราะต้องแบกรับต้นทุนทางการเงินที่สูงขึ้นกว่าเดิม ประกอบกับธนาคารพาณิชย์เองก็ลดการปล่อยสินเชื่อเพราะต้องเผชิญกับต้นทุนทางการเงินที่สูงขึ้น การขึ้นดอกเบี้ยจึงมักจะเกิดขึ้นเมื่อเศรษฐกิจเติบโตมากเกินไป จึงต้องลดปริมาณเงินในระบบเพื่อป้องกันไม่ให้เงินเฟ้อค้างในระดับที่สูงเป็นระยะเวลานานจนมูลค่าของเงินลดลง และอาจนำไปสู่ภาวะฟองสบู่แตกในอนาคต

นอกจากช่องทางดอกเบี้ยแล้ว การปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายยังส่งผลกระทบไปยังประชาชนผ่านช่องทางอื่น ๆ อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นราคาสินทรัพย์ อัตราแลกเปลี่ยน และการคาดการณ์

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : อัตราดอกเบี้ยเงินเบิกเกินบัญชี (MOR) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ (MLR) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายย่อยชั้นดี (MRR) และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ คือ อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยในช่วงเวลานั้น ๆ

ทำความรู้จักอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ

อัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์ใช้อ้างอิงในการให้สินเชื่อมีลักษณะเป็นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบลอยตัว ถูกแบ่งออกเป็น 3 ประเภท โดยมีประเภทของลูกค้าและจำนวนวงเงินเบิกเป็นเกณฑ์ และส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยทั้งสามเป็นตัวสะท้อนระดับความเสี่ยงที่ต่างกันของผู้กู้

MOR (Minimum Overdraft Rate)
อัตราดอกเบี้ยสำหรับวงเงินเบิกเกินบัญชี โดยเรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี

MLR (Minimum Loan Rate)
อัตราดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ที่มีประวัติทางการเงินที่ดี มีหลักทรัพย์ค้ำประกันมากพอ ส่วนมากใช้สำหรับการกู้ระยะยาวเพื่อประกอบธุรกิจ และมีกำหนดระยะเวลาสินเชื่อแน่นอน

MRR (Minimum Retail Rate)
อัตราดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจากสินเชื่อของลูกค้ารายย่อยที่มีประวัติทางการเงินที่ดี เช่น สินเชื่อส่วนบุคคล สินเชื่อที่อยู่อาศัย

สแกนเพื่ออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับช่องทางการส่งผ่านนโยบายการเงินได้ทางเว็บไซต์ ธปท.

ข้อมูลอ้างอิง :
- นโยบายการเงิน | ธนาคารแห่งประเทศไทย
- อัตราดอกเบี้ยนโยบาย | ธนาคารแห่งประเทศไทย
- ดอกเบี้ยเงินกู้ | ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน

ผู้เขียน : นภัส พริ้งศุลกะ
นักศึกษาฝึกงาน ธปท. สำนักงานใหญ่

ผู้ที่หวังเป็นอย่างยิ่งว่าประชาชนทั่วไปจะได้รับประโยชน์จากการดำเนินมาตรการทางเศรษฐกิจต่าง ๆ พร้อมกับเข้าใจความหมาย กระบวนการ และผลลัพธ์ของมาตรการเหล่านั้นไปพร้อมกัน

ระบบการชำระเงินระหว่างประเทศ ทางเลือกใหม่ในช่วงเปิดประเทศ

หลังจากที่ประเทศไทยประกาศยกเลิกระบบ Test & Go[1] ไปเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2565 ตามมาด้วยการเปิดประเทศอย่างเต็มรูปแบบ[2] เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2565 การท่องเที่ยวระหว่างประเทศก็กลับมาคึกคักอย่างเห็นได้ชัด ปฏิเสธไม่ได้ว่า ปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มความสะดวกสบายในการเดินทางท่องเที่ยวในต่างแดน คือการมีรูปแบบการชำระเงินที่แสนง่าย ไม่ต้องพกเงินสดก็สามารถสแกนจ่ายเงินซื้อของจากร้านค้า หรือชำระค่าบริการตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ผ่าน mobile banking ของธนาคารที่ร่วมโครงการได้เลย ซึ่งต้องบอกว่าตอนนี้สามารถทำได้แล้วใน 6 ประเทศ

[1] Test & Go เป็นมาตรการที่เปิดให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจาก 63 ประเทศเข้าประเทศไทยได้โดยไม่ต้องกักตัว โดยต้องลงทะเบียนในระบบ Thailand Pass ต้องได้รับวัคซีนครบตามเกณฑ์อย่างน้อย 14 วันก่อนเดินทาง และต้องมีผลตรวจโควิด 19 แบบ RT-PCR อย่างน้อย 72 ชั่วโมงก่อนเดินทาง เริ่มใช้มาตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2564 ส่วนการยกเลิกระบบ Test & Go ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2565 คือ ให้ผู้ที่ได้รับวัคซีนครบถ้วนแล้วสามารถเข้าประเทศได้โดยไม่ต้องตรวจ RT-PCR แต่ยังคงต้องลงทะเบียนผ่าน Thailand Pass และต้องมีประกันสุขภาพอยู่

[2] ยกเลิก Thailand Pass และประกันสุขภาพด้วย แสดงเพียงเอกสารรับรองการได้รับวัคซีนครบ หรือผลตรวจ RT-PCR ที่ออกภายใน 72 ชั่วโมงก่อนเดินทาง

ตั้งแต่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และธนาคารกลางอื่น ๆ ในภูมิภาคอาเซียนร่วมกันผลักดันโครงการ ASEAN Payment Connectivity ในปี 2562 เพื่อให้บริการชำระเงินระหว่างประเทศในภูมิภาคมีความสะดวก ปลอดภัย และต้นทุนต่ำ ผลสำเร็จที่เห็นชัดคือ ประเทศไทยสามารถเชื่อมโยงระบบการชำระเงินระหว่างประเทศ (cross-border payment) สองรูปแบบคือ (1) การชำระเงินด้วย QR payment และ (2) การโอนเงินระหว่างประเทศ จนกล่าวได้ว่าประเทศไทยเป็นผู้นำในภูมิภาคอาเซียนในเรื่องนี้จากการมีจำนวนการเชื่อมโยงที่มากที่สุด

การชำระเงินระหว่างประเทศด้วย QR Payment

เป็นการต่อยอดมาจากการพัฒนา Thai QR payment ภายใต้ระบบ PromptPay ทำให้ไทยมี QR code ที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ โดยไม่ต้องแบ่งแยกว่าเป็นธนาคารใด และได้กลายมาเป็นบริการชำระเงินที่คนไทยคุ้นเคยในทุกวันนี้ เมื่อนำไปต่อยอดให้สามารถใช้ได้ในต่างประเทศครอบคลุม 6 ประเทศ ซึ่งมีนักท่องเที่ยวและการค้าระหว่างกันเป็นจำนวนมาก ได้แก่ ญี่ปุ่น กัมพูชา เวียดนาม มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ การชำระเงินด้วย QR payment ก็กลายมาเป็นทางเลือกใหม่ที่มีข้อดีหลายอย่างสำหรับผู้ใช้บริการ เพราะสะดวกสบาย ไม่ต้องแลกเงินสดไปต่างประเทศคราวละมาก ๆ เมื่อสแกนแล้วสามารถเห็นอัตราแลกเปลี่ยนที่แสดงได้ทันที แถมได้เรทราคาที่ดีกว่าการใช้บัตรเครดิต และมีอัตราค่าธรรมเนียมที่ต่ำอีกด้วย จากข้อได้เปรียบข้างต้นทำให้มีแนวโน้มจำนวนผู้ใช้และผู้ให้บริการหลังจากเปิดประเทศเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เช่น ประเทศเวียดนามมีการใช้บริการเพิ่มขึ้นจาก 8 แสนบาทในเดือนพฤษภาคม เป็น 4.8 ล้านบาทในเดือนมิถุนายน และ 3 ล้านบาทในเดือนกรกฎาคมตามลำดับ และล่าสุดประเทศอินโดนีเซียที่เพิ่งเปิดตัวบริการอย่างเต็มรูปแบบไปเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2565 ที่ผ่านมา มีผู้ให้บริการชำระเงินระหว่างทั้งสองประเทศถึง 76 รายแล้ว[3]

นอกจากบริการนี้จะเหมาะสำหรับการท่องเที่ยวแล้ว ยังพบว่ามีการนำวิธีนี้ไปประยุกต์ใช้ในการทำธุรกิจรายย่อยด้วย โดยธนาคารพาณิชย์ได้ไปสอบถามผู้ใช้บริการที่มียอดการชำระต่อบิลเฉลี่ย 80,000 บาท ซึ่งถือว่าสูงมาก พบว่าเป็นการสแกน QR code เพื่อซื้อสินค้าในประเทศญี่ปุ่นคราวละมาก ๆ ไปขายต่อแบบปลีกให้คนไทยผ่านแพลตฟอร์มซื้อขายสินค้าออนไลน์ หรือหิ้วกลับมาขายที่ไทย เนื่องจากต้นทุนค่าธรรมเนียมที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับช่องทางอื่น ถือเป็นการต่อยอดธุรกิจจากข้อได้เปรียบของบริการนี้

หากพูดถึงขั้นตอนการเตรียมตัวและการใช้งานก็ถือว่าไม่ยาก เพียงผู้ที่จะเดินทางไปต่างประเทศสอบถามธนาคารที่ตนมี mobile banking อยู่ว่าถ้าจะเดินทางไปประเทศนี้สามารถใช้บริการได้หรือไม่ ต้องสแกน QR code หน้าตาแบบใด[4] ธนาคารอะไร วงเงินเท่าไร (ขึ้นอยู่กับแต่ละธนาคาร) บางประเทศผู้ใช้เป็นผู้สแกน QR code ของร้านค้า แต่บางประเทศอย่างญี่ปุ่น ร้านค้าจะมีเครื่องอ่านที่ใช้กันอย่างแพร่หลายตามร้านสะดวกซื้อ เพื่อสแกน QR code ของเราเป็นต้น

ยกตัวอย่างเช่น หากเป็นลูกค้าของธนาคารกรุงเทพและต้องการจะเดินทางไปเวียดนาม ก็สามารถชำระเงินที่ร้านค้าในเวียดนามที่วาง QR ของธนาคาร TP Bank และ BIDV ในวงเงินไม่เกิน 100,000 บาทต่อรายการ และ 500,000 บาทต่อวัน (ในทางกลับกันร้านค้าไทยที่วาง QR ของธนาคารกรุงเทพก็สามารถรับชำระเงินจากลูกค้าของ TP Bank และ Sacombank ของเวียดนามได้เช่นกัน)

[3] ข้อมูล ณ วันที่ 29 สิงหาคม 2565

[4] แต่ละประเทศจะมี standard QR payment ของตัวเอง เช่น ประเทศเวียดนาม เรียกว่า VietQR ประเทศมาเลเซีย เรียกว่า DuitNow QR หรือประเทศอินโดนีเซีย เรียกว่า QRIS ผู้ใช้บริการควรสอบถามข้อมูลจากธนาคารที่ตนใช้บริการก่อนการเดินทาง

ขั้นตอนการชำระเงินเริ่มจากเปิด mobile banking ของธนาคารตนเอง แล้วสแกน QR code ใส่จำนวนเงินสกุลต่างประเทศที่ต้องการชำระ หน้าจอจะแสดงจำนวนเงินสกุลต่างประเทศและสกุลเงินบาท ให้ตรวจสอบก่อนกดยืนยันรายการ เงินก็จะเข้าบัญชีผู้ขายทันที

การโอนเงินระหว่างประเทศ

บริการโอนเงินระหว่างประเทศแบบทันทีคู่แรกของโลก ที่เรียกว่า PromptPay-PayNow ซึ่งไทยทำกับสิงคโปร์นั้น ถือว่าประสบความสำเร็จอย่างมาก กลุ่มเป้าหมายเป็นแรงงานข้ามชาติที่ต้องการโอนค่าแรงกลับประเทศ รวมทั้งผู้ปกครองที่ต้องการโอนเงินค่าใช้จ่ายให้บุตรหลานที่ไปเรียนในต่างประเทศ ซึ่งนับตั้งแต่เปิดตัวไปเมื่อเดือนเมษายน 2564 - เดือนกรกฎาคม 2565 ผลตอบรับดีทั้งในด้านมูลค่าโอนที่มากกว่า 3.1 พันล้านบาท หรือเฉลี่ย 194 ล้านบาทต่อเดือน และปริมาณธุรกรรมสูงกว่าที่คาดหวังไว้มาก เนื่องจากระบบมีความปลอดภัย ใช้งานง่ายคล้ายการโอน PromptPay ภายในประเทศ มีต้นทุนต่ำ (กำหนดเพดานค่าธรรมเนียมไว้ไม่เกิน 150 บาทต่อรายการ เทียบกับการโอนเงินรูปแบบอื่นที่มีค่าธรรมเนียมตั้งแต่ 800-1,000 บาท) ผู้รับได้รับเงินทันที ผู้โอนก็ไร้กังวล โอนได้ทุกที่ทุกเวลา ภายในวงเงินไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์สิงคโปร์/รายการ/วัน/ธนาคาร

ขั้นตอนการโอนเงินเริ่มจากการเปิด mobile banking ของธนาคารพาณิชย์ที่ร่วมให้บริการ ไปที่ฟังก์ชัน PromptPay International ระบุหมายเลขโทรศัพท์มือถือของผู้รับโอน โดยไม่ต้องใส่ข้อมูลอื่น ๆ เหมือนบริการโอนเงินระหว่างประเทศทั่วไป ใส่จำนวนเงินที่จะโอน ระบบจะแสดงอัตราแลกเปลี่ยนให้ทราบทันที จากนั้นให้ตรวจสอบชื่อผู้รับ จำนวนเงิน และอัตราแลกเปลี่ยนก่อนกดยืนยัน เงินจะเข้าผู้รับทันทีพร้อมแสดงค่าธรรมเนียมให้เราทราบด้วย

แผนการพัฒนาในอนาคต

ความพยายามที่จะเชื่อมโยงการชำระเงินระหว่างประเทศให้ไร้รอยต่อยังคงไม่หยุดยั้ง ธปท. มีแผนจะขยายจำนวนธนาคารพาณิชย์ที่ให้บริการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้ครอบคลุมร้านค้ามากขึ้นและถือเป็นการส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่นอีกด้วย รวมถึงขยายการเชื่อมโยงไปยังประเทศอื่น ๆ ทั้งในและนอกอาเซียน โดยพิจารณาจากปริมาณนักท่องเที่ยว มูลค่าการค้า และจำนวนแรงงานข้ามชาติ

ล่าสุด ธปท. อยู่ระหว่างการเชื่อมโยงการชำระเงินด้วย QR payment กับฮ่องกงและอินเดีย และการโอนเงินระหว่างประเทศกับมาเลเซีย ภายใต้ชื่อ PromptPay-DuitNow ซึ่ง BOT พระสยาม MAGAZINE จะนำเสนอความคืบหน้าต่อไป

สแกนเพื่อดูรายละเอียดล่าสุดของการชำระเงินกับต่างประเทศ

เรื่อง : วินย์ วรุตบางกูร
ฝ่ายนโยบายระบบการชำระเงิน ธปท.
มีส่วนร่วมกับโครงการเชื่อมโยงการชำระเงินด้วย QR payment ระหว่างประเทศกับเวียดนามและอินโดนีเซีย รวมถึงการโอนเงินระหว่างประเทศกับสิงคโปร์ (PromptPay-PayNow)

เรียบเรียง : จุฑามาศ ศิรประชา
ฝ่ายบริหารการสื่อสารองค์กร ธปท.
เป็นผู้สนใจสื่อโซเชียลมีเดียแพลตฟอร์มต่าง ๆ และพยายามจะตามให้ทันโลกยุคใหม่ผ่านงานเขียนคลิปสั้น และซีรีส์ยอดนิยมในปัจจุบัน

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

สถาบันวิจัยเศรษฐกิจ
ป๋วย อึ๊งภากรณ์
PIER

BOT SYMPOSIUM 2022
ก้าวสู่ยุคใหม่เศรษฐกิจการเงินไทย

Strengthening Economic and Financial Foundations for the Next Generation

ดูรายละเอียดและรับชมย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์
สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์
www.pier.or.th
หรือสแกน QR code

ธนาคารแห่งประเทศไทย